

Nógrádi Kovács György
Gyuri bácsi mesél

Nógrádi Kovács György

Csak mesélek, mesélek

Gyuri bácsi meséi

Mesék, akár felnőtteknek is.

**Kiadta:
a Robinson Könyvműhely,
Szécsény.**

**ISBN
978-615-80375-0-1**

TARTALOM

A huncut nagyapó	4
Kisegér a templomban	12
A libák s a kacsák háborúja	15
Hét szarka a toronyban	19
A mesélő vak ember	25
Butaságom története	33
A szerencsefia	37
Vak Palya bácsi.....	47
A legkisebb öröm is lehet nagy	53
A róka doktor	56
Az özvegy király, és a lányai	63
A mezőőr	72
Én, meg a Blökim.	82
Anyóka és Apóka.....	89
A barátkereső borz.....	96
A magányos fakopáncs	101
A hintalovak harca	110
Kis naivok?	116
Marcsika!	118

A huncut nagyapó

Az úgy kezdődött, gyerekek, hogy a mi igen szép, kis falunkban volt egyszer egy huncut bíró.

Miért tartották huncutnak?

Mert állandóan a huncutságokon törte azt a nagy s igen kemény fejét, meg szó ide, szó oda kissé hazudós is volt.

De melyik bíró nem az?

Ennek a huncut bírónak, hogy el ne felejtsem elmondani: öt kisebb-nagyobb unokája s egy ükunokája volt.

Szabadidejében a már odvasodó diófa alatt ült, pipázgatott, s amolyan bíróhoz illő füffel, a fán ülő cinege, gerle és a veréb veszekedését hallgatta. Azon vitáztak, hogy melyikük rakhat fészket a diófa sűrű lombjai közé.

- Miért vagyok én a falu bírója, ha ti csak vitatkoztok, vitatkoztok, ahelyett, hogy tanácsot kérnétek tőlem, nemcsak ukmukfukk a bírótól, jelen esetben, a saját udvaromban lévő, általam ültetett diófa tulajdonosától, hivatalosan kifejezve: mindezen birtokolásának mikéntjéről.

- Mond...jad, mond...jad! - csicseregte élesen a cinke, egyik ágról a másikra ugorva.

- Kiíí...vele, kiíí...vele - búgta a gerle felfújt böggel.

- Halljam, halljam, - csicsentette a veréb, mialatt háromszor körülrepülte a diófát - ki fészkelhet itt?

- Röviden s velősen - vágott közbe nagyapó, amolyan bíróhoz illő nyerseséggel kiáltva fel a fára. - Egyiketek sem! Cinke az eperfán lógó odúban, veréb a sufni ereszalján, gerle a mogyoróbokorban fészkelhet. Punktum!

A madarak mérgesen felugrottak, repültek egy kört, majd észrevéve a nagyapójuk felé közeledő gyerekeket, kíváncsian visszaültek a diófára.

- Nagyapó, mesélj nekünk! - kiabálták a gyerekek, kihasználva nagyapó szabadidejét, ki halkabban, ki hangosabban, ki kedvesen, ki már-már követelőzőn.

Az előbbi bíróból véglegesen nagyapóvá vált öregember, lerakta maga mellé a már úgy sem égő, eddig is csak a csibukját szopogató pipáját, s az unokáira, illetve az egyetlen dédunokájára mosolygott.

- Gyertek, gyertek csak, édes lelkeim! Üljetek... - körüllesett - hova is, no hova is? - Egy bírótól szokatlanul, de nagyapóhoz illően jót akaron forgatta ide-oda a fejét.

- A fűbe! - javasolta Ramolda a legidősebb unoka.

- Ahol vannak a székek! Hozzátok ide!- mutatott a kerti asztal melletti székekre végül is nagyapó.

- Jobb lesz a fűben - szólt közbe Tomika, a legfiatalabb unoka, s példát mutatva többieknek, máris a fűbe telepedett.

Valamennyien nagyapó elé ültek, aki Öcsikét, az ükunokáját az ölébe vette, ám a kisfiú nem maradt sokáig, lekérezkedett a többiek közé a fűbe.

- Szóval meséljek nektek? - kérdezte meg, többször is megpödörve a bajuszát.

- Mesélj, mesélj! - kiabálták egymást túl.

- Tudjátok-e, miként jártunk, mármint nagyanyátok s én az egerekkel? Neem? Hát akkor elmondom.

- Éppen ilyen verőfényesen sütött a nap, mint most is, amikor azt mondta nagyanyátok: de jó lenne néhány zsákkal eltenni ebből a nagy melegből télire. Mennyi fát s pénzt spórolnánk meg. Nem kelene befűtögetnünk, kihamuznunk...

- Hová raknánk azt a rengeteg zsákot? - kérdeztem meg.

- Hová, hová, hát fel a padlásra.

- Tegyük - vágtam a szavába.

- Te értesz hozzá, hogy miként lehet zsákba gyömöszölni a meleget? Mert én nem... - nevetett ki.

- Bíró vagyok, vagy nem? - döngettem meg a mellemet, amely olyan hangosan kongott, mint a nagydob. - Hozzál annyi zsákot, amennyi van. - Hozott is nagy széllel-lobbal ötvenet, ha nem százat, amelyeket mind, mind teletömtünk napfényel, s egyenként felhordtuk a padlásra.

- Milyen jó lesz télen. Lehozunk egy-egy zsákkal, kibogozzuk a kötését, s kiengedjük a meleget. Az egész ház megtelik vele, talán még a nap is kisüt örömeiben.

Gergő a második legnagyobb fiú gyanúsán mosolyogva lesett az öregapjára, miközben megkérdezte:

- És...?

- Várd ki a végét, kisleány!

Felvette a pipáját, meg visszarakta, miközben folytatta.

- Jaj, jaj! - jött le a padlásról nagyanyátok kétségbeesve az első reggel, abban az órában, amikor be szokott fűteni.

- Mind kirágták a zsákokat az egerék! - kiabálta.

Felszaladok a lépcsőkön, kettőt is léptem egyszerre, majdnem a nyakam-törtem, s mit látok! - Megint kézbe vette a pipáját, és hadakozni kezdett vele. - Telis-tele a padlás egérbőrökkel, mert a mieink a környék összes egerét odacsődítették melegedni. Minden egyes zsákot kirágták a huncutok, s a rájuk zúduló nagy melegtől mindnyájan megaszalódtak.

- Ne...em igaz, ne...em igaz - turbékolta a gerle.

- Hazudik, hazudik - vágta rá a cinke.

- Ajaj, ajaj! - tette hozzá a veréb.

- Káár, káár! - mondta az éppen megérkezett varjú.

A gyerekek egyszerre nevettek el magukat, lestek fel a fára.

- Előbb utasítottam el őket, megharagudtak. Ne törődjete velük! - legyintett haragosan nagyapó pipájával a kezében, majd mérgesen ismét maga mellé rakta, lerakta.

Levette fejről a kopott kalapját, s maga mellé rakta, le a fűbe.

Krisztófer illedelmesen felkapta, és a közeli asztalhoz rohant vele s rárakta.

Miután Krisztófer visszatért, és újra letelepedett a fűbe, nagyapó hálásan pislogva rá, folytatta:

- Hát azt tudjátok-e, ha már madarokról esett szó, miként bántam el, mint bíró a seregélyekkel? - Kissé kivárt, fejét tudálékosan körbeforgatta.

- Erről sem hallottatok? Hát akkor, azt is elmesélem.

- Sokan panaszkodtak: teljesen megszállták a szőlőjüket a seregélyek. Olyan nagy csoportokban érkeznek, hogy még az ég is elsötétül.

- Azért bíró - követelték, - hogy segítsen!

Kimentem a hegyre, s elkiáltottam magam:

- A bíró vagyok. Melyiketek a vezér, mert ugye király manapság már nálatok sincs?

A leghosszabb farkú s legnagyobb fejű seregély kivált a többiek közül, és jelentkezett.

- Na, - mondom - kössünk üzletet!

- Benne vagyok - vágta rá.

- Egy szem szőlőt a szájba, másikat a kádba! - Hatalmas fakád állt a borház előtt. Arra mutattam.

- Máris megegyeztünk - kapkodott a seregélyek vezére.

- No..., no! - állítottam le a hevét. - Jól mondtad: megegyeztünk, viszont én az egész - körbemutattam - szőlőre gondoltam.

- Én is.

- Akkor már is kezdhettek - nevettem egy jót suttyomban, mert hány szem szőlőt eszik meg egy seregély? Ötöt, esetleg tizet, s jóllakik.

Vígan lakmározta, dolgozta, amíg jól nem laktak. Végül nem győztek nyugösködni, mert hogyan tovább?

- Így e! - intettem le őket. - Egyet sem a szájba, mind a kádba! Az egész szőlőre szólt az egyezés, amit be kell tartanotok!

Addig-addig, ha ímmel-ámmal is tovább dolgozta, mindaddig még teljesen megtelt a hatalmas fakád, ráadásul leszemezett szőlővel. Annyira örültek a gazdák, hogy majdnem le s fel dobáltak örömben.

- Gyere, gyere, Cilike! - szólt közbe Melinda, szeretettel simogatva a melléje sompolygó cicát.

- Játsszál velem! - dorombolta az erővel az ölébe húzódva, hozzá dörzsölődve.

- Ne haragudj. Nagyapó mesél. Őt hallgatjuk - s odébb toltá.

- Jól van, no! - sértődött meg, s vonult el a diófa tövébe, ahol a fűbe dörzsölődött, négy lábával játékosan az ég felé hadonászott: hátha odacsalhat valakit!

A gyerekek mind rá figyeltek. Öcsike, a dédunoka, a legkisebb gyerek, éppen a macska felé tartott, amikor a fáról gerlebúgás hallatszott. Mikor tért vissza, holott előbb elrepült, egyikük sem látta.

- Neem... voolt... iigaz! Neem voolt... iigaz!

Cilike, a cica megfordult, s hosszan elnyúlva mászni kezdett felfelé a diófa törzsén, amikor Melinda odarohant, és lekapta a fa háncsáról.

- Nem szabad megfogni a madarakat! - a fűbe fektette, s megsimogatta.

- Ha kicsi is, de macska vagyok - dacolt Cilike. - Hallottad, a saját fáján gúnyolta előbb nagyapót.

- Már elszállt. - Újra megsimogatta, s otthagya.

Most meg Ugribugri, a kutya szaladt hozzájuk. Eddig valahol a kert végében hadakozott egy kerítésen kívüli kutyával. Egy ideig a farkát csóválva leste őket: odahívják-e, vagy elzavarják, miután semmi sem történt, elébük telepedett a fűbe.

Nagyapó rövid szemlélődés után folytatta:

- Nemrégén meg az erdőben akadt gondunk. Az óvodátoknak szállítottunk fát, ugyanis fafűtéses kazánokat van. Megraktuk a szekereket, ló meg sehol. Legelni engedték el őket, s amikor be akartuk fogni sem erre, sem arra nem leltünk rájuk. Na, mondom a munkásaimnak: Toljuk ki a kocsit az útra!

Nekifeküdtünk, és kitoltuk. Tele fával, elképzeltetek mennyire nehéz volt! Végre az úton állt a kocsink, de onnét, hogyan tovább, amikor egyetlen lovunk sincs. A szél! Ütöttem a fejemre.

- Elő a nagy ponyvát! - intézkedtem.

Miután kitergettük, mind a négy sarkára kötelet kötöttünk. Elképzelni sem tudták, mit akarok tenni, de mivel én voltam a bíró, mindannyian engedelmessé váltak. A kötelek végét a rúdhoz erősítettük. A ponyva kidagadt az erős szélről, s a kocsink elindult.

- Kapaszkodjatok fel - kiabáltam hátra, mialatt kezembe kaptam a gyeplőt, és az óvoda kapujáig elirányítottam a szél vontatta szekeret.

- Képzeljétek el, azok a huncut lovak, akik megszöktek az erdőben a kocsink mellől, az udvaron játszottak a gyerekekkel. Ti akkor hiányoztatok, betegek voltatok. Egymás után ültek fel rájuk, forogtak, körbe-körbe trappoltak velük. Nem vertem meg őket, de mondanom sem kell, mennyire megszidtam mind a kettőjüket.

- Nagyapó! - szólalt meg Gergő. - Nyáron a Balatonon nyaraltunk. Sok vitorlást láttam a vízen siklani. Őket is a szél repítette előre, miközben ide-oda kormányozták a hajójukat.

- Na látod! Én ugyanezt tettem. De eleget meséltem. A ti csontjaitok is elgémberedek. Az én szám széle is kiszáradt. Játszatok, én meg rágyújtok a pipámra.

- Mesélj még, nagyapó! - rimánkodott valamennyijük hangos helyeslése közben Alma.

Nagyapó megpenderítette a bajuszát, majd megsimogatta a melléje futó Ugribugrit.

- Azt tudjátok-e, miként kapta az Ugribugri nevet? - fordult a gyerekekhez, mire azok némán lestek rá, húzogatták a vállukat, csóváltgatták a fejüket.

- Nem? Ezt is elmondom. - S már mondta is:

- Amikor házhoz hozták ezt a kis kutyát, azon vitatkoztak, hogy milyen nevet adjanak neki. Öcsike, megsimogatta, mire a kiskutya ráugrott, s kedveskedni kezdett vele:

- De ugribugri vagy! - nevette ki nagyanyátok, mire én ezt vágtam rá:

- Legyen a neve Ugribugri! - s az lett.

Még simogatta egy ideig a kiskutya fejét, majd az unokáihoz fordult.

- Elmesélek még egyet, de ez lesz a legutolsó.

- Köszönjük! - kiabáltak, tapsoltak egyszerre az unokák.

Még Cili is felállt, és merőn leste: mi az a nagy felhajtás.

Ugribugri örömeiben odébb ugrott nagyapótól, elvakkantotta magát, és néhányszor a levegőbe ugrott örömeiben. A cica megijedt, a diófa felé rohant.

A távol kapirgáló kakas kukorékolni kezdett. Az előbbi gerle, cinke s a veréb felszállt, majd visszaültek az előbbi helyükre.

- Bíró úr! - álltak elém a képviselőtestület tagjai. - Egyre kevesebb a baba a bölcsődében, ami azt jelenti: az elkövetkező években kevesebb lesz az óvodás, később az iskolás gyerek is.

- Hijnye, a mindenit! Ez már baj - vakargattam a fejem búbját, míg nem iszonyatos gólyakelepelést hallottam. - Ahá! - Máris eszembe jutott a megoldás. Kiszóltam a kisbírómnak. Ti már nem emlékeztek rá, régen ő dobolt. Manapság hivatalsegéd. Ő hordja ki ennek-annak a hivatalos papírokat.

- Gyere be! - Bejött.

- Szerinted hány gólyafészek van a faluban?

- Sokáig törte a fejét, mert nem mindenki olyan okos, mint a bíró, csak mozgott, mozgott az ajka. A gólyafészkeket számolgatta, mire nagy nehezen kibökte.

- Hat.

- Jól van. Elmehetsz!

Én is felkecmeregtem a székemből, s egyenesen a legközelebbi villanyoszlophoz siettem, amelyen nagy gólyafészek volt.

- Hé! - kiabáltam fel az éppen fél lábón ácsorgó gólyának.

- Van-e köztetek vezér, vagy mi?

- Nincsen. Viszont én vagyok a legöregebb gólya, ebben a faluban. Én mondom meg, mikor keljünk útra, hol tartsunk pihenőt, hol található a legtöbb ennivaló.

- A falu bírója vagyok - mutatkoztam be illedelmesen. - Bajban vagyunk. Egyre kevesebb a kisbaba a bölcsődénkben. Hat gólyafészek van a falunkban. Ezennel felhívom a figyelmedet - közöltem vele, amint egy bíróhoz illik -, keresd fel valamennyi fészket, és...

- Azt nem tehetem meg - szólt le a magasból.

- Miért nem, ha egyszer te vagy a legöregebb gólya?

- Mert nem szabad egymás fészkébe, de még a közelébe se repülnöm, nemcsak nekem, egyetlen gólyának sem. Azonnal elzavarnának.

- Mindegy hogyan, s hol: közöld velük, hogy bérként, amiért a falunk villanyoszlopaikat használjátok, fészkenként kötelesek vagytok egy-egy kisbabát vinni a bölcsődénkbe!

- Ajaj! - csavargatta azt a hosszú nyakát. - Nehéz lesz.

- Ellenben - ijesztettem rá - azonnal felbontom a bérleti szerződéseket. S kitoloncollak benneteket a falunkból.

- Jól van, nem kell azért riogatni bennünket, ha kötelesség, kötelesség. Megtesszük.

- Hoztak kisbabákat? - kérdezték meg türelmetlenül ketten is.

- Ha hiszitek, ha nem: telis-tele van kisbabákkal a bölcsődénk.

- Engem is ezek a gólyák hoztak? - állt nagyapó elé Öcsike.

- Engem, télen? - nevetett fel Krisztófer. - Ugyanis én januárban születtem.

- De itt vagy, nem? - vágott közbe nagyapó.

Amit nem lehetett megcáfolni.

A hatalmas diófa ágain lógó, nagy s illatos levelek megrázkódtak, annyira nevetett a ki tudja honnét, honnét nem rátelepedő sok madár, hogy néhány zöld dió Ugribugri fejére pottyant, aki annyira felháborodott, hogy a fejét feléjük ütve, hatalmas csaholásba kezdett.

A madarak visszanevettek, majd mindannyian felkerekedtek s tovább repültek.

Cilike Melinda ölébe telepedett, aki addig simogatta a boldogan doromboló cicát, míg nagyapó meg nem szólalt.

- A mesének vége. Irány a homokozó. Egy ideig még a diófa alatt ücsörgök, utána megnézem: kinek a vára a legnagyobb s a legszebb.

A gyerekek, ahány annyian hurrázva ugrottak fel, egymás sarkát letaposva szaladtak a homokozó felé.

Cili eléjük futott, Ugribugri vígan ugatva követte őket.

Nos, mit gondoltok, kinek a vára sikerült legnagyobbra?

Kisegér a templomban

- Itt sem lakok jól - sóhajtotta a kisegér, miután kibújt a templom sarkában lévő lukból s körbelesett.

Futásnak eredt, s csak futott, futott, mígnem az egyik pad mellett váratlan megállt. Felugrott az ülésre, onnét a könyöklőre, amelyen több tárgy hevert.

- Te ki vagy? - kérdezte meg a hozzá legközelebb lévőt.

- Rózsafüzér. Ahány szem, annyi imádság, a végén kereszt.

A kisegér a két hátsó lábára ült, és alaposan megdörzsölgette a teljesen újnak tűnő rózsafüzérszemeket.

- Ezt sem sokat dörzsölgeti ujjával a gazdája, bárki is legyen az!

- Miért - kérdezte meg a rózsafüzér.

- Mert egyáltalán nem dörzsölődött le a festés. Úgy fénylenek, mintha vadonatújok lennének.

Ezután a csontfedelű ima- és énekeskönyvhöz lépett, és belelapozott.

- Ezt meg főleg nem használták! Sehol egy gyűrődés, esetleg szármárfül, ujjnyom. Dísznek hordja a gazdája. Nem csoda, hogy itt fejtette. S ez a finom csontfedél!! Megrágom...

- A templomban nem eszünk! - hallotta valahonnét visszhangként.

Lesett jobbra, balra, fel, senkit sem látott a közelében, de távolabb sem. Hiába törte a fejét, semmiként sem jött rá ki lehet az. Csak nem valamelyik szobor?

Amint fel, ugyanúgy ugrott le, ijedten vissza a kőre, ahonnét visszafelé futott.

- Te ki vagy? - állt meg a fal mellett lévő „házikónál”.

- Gyóntatószék.

- Juj! Nem jó helyre futottam - vakargatta meg döbbenet a fejét, mialatt körbelesett. - Én is bűnös vagyok. Leettem az egérfogóról a kolbászt. A házigazda „Már megint az a ronda egér, amely állandóan leeszi a csalétket!” felkiáltással mérgében földhöz csapta az egérfogót, majd tovább dühöngve felkapta, és egy újabb darab kolbászt tűzött rá, felhúzta s visszarakta a földre. Miután elment, odasompo-

lyogtam, és ismét leettem róla a kolbászt. Mennyire dühöng, átkozódik majd, ha észreveszi! És Pistike? Beoson a spájzba. Kilukasztja a tejeles doboz tetejét, kikaparja ujjaival a tejfölt, no, kire fogja? Rám, a kisegérre. A kolbászt nem késsel leszelve dézsmálja meg, hanem törli, hogy azt is rám foghassa: Mindig csak a kisegér, meg a kisegér! Ugyan meggyónja-e? Szívesen kihallgatnám...

- Ami illetlenség - rőtta meg a maga, öreges dongó hangján a gyónatószték.

A kisegér ijedten végigfutott a templomon.

- Hát ez mi? - állt meg az oltár előtt, ahol úgy megtoppant, hogy majdnem hanyatt esett. - Nem elég, hogy átszögezték a kezét, a lábát, keresztre feszítették, ráadásul tüskés koronát húztak a fejére, átszúrták a szívét! Barbárság! Ki ez az ember?

- Az Úrjézus Krisztus - hallotta az előbbi hangot, amelyre sehogyan sem jött rá, ki mondja azt.

Újra a két hátsó lábára ült. Két első lábát összeszorította, s csak sírt, sírt!

- Szegény, szegény... - szipogta, mígnem megtorpant, mert ugyanaz a hang, a templom mennyezetét s négy falát döngetőn harmadszorra is megszólalt:

- A mi bűneinkért, megváltásunkért...

- Nem lopom le többé a kolbászt az egérfogóról! - suttozta könnyekkel keveredett hangon, majd ismét tovább rohant.

Az egyik mellékoltáron lévő, hatalmas, díszes szobor előtt torpant meg.

- Te..., te széplány, vagy asszony, ki vagy? - ámult el, mialatt megtörölte előbbi sírásától még mindig könnyes szemét, amelyet a hatalmas képre meresztett.

- Szent Erzsébet - mosolygott rá az kecsesen.

- Sosem láttam ennyire gyönyörű nőt. S a ruhád!

- Óh, te, te! Köszönöm szépen - hárította el piringva.

- Mik vannak a kosaradban?

- Rózsák.

- Kenyér jobb lenne.

- Nesze! - azzal odadobott kecses kezével egy nagy, piros rózsát.

- Összetévesztesz a kecskével? Egér vagyok.

- Nézd meg jobban!

A kisegér felkapta, majd elámulva lesett fel Szent Erzsébetre.

- Ez... ez kenyér, holott világosan láttam, nem kenyeret, rózsát dob-
tál felém. - Felágaskodott, hogy jobban lássa a kosarat. - Tele van a
kosarad rózsákkal, ez... meg kenyér - beleharapott. - Mennyire ízletes
kenyér! Köszönöm. Köszönöm. Hazaviszem.

S a rózsából lett igen ízletes kenyérrel a szájában elfutott. A sarok-
ban lévő luknál megállt. Lerakta a kenyeret, s hátralesett.

- Most mondja valaki: Szegény, mint a templom egere...

A libák s a kacsák háborúja

A libák s a kacsák, miért haragszanak manapság is egymásra, elmesélem nektek.

Nagyon régen történt, hogy s mint - ezt a „mintet” is megfejttem, s elmondom nektek odébb - a kacsák s a libák összevesztek, amely miatt óriási zűrzavar tört ki a baromfiudvarban.

A libák, a hosszú nyakú, hatalmas gúnárral az élen olyan hatalmas gágogást csaptak, hogy: a kendermagos, a kopasznyakú, a fehér, a világos vörös tyúk befogta a fülét, amíg a társai fokozva a lármát élénk kotkodálással, a kakas a szemétdomb tetején hangos kukorékolásával tiltakozva, még inkább fokozták a lármát.

Csak a kacsák hallgattak, ugyanis ők néma kacsák voltak. Felzaklattott hápogásuk helyett ide-oda totyogásukkal, széles csőrük eleven csattogásával tiltakoztak.

Mi máson vesztek volna össze vélekedett - semmit sem tudva az előzményekről - a bölcsen sétáló, néha-néha iszonyatosan hangosan közbe-közbe hurrogó pulyka, mint a vályújukba szórt korpával kevert, kukoricadara miatt: A libák, mialatt a kacsák - szokásuk szerint - fulladozva rohangáltak az itatóvályújukhoz leinni a falatot, gyorsan mind felfalták előlük.

Tévedett, mert most ez egyszer a kis baromfiudvar végében lévő, mesterségesen létrehozott tavacska miatt estek egymásnak. Mert a libák nagyobb testükkel, erőszakosságukkal mind kiszorították onnét a kacsákat.

- Mi mentünk be elsőként a tóba - ágált, mindenkit túlkiabálva a hatalmas, hosszú nyakú, éles csőrű, sziszegőn támadó gúnár. Miért nem vártatok sorotokra a parton, amíg megunjuk a lubickolást, s kifekszünk a napra! Képesek lettetek volna, ha hagyjuk, ránk gázolni, mindnyájunkat lenyomni a víz alá s meddig!

- De nem engedték meg - szájalt, szinte vele együtt a szürkenyakú liba.

A legtestesebb, a legvastagabb lábú néma kacsa, bátran a libák elé totyogott.

- Eleget gágotatok - szólt rájuk torokmély hangon, rekedten sutogva. - Párbajra hívlak. Gyere! Mérjük össze az erőnket, s mindig azé lesz az elsőség a fürdésre, aki megtépi, legyőzi a másikat!

A libák szinte egyszerre nevettek fel. A tyúkok, akik egy kupacba tömörülve hallgatták őket, élénk kotkodácsolással gúnyolták ki az eleve vesztesnek hitt kacsát.

A pulyka azonnal a kacsá mellé ugrott.

- Én leszek a bírótok!

A gúnár kilépett a libák közül, s rábólintott. Az előbbi, legnagyobb, legvastagabb lábú kacsá szintén beleegyezett, mert mind a ketten tudták: nemcsak legnagyobb, valamennyiknél erősebb, egyben ő a baromfiudvar főnöke.

A pulyka nagy kört rajzolt a földre.

- Ez lesz a porond. Aki kilép, veszít!

A tyúkok helyeslőn káráltak, a kakas a szemétdomb legtetéjére rohant, hogy minél jobban láthassa a harcot.

A bíróvá vedlett pulyka rámutatott.

- Kukorékolásoddal adod meg kezdésre a jelt.

- Oké. De előtte intsél!

- Rendben. Jól figyelj rám!

A lúd felgyúrta az inge ujját, a kacsá kitátott szájjal szívta magába, dagasztotta nagyra az izmos mellét.

A pulyka elkapta a kezüket, és a kijelölt körbe vezette mindkettőjüket, majd hirtelen elengedte, kilépett a körből s merőn intett a kakashnak, aki akkorát kukorékol, hogy a szomszédos ház baromfiudvarának lakói is felfigyeltek rá.

Elsőként a lúd csípett olyan nagyot a kacsába, hogy a tyúkok, mind felszisszentek. A kendermagos a fejéhez kapott s önkéntelenül felszisszent.

- Nehogy feladd! - kárálta a kacsát biztatón a tyúk.

- A kacsá széles csőrével oly sok tollat kitepelt a lúdból, hogy messziről meglátszott a helye, mire a lúd nekiesve, nemcsak belecsípett, két, hatalmas lábával egyszerre meg is rúgta.

Erre a világos vörös tyúk olyképpen kotkodácsolva biztatta a kacsát, amint utójas után szokott kotkodálni.

Amelynek az lett a vége, hogy a tyúkok mind a kacsának drukkoltak, visszafizetve valamit, amiért gyakran beléjük csíptek, felcsipegették előlük a kiszórt kukorica-, búzaszemeket. Akadt, akit az egész udvaron végigkergettek.

A két párbajozó sokáig csipkedte, rugdalta egymást. Annyi toll röpködött már körülöttük, hogy egy kispárna is megtelt volna azokkal.

A kacsá már vérzett is néhány helyen, de nem adta fel.

Nagyobbrészt a tyúkok egyöntetű biztatásának köszönhette kitartását, noha az ellenfelei: a libák sem maradtak némák.

Kétszer is vissza kellett zavarnia őket a helyükre a hibátlanul bírásokodó pulykának.

A liba izzadt, a kacsá hangtalan sziszegett, ám véletlenül sem adták fel a harcot, amely egyre egyoldalúbbá vált. Már-már a liba győz, ha a kacsának, szerencséjére s nem erejére, nem sikerül elkapnia, óriási, lapos csőrével a liba izmos nyakát, aki hiába emelte fel, forgatta meg, hogy lerázza magáról, akármit tett vele nem sikerült megszabadulnia tőle, végül annyira fulladt már, annak erős szorításától, hogy a földre került.

Hogy ne fulladjon meg, a pulyka azonnal közéjük vetette magát, s lefejtette a kacsá csőrét a liba nyakáról, aki óriásokat lélegezve s tántorogva lépett ki a körből.

A pulyka, mint bíró, a tyúkok hangos kotkodálásának közepette emelte fel az egyik szárnyát, hirdette ki a kacsá győzelmét.

Ezután maga mellé hívta a lesújtottan ácsorgó, szégyenkező libák közül, a lehajtott fejű, összetörten ballagó vesztes gúnárt.

- Fogjatok kezet, amint illik! Ellenfelek s nem ellenségekként küzdöttetek...

- Dehogyanem! - súgta a fehér tyúk a kendermagosnak. - Képesek lettek volna megölni egymást, amit a társai mindent hallva, helyeseltek.

A pulyka, ugyancsak bíróként folytatta:

- A harc véget ért. A kis tavacskát ezentúl elsőként a kacsák használhatják. Utána a libák következnek.

- Mintha lenne más, mert nekünk tyúkoknak, ugyan nem kell fürdő!
- gúnyolódott a kopasznyakú tyúk harsányan nevetve. Ki tudja, mi-
kor hagyja abba, ha a pulyka, mérgesen rá nem néz.

A kakas is lesétált a szemétdombról s gratulált a kacsának, nem
mindennapi, sőt eddig sosem létező győzelméhez.

A tyúkok s a kacsák mind követték a példáját.

A libák szomorú serege a baromfiudvar végébe ballagott, s egymás
mellé ülve búsulták végig a napot.

A lúd megtépázott tollazattal, sebesülten a földig lehajtotta a fejét,
hogy mégcsak véletlenül sem vegyék észre, hogy sír.

Észrevették, mert a közeli istálló tetejére, ki tudja hány százéves,
meglehet a világ legöregebb s legokosabb varjúja repült, aki vastag
üvegű szemüvegével a fején, azonnal felfedezte a titkon sírdogáló
gúnárt és rákárógott.

- Sír, rí! Kár! Nagyon nagy kár, mert a mai naptól, minden hiába,
sosem lesz béke e két csapat, a libák s a kacsák nemzedéke között...

A libák egyszerre gáogtak fel, kotkodáltak a tyúkok, kukorékolt
bőszen a kakas, hápogtak néma hápogással a kacsák, olyan nagy ri-
csajt csaptak, hogy az öreg varjú, hangos kiabálása közepette: - Úgy-
is nekem lesz igazam! - jobbnak vélte az elmenekülést. A nagy ri-
csajra rengeteg madár gyűlt egybe, akik hangos csicsergéssel - mit
sem tudva a történeletről - szidták a megszegyenített libákat, a diada-
lomtól ittasan jobboldalra s baloldalra is sántító kacsákat, mert nekik
mind a két népség ellensége. Mászt sem tesznek csak őket zavargat-
ják, üldözik...

A tyúkok sem ide, sem oda nem húztak, mert őket a libák s a ka-
csák ugyanúgy elzavarták az etető vályújuktól, a kiszórt szemeket
pedig mind felkapkodták előlük, mint a madarak elől...

Hát, ezért nem szeretik egymást manapság a libák s a kacsák. Ül-
nek egymástól távol a baromfiudvarokban.

A tyúkokat s a madarakat sem kedvelik? Igazatok van.

Hét szarka a toronyban

Ugye, sokféle madarat láttatok, de azt, hogy hová, s miért oda rakják a fészkeiket, ahová, sem ti, sem más nem tudja.

Mi esetünkben a szarkák a torony legfelső zugában lévő gerendákra rakták a fészkeiket.

Pontosan heten voltak. Miért heten, nem párosan, esetleg tízen, tizenketten, senki, csak a Jóistenke tudta.

Ha csak odafészkeltek volna, mert sok torony létezik, ahová ha nem is szarkák, leginkább varjúk fészkelnek, olyan sok akad ebben a kis országban.

Szó ide, szó oda, ezek a szarkák különös madarak voltak.

Hogy csak annyit mondjak, mást ne, hej pedig, de sok mást is elmesélek még róluk: a napi rendszeres, háromszori harangozásokkor, ünnep vagy halott esetén ki tudja hányszor, valamennyien kiröppennek, és háromszor, mindig és pontosan háromszor, körülrepdesték a tornyot.

Sosem látott látványossággá váltak. Sokan a szomszédos településekről, sőt messzebből is átruccantak, hogy megnézzék, s csodálkozzanak.

Igaz - noha csak egyszer -, az is előfordult, hogy a harangozó, miért ne, ő is ember, s az ő ébresztőórájában is lemerülhet az elem, elaludt.

Arra riadt fel, hogy harangoznak, de mennyire furcsán, szokatlanul zeng a nagyharang, holott ő sehol!

Felugrott, kitörölte szeméből a csipákat, gúnyát rántott magára, s uccu neki, fel a hegynek is beillő dombra, ahol a temető közepén a templom állt.

- Harangoznak - törte a fejét futtában -, de miért ilyen furcsán, ütemesen pattogón, alig hallhatón szól a nagyharang?

- Ahá! - csapott a fejére megdöbben. - A szarkáim a tettesek! Csőrükkel verik a nagyharangot.

Nagyon haragudott rájuk, mert mindent összepiszkítanak, lehullatják az innét-onnét összehordott fűszálakat s mást! Ettől a pillanattól kezdve, nemcsak megbocsátott nekik, barátaikká fogadta őket.

Szerintetek, mert egy barát nem barát, miként vélekedtek a szarkák erről a nemes fogadkozásról? Ha nem jöttök rá, sebj, később ez is kiderül.

No de, ha eddig csak a hét szarkával kapcsolatos két csodáról meséltem, amikor is harangozásokkor háromszor körülrepülték a tornyot, előbb meg az alvó harangozó helyett harangoztak, ezután több csodáról is hallotok majd, ezért jól hegyeztétek ki a füleiteket!

A pap bácsi, igen öreg volt már, nehezeére esett a járás, hát még a sok lépcső megmászása, amelyen fel kellett lépkednie, hogy a templom bejárata elé érkezzen, ahol a templom takarítása miatt többen várták már.

A hangos köszönések s szívélyes fogadása után, az öreg pap előbb a jobb, utána a balzsebébe kotort.

- A kulcs, a kulcs! - motyogta derűsen, amely derű, mivel nem találta egyik zsebében sem, hamarosan az arcára fagyott.

- Mennyire könnyebb lenne a régi nagykulcsot megtalálni, mint azt a kicsi lakatkulcsot, igaz-e?! - jegyezte meg valaki a mellette állók közül az öreg pap bácsit vigasztalón.

- Kétszer is betörték a templomba, ami miatt lakatot kellett felszerelni az ajtóra - tette hozzá más valaki, igen haragosan, mert már itt is megszűnt az ezelőtti rend, lopnak, sőt nem szégyellik magukat, Uram bocsáss, a templomba is betörnek!

- Amelynek a kulcsa kicsi, igaz plébános úr? - sajnálkozott, a fejkendős öregasszony.

Az idős pap bácsi arcán fanyar mosoly futott végig.

- Vagy otthon felejtettem, vagy elveszítettem útközben - jajongtak a szavai, mert mi lesz most. Örege, fáradtan visszabattyogni, lépcsőkön le, s újra fel, az már nem megy. Mást meg... mit tehet?

Nyomban rá, halljatok csodát, kis pengést lehetett hallani a kövön, s két, meglehet több csodálkozással teli felkiáltást:

- A lakat kulcsa!

- Láttam - tette hozzá a másik, de fejkendő nélküli öregasszony, ámulattól mellére szorított kezekkel, berekedten. - Egyik szarka csőréből pottyant ki.

Mondanom sem kell, ahányan voltak, annyi szempár meredt az égre, ahol már csak a torony ablakán berepülő szarka, hosszú farktolla látszott.

Az öreg pap az ég felé emelte a szemét, s könnybe lábadtan hálát mormolt.

- Csoda, csoda történt! - kiabálták öregek, fiatalok vegyesen.

- Szemünk előtt történt a csoda, amely látása, átélése nem sokaknak adatik meg!

Szent rettenet töltött el mindenkit.

- Kinyitom az ajtót. Menjünk be, s mielőtt a takarításhoz kezdenénk, imádkozzunk! - suttogta az öreg pap bácsi szent kenetességgel.

Mondanom sem kell: nagyon sokáig beszéltek róla a faluban, de híre ment az egész környéken is.

Még el sem ült az előbbi csoda híre, amikor szomorú tragédia híre rázta fel a falut.

A szintén igen öreg harangozó, az egyik éjjel meghalt. Álmában érte a halál.

- Szép halála volt. Nyugodjon békében! - mondogatták lélekbe maró sajnálkozással.

Az egész falu kicsinye-nagyja részvett a temetésén, s halljatok újabb csodát, a szarkák a temetésen résztvevők legnagyobb csodálkozására, az egész temetés alatt a sír fölött keringtek, s amikor a koporsót le akarták engedni a sírba, valamennyien egy-egy szál mezei virágot ejtettek csőrükből a koporsóra, majd iszonyatos cserregés közepe, még egyszer körülrepültek a sírt, s a gyászolók szemével követve, mert mindenki őket leste eltűntek...

- A csodák és a bajok - mondogatta Matyi bácsi, a falu legöregebb embere, aki talán szárévesnél is öregebb volt már - édestestvérek.

Ha nem is mindig, most igaza lett.

Semminek nincs vége, mert egyik reggel, az éjjeli nagy vihar után, a pap bácsi első tekintete az ablakon át a toronyra tévedt. Megdöbbenően látta, hogy a torony tetején lévő keresztet a szélvihar elferdítette, de megroggyantotta a torony fedelét is.

- Uram Isten! - vetett keresztet. Szíve a torkában dobogott az ijedségtől, mert... mert azt sem tudta, mihez kezdjen,

Nem részletezem, mert igen hosszú farka nőtt a veszedelemnek. Tanácskozás itt-ott, több szakember ilyen-olyan javaslatára úgy döntöttek: mielőbb helyére kell állítani a keresztet, és a tornyot magát is alaposan át kell vizsgálni, hátha nemcsak a külső palástja, a belső szerkezete is megroggyant!

Az öreg pap bácsi pontos árajánlatot kapott, amelyet alapos átböngészés, ezzel-azzal a pénzügyi szakemberrel, ilyen-olyan szervezettel történő megbeszélése után végül elfogadott: Ha szegény is s helyi egyházközség, valamiképpen, ilyen-olyan adományokból, majd csak előbányásszák a szükséges összeget.

A munkálatokat annak rendje s módja szerint elkezdték.

De mit szoltak ehhez a torony lakói: a szarkák?

Nemcsak az öreg pap bácsi, a falusiak is igen aggódtak - mert mindenki megszerette már a szarkákat -, amikor azok egyre zavartabb, ide-oda repdesésüket látták. A torony biztonsága miatt, mert hátha valamilyen baj, tragédia történne, nem harangoztak, amiért a torony állandó lakói ugyancsak megnehezteltek. Mikorra pedig az állványozók elérték a „lakrészüket”, felkerekedtek, s iszonyú felháborodott szárnyalással, csőrcsattogással, háromszor körülrepülték a tornyot, s a falusiak nagy megdöbbenésének közepette, kiköltöztek a toronyból.

Senki sem látta többé őket.

Az öreg pap bácsi alig heverte ki mély bánatát, amikor újabb baj gyötörte elaggott testét, feldúlt lelkét.

- Le kell bontani az egész tornyot - közölte vele a munkákat irányító művezető.

Dupla munka, dupla kiadás, pénz meg sehol!

Hiába imádkozott éjjel-nappal, szaladgált a felsőbb vezetőihez, ehhez-ahhoz a hatósághoz, egyetlen fillért sem sikerült kicsikarnia az állam nagy bugyellárisából.

A munkákat sem abbahagyni, se folytatni nem lehet. Akkor meg...?

Az igen öreg pap bácsi nehéz lélekkel, elaggott lábakkal ballagott fel a lépcsőkön.

- Mennyi madár! Verebek, gerlék, rigók, még varjú is akad, csak a mi szarkáink hagytak cserben bennünket! - állt meg néha, fújta ki magát, sóhajtozott.

Kifejezetten bánkódott, mert miként áll a munkások elé? Haza kell küldenie őket, szemük közé kell jajongania: nincs több pénz, holott hónapokig tartó munkát ígért nekik.

Csak ment, ment, mígnem a templom elé ért, ahol immár ki tudja hányadik csoda szakadt rá.

Alig nézett körbe, amikor az egyik ács a magasból igen felhevülten integetett neki.

- Nehogy elmenjen! - kiabálta le. - Várja meg, még leér a létrákon!

- Várok, persze hogy várok - motyogta maga elé lesve, mialatt kíváncsian várta a létrákon lemászó munkást.

- Ne rohanjon annyira! - szólt fel neki, előbbi kifulladásától rekedten, amelyet a lefelé mászó munkás vagy nem hallott meg, vagy valamitől igencsak felhevülve, „nyaktörőn sietve” át-átugrálva egy-egy létrafokot, igyekezett lefelé.

Az előbbi ács végre a földre ugrott. Igen, ugrott s nem lépett. Egész testében remegve az izgalomtól rohant eléje, és azt sem tudva, miként mondja el, túlbuzgón felhevülten szavalta:

- Csoda történt. A szarkák fészke tele van arany tallérokkal. Azonnal lehozom, csak... - lesett bizonytalankodón körbe. - Mibe rakhatnám?

Az öreg pap átvéve valamit az előtte álló férfi öröméből buzgón lekapta az aránylag nagy kalapját, és hangtalan a férfi kezébe nyomta.

- Ebbe szedd!

Az megforgatta, majd az öreg papra mosolygott.

- Nem biztos, hogy belefér.

- Rakd a többit a zsebedbe, vagy az ingedbe!

Az ács elrohant. Igen gyorsan felmászott a létrákon, s noha az öreg pap bácsinak óráknak tűnt, ugyanolyan gyorsan vissza is tért.

Nemcsak az öreg pap, a mellette állók is a mellükhöz kaptak, mert többen is körülvették, aki hallotta, akinek elújságoták a társaik, amikor meglátták az aranytallérokkaal tele tömött kalapot.

- Ha eddig nem volt pénz - kiabálták -, ezután lesz.

- Ennek az árán, nemcsak a tornyot építheti újjá - tette hozzá az aranytallérokkaal árnyújtó ács -, akár új templomot is építhet, plébános úr!

Az öreg pap bácsi átvette, szemét az égre szegezte, s csak ennyit mondott:

- Hála, hála legyen érte!

Egyik kezével magához szorította a nehéz, aranytallérokkaal tele ka-
lapját, másikkal zsebkendőtt vett elő s megtörölte a könnyes szemét.

Mondanom sem kell. A torony nemcsak újjáépült, maradt pénz bő-
ven a szegényeknek is.

A mesélő vak ember

Kedves gyerekek! Most egy réges-régi történetet mesélek el nektek. Jól figyeljétek, mert ilyet nem hallotok többé!

„Adjatok, adjatok, amit Isten adott! Látjátok szemtükkel mily nyomorék vagyok!” Amikor ezt az éneket meghallottuk, hanyatt-homlok rohantunk ki az utcára.

Dénes bácsi, a vak koldus énekelt az utca sarkán. A szomszéd városból járt ki, ahol szegényotthonban lakott. Ma szociális otthonnak nevezik.

Hetenként egyszer kereste fel a falunkat. Kezében hosszú vashuzalból készült kampós botot tartott - úgy nézett ki, mint a püspöki bot -, amelyet olyan könnyedén kezelt, mintha fából lett volna.

Kezdetben egy-egy gyerek kísérte végig a falun, állt meg vele az utcák sarkán - öt ilyen sarok, ha volt - ahol énekelt. Később, vakon is oly könnyedén eligazodott a falunkban, hogy nem volt szüksége többé kísérőre. A kutyák, nemhogy megtámadták, valósággal féltek a hosszú vashuzalból készült botjától, noha sosem bántotta őket. A kerítések mögött, behúzott farokkal, morogva lesték, alig-alig ugatták meg.

A vállán tarisznya lógott, amelybe a kapott ennivalókat rakta. Leginkább pénzt kért, amelyből legkevesebb akadt akkoriban a falunkban. Néhány fillért, ha itt-ott kapott.

Ami a legérdekesebb: délben mindig behívták valahová ebédelni. Legtöbbször ahhoz a házhoz, ahol a déli harangszó érte.

Miután megebédelt - előtte-utána hangosan imádkozott - megköszönte, majd, sosem felejttem el: feketekeretes, nagy zsebkendőt húzott elő a zsebéből, hogy megtörölje a bajuszát. Elrakta, ezután a süvege következett, amint ő nevezte a báránybőr kucsmáját, amelyet télen-nyáron a fején hordott.

- Mert télen melegít, nyáron hűsít - mondogatta.

Miután a süvege is visszakerült a fejére - telenként bent a házban, nyaranként kint az udvaron valamelyik fa alatt - a vas botjára támaszkodott, s mi gyerekek - öten-heten -, könnyen ment, mivel

majdnem valamennyi háznál akadt osztálytársunk, barátunk, esetleg rokonunk, amiért könnyedén s szinte mindenhová beengedtek bennünket, a háziakkal együtt köréje telepedtünk. Telenként a lócára, nyáronként le a fübe, és szájunkat kítátva, izgatottan vártuk a megszokott mesét, amely az ebédhez járt.

- Hát ezt a mesét hallottátok-e? - kezdte nagy örömünkre. - Biztosan nem, tehát jól nyissátok ki a fületeket, elmondom.

Hármat jegyeztem meg, írtam fel, olyképpen mondom el nektek, amint tőle hallottam.

- Hol volt, hol nem, még azon is túl, ahol a kurta farkú malac túr, élt egy mindentudó öregember.

Miért hívták mindentudónak? Mert ő már akkor is tudta, hogy a Föld forog, amikor senki sem hitte el. Hazugság, mondogatták, mert ha így lenne, mindannyian lepotyognánk a nagy semmibe. A kutak, a folyók, a tenger vize, mind kilocsanna...

Pista bácsinak hívták.

- Hát ha maga ennyire nagyokos, tegyen róla, hogy ne csak városban, a mi falunkban is legyen villany, olyképpen, hogy egyetlen fillérrünkbe sem kerüljön az áram! - szólt rá huncutságnak szánva, hasát fogva nevéttében a bíró.

Előre kinevette, mert dehogy mindentudó, mégcsak nem is okos, csak a szája jár, az is minek. Ebben a faluban csak egy ember okos, s ki lehetne más, mint ő, a bíró!

Pista bácsi éjjel-nappal törte a fejét, holott nem dió volt az, igaz e?

Egyik éjjel óriás vihar tört a falura. Az óriás orkán három fát kidöntött, három ház födelét színig lesöpörte, a villám az egyik nádfedeles házat felgyújtotta, s porig leégette a mellette lévő három házzal együtt.

Pista bácsi végignézte, mert mit tehetett mást! Szeme láttára égett le az összes ház.

- Ekkora erőt egyetlen villámcsapásban! - álmélkodott, mígnem a fejére csapott egy nagyot.

- Nem nyugszom amíg igába nem fogom a villámot.

Újabb három napig s három éjjel törte a fejét, mígnem szeme a templom tornyára tévedt.

- A villámhárító! Állandóan belecsap a villám a toronyba, s az az egy száll sodrony levezeti, és hová? Magába a földbe. Fel kellene fogni, de hogyan? Ez a kérdés. Ezt kell kifundálnom.

Megint három nap s három éjjel törte a fejét. Addig-addig gondolkozott, amíg megoldásra nem jutott.

- A templom alatt, amilyen nagy, olyan nagy pince van. A valamikori barátok pincéje, ahová hajdanán a törökök elől elbújva éltek. A törökök kivonulása után, hálából templomot építettek rá. Az óriás pince, teljesen befödve, a mai templom alatt rejtőzik.

Semmi mást nem kell tennie, minthogy ebbe a hatalmas, tetőtől-talpig befödött pincébe vezetni a villám energiáját, amelyet a villámhárító a földbe vezet.

Halljatok csodát - veregette vasbotjával a követ -, éppen akkor kezdték bevezetni a villanyt a faluba. Az oszlopokat állígtatták le a földbe.

Azon minutában felkereste a bírót.

- Bíró uram! Mondanék valamit.

- Min töröd megint a fejedet, he? - nevette ki a bíró gúnyosan.

- Csak ne vess, ne vess! - gondolta Pista. - Mindig az nevet utoljára, akinek igaza van. Úgyis szavadon foglak... ha - Dénes bácsi sokatmondón felemelte a kezét - megegyezünk.

Szó szót követett, mígnem megegyeztek: A bíró csak azután engedi bevezetni a vezetékekbe az áramot, ha Pista netán felsül a találmányával, mert szentül hitte, nincsen nála okosabb ember a faluban, élvégre ő a bíró, s Pista mindenféleként felsül. Lesz min nevetnie: ha... ha... ha!

Nem sült fel, mert tényleg mindentudó ember volt, s a szerencséje is segítette. Azon a nyáron szinte naponként volt vihar. Egyik villámlás a másikat követte. Alig győzte a torony villámhárítója levezetni az óriási pincébe a villámok által termelt óriási energiákat, ugyanis Pista megmaherálta a villámhárító végét.

Úgy intézte, hogy a sodrony a hatalmas pincébe vezessen.

Hogyan, mint, nem voltam jelen, két drótot kivezetett a pincéből, amelyeket, hozzákötött a faluban kialakított hálózat vezetékéhez.

S halljatok csodát, nem muszáj mindent elhinni, vakuljak meg, ha nem így történt - nevetett fel kissé, mert ettől sokkal hangosabban is szokott nevetni - olyan világosság áradt szét az oszlopokon lévő égőkből, hogy aki nem öltött éjjel napszemüveget, az megvakult...

Elhallgatott. Sokáig csak hümmögött: az bizony így történt, gyerekek! Majd felütötte a fejét, és jó hangosan folytatta:

- A bíró azonnal lemondott, s átadta tisztségét Pista bácsinak, mire a nép: nem így van az! Maga maradjon bíró, Pista bácsi meg legyen király!

Mondanom sem kell olyan híres király lett, hogy még a harmincharmadik faluból is meglátogatták, és a segítségét kérték...

Dénes bácsi felállt, illedelmesen megköszönte a vendéglátást, és a háziasszony segítségével kibotorkált az utcára.

Mondanom sem kell, mindannyian követték.

S rá nemsokára újra felhangzott a gyászos ének:

- „Adjatok, adjatok, amit Isten adott, látjátok szemtükkkel, mily nyomorék vagyok.”

És a második mese? Dénes bácsi az egyik ebéd után, miután feketes keretes zsebkendőjével megtörölte a szája szélét, s a bajuszát, felrakta fejére a süvegét, a házigazda kivezette hozzánk az eperfa alatt várakozó, az őt köszöntő gyerekekhez, leült az odakészített székre, s megszólalt.

- Augusztusban történt, amint most is van, amikor rengeteg csillag lehullik az égből. Ha netán nem hiszitek el, esténként, még jobb éjjel, lessétek meg, hogy hazudott-e Jónás bácsi, ugyanis, ez az eset, amelyet elmesélek nektek vele történt meg.

Kint feküdt a lucernaboglya tetején. Miért éppen ott? Én bizony nem kérdeztem meg tőle. Csak a csillagokat lesté.

Ő is nagyon okos ember volt. Rengeteget olvasott, majd szétcsatant a feje a sok tudománytól.

Ezek a csillagok, nem egyszerű meteoritok, igen értékes arany, ezüst, gyémánt, rubin s más értékes drágakövek, amelyeket kifényesít a... - Elgondolkozón folytatta: - Már ne haragudjatok, nem emlékszem pontosan: Napot-e, vagy Holdat mondott. Kövek, egyszerű kö-

vek, hírsztelik a tudósok, mert a lehullott darabokat kicserélik. Az igazi drágakövet zsebre dugják, közönséges kődarabokat mutogatnak helyettük... Mi lenne, ha felfogna, netán elkapna néhány darabot? - törte tovább a fejét, amely úgy ropogott, mint amikor a dinnyét megszelik.

- Ahá! Megvan! - dobta félre a nagykését, amellyel a dinnyét szelte meg, akarom mondani: törte a fejét. - Összevarratok az asszonnyal négy, meglehet tíz lepedőt, ha egyáltalán van ennyi lepedőnk, ha nincs, kérjen kölcsön a szomszédtól! Kifeszítem a fák közé. Addig-addig, hogy csak bele potyog néhány csillag, pontosabban csillag helyett néhány értékes drágakő. Minél nagyobb, annál jobb. Netán, kiszakítja a lepedőt, veszünk helyette másikat. Miből, miből? Biztosan a drágakövekre gondolt, igaz-e gyerekek?

Nem várt választ, máris folytatta:

- Újabb három nap múlt el, mire kifundálta a legalkalmasabbnak tűnő helyet, ahová kifeszíthette az összevarrt lepedőket.

Hét, hanem tizenhét éjjelt virrasztott át a lucernaboglya tetején, mire létrát hozott, s az egyik fának döntötte. Felmászott a tetejébe, és szétnézett.

Ha hiszitek, ha nem, de miért is ne hinnétek el, amikor én sosem hazudtam még nektek, egy fűzfából fonott kosárnyi lehullt csillagot szedet ki a kifeszített lepedőkből...

Háromszor a földhöz ütögette a vasbotját, fejét magasra tartotta.

Dehogy csillagok, dehogy csillagok voltak, drágakövek. Honnét tudta meg? Mindegyikből letördelt egy-egy kis darabot, s bevitte a városba, egyenesen az ékszerboltba.

Arany, ezüst, zafír meg honnét tudjam én mi más drágakövek voltak. Amellett, hogy iszonyatosan gazdag ember lett, nyakon csípte a sok hazudós tudóst is. Dehogy kövek, dehogy kövek, illetve kövek voltak mind, csakhogy nem egyszerű meteoritok, hanem drágakövek, amelyeket ökelmék szépen zsebre raktak ezelőtt...

Felállt, mi gyerekek mind ülve maradtunk, tátott szájjal hallgattuk a folytatást, mert szerintünk nem érhetett még véget a mese.

Mennyire igazunk volt, mert Dénes bácsi, miközben vállára vette a tarisznyáját, megigazgatta, tovább beszélt:

Jónás bácsi valóságos király lett. Palotát, nem, nem: várat építtetett a Király-dombon, s fiaival, mint hercegekkel mindannyian felköltöztek a várba.

Mai napig ott áll a vár. Persze, senki sem láthatja, mert láthatatlan vár. Én naponta betérek oda, olykor meg is szállok náluk.

Micsoda kilátás van onnét, ha látnátok, mind elsodálkoznátok! Meglehet egy marék aranyat is kapnátok, amint kaptam én is tegnap...

S csak nevetett, nevetett.

Rá néhány percre ismét kintről hallatszott be az éneke:

- „Adjatok, adjatok, amit Isten adott. Látjátok szemtükkel, mily nyomorék vagyok!”.

S a harmadik mese? - kérhetitek számon.

Nem, nem marad el, hallgassátok csak!

Dénes bácsi, szokás szerint megtörölte feketekeretes zsebkendővel a száját, fejére rakta a süvegét, kezébe vette a vashuzalból készült botját és a sparhelt melletti hokedlira ült, mert mitagadás, nyárvége léteére is hideg volt kint, alaposan átfázva tért be ebédelni az öt vendégül látó házba.

Öten ültünk a lócán. Többen is be akartak jönni a házba mesét hallgatni, ám Julis néni, a háziasszony, a kis konyha miatt:

- Ne féljete, nektek is elmesélik a többiek! - ezzel a szavakkal kiterelte őket.

- Hol volt, hol nem, még a világvégén is túl, ahol az ördögök lóbálják lábaikat a tűzvörös pokolban, volt egyszer egy rossz gyerek - kezdte Dénes bácsi.

Honnét veszem, hogy rossz gyerek volt? Mindjárt kisül. Felmászott a topolyafa legmagasabb ágára, amely olyan magas volt, hogy a hegye a felhőket súrolta. Sok madár felkereste, főleg, ha fürödni akartak a felhők kristálytiszta vizében. Hogyan-hogyan, hát úgy, hogy feltornázták magukat a legeslegfelső ág csücskére, és zsupsz bele a felhők hús vizébe! Az is előfordult, hogy a felhők alatt elhúzó vadludak, sorban letelepedtek a topolyafa tetejébe, és olyan jókat ittak a friss, kristálytiszta felhő vízből, hogy napokig nem szomjaztak meg.

Nos, ott fészkelte egy gyönyörűnél is gyönyörűbb kismadár. Mi volt a neve, ne találgassátok, mert elfelejtettem, ti pedig napestig sem jöttök rá.

Annyira szép volt a tolla, hogy még a nap is rácsodálkozott, mert hiába élt meg ki tudja hány ezer évet, sosem látott ennyire szép madarat. A hold, sokszor olyan hosszú ideig csodálta, hogy a napnak kellett rászólnia: nyugodjon már le!

Mondanom sem kell, ő volt a madarak királya.

S ez a, amint már említettem is, rossz gyerek, hogyan, mint én bizony nem tudom, de más sem, addig-addig mászott, beletelt vagy hét napba s hét éjjelbe, amíg elérte a fészket. Hiába tiltakozott a világ leggyönyörűbb madara, a madarak királya: kiszedte, s a zsebébe dugta.

- Engedj ki! - sírt, rimánkodott, mert hogy s hogyan nem, egyetlen madár sem vette észre a topolyafára mászó rossz gyereket, senki, de senki sem sietett a királyuk segítségére, akit máskor sok madár örzött.

- Ne kiabálj! - rivallt rá a rossz gyerek - mert a macskánknak adlak! Dehogy, dehogy adta volna, csak ijesztgette.

Amikor leértek a földre a gyönyörűségénél gyönyörűségesebb kismadár újra kérlelni kezdte:

- Engedj el! Nagyon szépen kérlek, engedj el, hadd repüljek vissza a fészkeembe!

- Csak úgy ingyen, mi? Beviszlek a városba. Eladlak. Kalitkába zárnak, s gyönyörködnek benned.

- Szabadsághoz szoktam. Nem bírom a zártságot. - Mert tudjátok, gyerekek, az nagyon rossz. Mit gondoltok, én miért járok ki az otthonból, ahol mindenem megvan, koldulni a falutokba? Szabad legyenek, emberek között mozogjak, mesélhessek nektek. Amit kapok, egy kis hazaiként a társaimnak adom az otthonban.

És mi lett a kismadárral? - sürgette meg valamelyikünk türelmetlenül.

Tovább könyörgött. - A madarak királya vagyok. Odaadom neked az egyik tollamat. Csoda toll. Bármely kívánságod teljesül, ha magadnál tartod, s hangosan közlöd a kívánságodat.

- Hármat, mint valamennyi mesében van?
- Sajnos csak egyet, de az bármi lehet.
- Szó szót követett, mígnem megegyeztek.
- Húzd ki bármelyik tollamat, s engedj el!

A rossz gyerek kihúzott egy szép tollat. Nem fájt, észre sem vette a madarak gyönyörű királya. S milyen jólelkű madár volt! Ahelyett, hogy sajnálta volna a tollát, még figyelmeztette is.

- Ha a toll nálad van, s kívánsz valamit teljesülni fog. Vigyázz tehát, hogy mit mondasz!

- Hülyének nézel? - nagyképüsködött, tele szájjal vigyorogva a rossz gyerek miközben szabadon engedte a gyönyörűség kismadarat.

Leverte ruhájáról a horzsalékot. A gyönyörű tollat a zsebébe dugta, és hazafelé indult.

Égész úton azon törte a fejét, hogy mit kívánjon. Az is eszébe jutott: hátha becsapta a gyönyörűség kismadár. Mivel ez is - az is lehet, elhatározta, hogy nem szól róla senkinek, még a saját anyjának sem említi meg. Hogyan is tehetne volna, akkor nem lehet rossz gyerek, ő pedig az volt. Mert milyen gyerek az, amelyik elrabolja saját fészkeből a kismadarat! Tolvaj.

Szóval ment, mendegélt, amikor, hogyan s mint megbotlott az egyik kőben, s hasra esett.

Feltápáskodott, leverte magáról a port, a kőre lesett, amelyben megbotlott, s mérgesen rákiáltott.

- Üssön beléd a mennykő!

S az ég nagyot villámlott, lecsapott a kőre, és pozdorjává zúzta.

A rossz gyerek kapcsolt. Két tenyerét az arcához szorította, s elsírta magát.

- Oda a kívánságom!

Dénes bácsi körbeforgatta a fejét, vasbotját a kőhöz verte. Érdekes, most nem azt mondta:

- Vakuljak meg, ha nem volt igaz - hanem ezt: - Ki-ki tanulhat belőle...

Butaságom története

Noha, kedves gyerekek, nem voltam én kifejezetten buta fiú, csak az a világ, amelyben észbeli magamra eszmélésemkor, a régebbi fejemen állásából talpra állni kezdtem, a mai brutális fejlődéshez viszonyítva, amikor csak ámulok-bámulok, csipkedem magam, hogy nem álom-e, igen lemaradtan éltünk, éltem...

Milyen volt az a régi világ? Kérdezték meg nagyapátoktól - ha van -, biztosan elmeséli nektek.

Nos, amikor még híre-hamva sem volt a rádióknak, a számítógépnek, az Internetnek, a mindentudó telefonnak, újság alig járt, kerék-pár, ha kettő akadt a kis falunkban, autó, traktor, kombájn, meg sok-sok más technikai csoda, álmunkban sem létezett, az akkoriban történeletről mesélek el nektek néhány igaz történetet...

Blumentár Öcsi - egy pesti fiú - a falunkban nyaralt.

- Gyertek ide! - hívott bennünket, akik rongylabdával fociztunk a harangláb előtti téren. - Mutatok valamit.

Hozzá futottunk, s körbevettük.

Egyik kezében kis szerkentyűt tartott, amiről fogalmat sem alkothattunk micsoda, ő - jól megjegyeztem - detektoros rádióknak nevezte, noha nem az volt, másik kezében fülkagyló volt, amelyet azonnal a fejemre húzott. Kapcsolgatott, tekergetett valamit azon a kis szerkentyűn, amit kezében tartott, mire, hol zenét, hol beszédet hallottam. Szerencsémre nem sokáig, mert lesve erre-arra, senkit sem láttam. Megrémültem, értitek: félttem, már-már lekapom fejemről azt az ördög sugallta fülkagylót, s visszaadom neki, mert aminek nem értettük a „micsodáját”, mégcsak hallani sem hallottunk róla, no azt mind az ördögre fogtuk...

- Ez, ez nem igaz: vagy ördög, vagy boszorkányság, de mi más lehetett, gondoltam, s mintha menykő csapott volna belém, szent borzadállyal, mindenkit faképnél hagyva, nyakam közé kaptam mind a két lábam, és hazafutottam.

Nagyapámat a kútnál találtam meg. Vízet húzott a vályúba. Az állatok itatásához készülődött.

- Nagyapa, nagyapa! - kiabáltam, miközben feléje rohantam.

- Blumentár Öcsi, fülkagylót húzott a fejemre, amelyből drót vezetett a kezében lévő valamihez. Nem tudom a nevét. Kapcsolgatta, tekergette, mire én hol zenét, hol beszédet hallottam.

Nagyapa a kút betonperemére rakta a vedret, elgondolkozón megpedergette a bajuszát, majd rám förmedt.

- Szóval zenélt is, meg beszélt is?

- Igen - bizonygattam magabiztosan.

Teljesen váratlanul lekent egy nyaklevest, mire én, nehogy másikat is kapjak, hátrább ugrottam.

- Huszár szakaszvezetőként végigharcoltam az egész háborút. Olaszországban is küzdöttem a bosnyákokkal. Évekig raboskodtam Oroszországban, s te, a taknyos kölyök, át akarsz engem verni? Menj, mondd el nagyanyádnak is, nézd hol söpör, hadd csépeljen el a seprő nyelével!

Dehogy mondtam, dehogy, a lehető leggyorsabban elhúztam a csíkot az udvarból, s ki tudja már hol kötöttem ki.

Nem kérdezem meg, hogy a mai világban el tudjátok-e képzelni mindezt, mert minek, inkább folytatom.

Bolla István igazgatónk, aki egyetlen tanteremben négy osztályt tanított, de hozzá tartozott a máshol lévő két alsó osztály tanító nője is - ezért nevezte mindenki igazgató úrnak - így szólt az egyik szép napon hozzám s az osztálytársamhoz:

- Gyertek ide!

Miután a dobogó - emelvény, amelyen az asztala s a széke is volt - elé álltunk, borítékot s némi pénzt nyomott a kezembe.

- Vigyétek el a postára, s adjátok fel ajánlva!

Ez a posta a jó egy kilométerre eső szomszédos faluban volt, amely két falut manapság összevontak, ahová mezítláb, mert nyáron nem hordtunk cipőt, jól felve az utca porát, hamar odaértünk.

S akkor következett az újabb galiba. A társamra sandítottam.

- Te tudod, miként kell ajánlva feladnunk a levelet? Mert én nem.

- Életemben sem jártam a postán - vágta rá izgatottan vakaródzva.

Rövid töprengés után egyszerűen becsúztattuk a postaládába a levelet s a pénzt, ő az egyik, én a másik részhez dugtam a szám, és belekiabáltunk: - Ajánlva!

Biztosan kíváncsiak vagytok rá: megkapták-e a levelet, vagy sem. Meg, mert nemhogy nem kaptunk ki az igazgató úrtól, szó sem esett többé a levélről.

Nem csűröm-csavarom tovább, a következő emlékezetes eseményre térek, amely egy karácsony előtti napon történt.

Az volt a szokás, mármint mifelénk, mert másfelé nincs tudomásom róla, hogy a közeli falvak iskola igazgatói ostyát küldtek egymásnak ajándékba.

Bolla István igazgató úr, megint engem s egyik társamat szemelt ki az ostya elvitelére és átadására.

A tekintetes asszony - mármint az igazgatónk felesége - kis kézikönyvbe rakta, és egy tiszta, fehér textilszalvétával letakarta.

Ünnepélyesen kimért léptekkel - mert ugye, nem mindennapos küldetést teljesítettünk, valakiknek, kiválasztottnak éreztük magunkat, amelyet mindenkinek észre kellett vennie, akikkel összetalálkoztunk - tettük meg a hosszú utat. Itt-ott egy-egy kutya is meg-megtámadott bennünket, dehogy ragadtunk követ, mint máskor, egyszerűen orrba rúgtuk, és kész!

Az igazgató úr nem volt otthon. A felesége fogadott bennünket, természetesen, illő köszönések után, neki adtuk át a kosarat, amelyet miután kedvesen mosolyogva átvett, kipakolt belőle egy tálcára, az asztalhoz ültetett bennünket, s finom, omlós kaláccsal és meleg kakaóval vendégelt meg.

Miközben jóízűn falatoztunk, bekapcsolta a sarokban lévő, nagy, fényes fadoboznak tűnő rádióját, amely valamilyen zenét sugárzott.

A falat a szánkba ragadt. Az osztálytársam meg én ott láttunk életünkben először rádiót, amelyet, mint csodát, csak bámultunk, bámultunk. Nem tagadom le, miért is, de féltem. Az osztálytársam is ilyenként érezhetett, mert haptáiban befalta a kalácsát, megitta a kakaóját, s miután kilesett az ablakon, az időjárásra fogva félelmét, figyelmeztetett: siessünk, mert hamarosan elered a hó!

Mondanom sem kell azonnal követtem a példáját.

Az igazgató úr felesége megpusztilt bennünket, kezünkbe nyomta az üres kosarat, és - miután elköszöntünk tőle - kedvesen útnak engedett bennünket.

Nos, gyerekek, biztosan nem találnátok ki a számítógépek előtt ülve, netán a mindentudó telefonotokkal a kezetekben, a mai viszonyok között élve, ha megkérdezném, hogy miről beszélgettünk hazafelé, ezért elmesélem.

Miként fért bele abba a ládába ennyi - ha kicsike is - ember s hangszer, amelyen zenéltek. Mert szentül hittük, másként nem történhetett meg az, amit mind a két fülünkkel hallottunk.

Nemcsak akkor, másnap is, miután elmeséltük az iskolatársainknak, ki így, ki úgy, egész nap ezen vitatkozott a maga módján.

Elmeséltük az igazgató urunknak is, aki jót nevetve magyarázta meg: nem ládába szorított emberek, ilyen-olyan elektromos berendezés műve volt.

Nagyon szerettük az igazgató urat, ám ezt - nem, ne haragudjon ránk az égi katedra előtt ülve, kezében a megszokott pálcájával suhintgatva - nem hittük el még neki sem...

Itt a vége, fuss el véle, noha ez egyszer szó ide-szó oda, nem mese hanem igaz volt...

A szerencsefia

András kissé megroggyanva állt az apja előtt, aki feljebb tolta a kalapját, s megvakargatta alatta a fejét.

- Szóval, felmondott Gabi bácsi? - bugyogott mindent elérve az apja szava, elkeseredetten.

- Az inasát s engem is lapátra tett... - mondta a fiú.

- Téged a nemrég végzett asztalosmestert - búsult az apja.

- Engem is elküldött - folytatta rendületlen András. - Egyre kevesebb a munka, ha öreg is, ezen túl mindent egymaga csinál.

Az apja András vállára rakta a kezét.

- Ne kint, gyere be a házba, ott beszéljünk!

Bementek. Az apja a lócára ült. Kalapját maga mellé rakta, fia a vele szemben lévő széken foglalt helyet. Fejüket lehajtották, ajkukat mélyen elgondolkozó emberekhez hasonlóan összeszorítva hallgattak.

Csend volt, csak a fali ingaóra ketyegése hallatszott.

- Szegény anyád, megszületésed másnapján meghalt. Rokonunk senki. Hogyan s mint, jól tudod, egyedül neveltelek fel. Kijártad az iskolát, asztalos inasnak szegődtettelek el. Segéd, majd a mestervizsgád letétele után: mester úr lettél...

- Úr ide, úr oda, jelenleg, s ki tudja meddig, munkanélküli vagyok - kesergett András.

- Harminc éve ugyanannál a gazdánál dolgozok. Kerestem, amennyit kerestem. Mióta segéd lettél, a te béreddel együtt, ha nem is urasan, eléldegéltünk. Igazad van, munkanélkülivé váltál. Gondolni sem merek a gazdámra. Új cselédet, amikor a régiekből is elküldött kettőt, merthogy válság van. Nyakán maradt a rengeteg termés.

- Ne csűrjük-csavarjuk a szavakat, világga megyek!

Az apja széttárta a két kezét, nagyot sóhajtott, majd mind a két tenyerét a combjára csapta. Olyan nagyot csattant, hogy a velük együtt belopódzó macska az asztal alá rohant.

- Hiába tartanálak, felnőttél, magad ura vagy. Tegyéél azt, amit jónak látsz! Viszont előtte mindent, de mindent jól gondolj át. Mi sem

könnyebb kimondani: előttem is, mögöttem is út, világgá megyek. Oszt...?

Fejét lehajtotta, ha nem uralkodik magán, talán felzokog.

- Vállamra veszem a tarisznyámat - folytatta rendületlen András -, és máris elindulok. Egyetlen percig se húzom tovább az időt. Elhatároztam, nyakam közé veszem a világot, s lesz, amint lesz!

- Tégy a tarisznyádba mindent, amit a kamrában találsz! - Felállt, és kezébe vette a kalapját - Nem maradhatok itthon tovább, mert csak egy órácskára engedett el a gazdám.

András mellé lépett, s átölelte.

- Isten veled, kedves fiam! Járj szerencsével, oszt néha adj magadról életjelt nekem is!

Zsebkendőt vett elő a zsebéből, és a szemét törülgetve, letörten kilépett az ajtón...

András vállán a tarisznyájával, a második, de az is meglehet három erdőn, három mezőn túl, több falut, várost elhagyva, mert sehol sem kapott munkát, egy olyan faluban kötött ki, ahol különös érzete támadt: mintha, nemcsak más országba, teljesen másik világba, idegen emberek, másféle, sosem látott házak között járna. Még a kutyák hangja is másféle volt, amilyenek otthon megszokta.

Csak nem meseországba érkezett? - lesett szét, amikor a szeme egy kapuban - de mennyire más kapu volt, mint amilyeneket ők készítettek az asztalos műhelyükben -, egy öregasszonyt pillantott meg. Nem a megszokott kendő, kalap volt a fején, s a ruhája, a ruhája, mennyire más, valósággal megcsodálni való!

Illedelmesen köszönt neki, majd, amint a régi falujukban szokás volt, rámosolyogva megkérdezte.

- Csak nem vár valakit a néni?

- Embert, aki felásná a kertemet.

- Máris maga előtt áll az az ember, ha megfelel.

- Szóval, te lennél az?

- Ha ló nincs, számár is jó - tréfálkozott András.

- Jó, persze hogy jó, de ez a számár ingyen dolgozna-e, mert pénzem nincsen.

- Még van egy kis enivaló a tarisznyámban. Időm bőven. Máris hozzákezdhetek a munkához!

A furcsa öregasszony bevezette az udvarába, megmutatta a kertjét, amelyet fel kell ásnia, majd magára hagyta.

András délceg, erős fiatalember volt. Nagyon hamar végzett a munkával, noha a fák felesleges ágait is lemetszegette, megpucolta a kerges, mohás törzseit.

Nem kellett bekopognia. Az öregasszony az ablakán át leste. Eléje lépett, s három, frissen sült cipót nyomott a kezébe, amelyeket András sorban a tarisznyájába süllyesztgetett.

Annak ellenére, hogy az öregasszony csak három, frissen sült cipóval törölte ki a szemét, ráadásul meg sem köszönte a jól elvégzett munkáját, szívélyesen elköszönt tőle, s tovább ment.

Az első cipót a két település közötti út mentén, egy nagy fa alatt, az árokpártján ülve vágta fel.

A bicskája koppant egyet s megcsúszott. Kivette a cipóból, összehajtotta, és visszadugta a zsebébe. A cipót kettétörte.

Egy kulcs volt belesütve.

Kivette, megforgatta: sem arany, sem ezüst, közönséges vas. A tészta dagasztása közben beleesett - vélte. Már-már visszaviszi, mert hátha azóta is keresi, amikor különös sugallat járta át a testét:

Készakarva sütötte bele, amely jelent valamit. Mit? Nem törte sokáig a fejét, jóllakott, felállt, és tovább indult.

A második cipójában is majdnem ugyanolyan, alig észrevehetőn nagyobb kulcsot talált. Annyira kínozta a kíváncsisága, hogy a harmadik cipóját is kettétörte.

Abban meg egy szépen összehajtogatott levélkére lelt, amelyet kíváncsian széthajtogatott.

„A barlangban mindenhová az előtted röpködő szentjánosbogarat kövesd”! - ez állt benne, olvasta el.

A fejét csóváltgatva, értetlen a zsebébe gyűrte, majd tovább ballagott az erdő felé, amely annyira sűrű volt, hogy csak úgy haladhatott tovább, ha félre hajtogatta maga elől az ágakat, gázolt át a bokrokon, amelyek útját állták, s halljon mindenki csodát, alig lépett be az első, vadvirágos tisztásra, hatalmas barlang tátva nyitott szája ásított rá.

Hallgatva a cipóba süttött írásra, csak akkor határozta el magát cselekvésre, amikor a bejárat előtt röpködő szentjánosbogarat megpillantotta.

Remegő, mindenre, a további lépésekre, de a visszalépésre is elszántan, öregesen totyogva, két kezét kinyújtva haladt az előtte röpködő, mindent megvilágító szentjánosbogár után.

Éppen befordult az első, éles kanyarba, amikor egy ajtóba ütközött.
- A kulcs, a kulcs! - ötlött eszébe.

Kivette az egyiket a zsebéből. Nem illett a kulcslukba, amíg a másik pontosan belepasszolt.

Kinyitotta s belépett az eléje táruló üregbe, ahol azonnal szeme elé kellett raknia a két tenyerét, mert teljesen elvakult a szemébe ötlő fényességtől.

Hosszabb időbe telt, mire megszokta a szeme ezt a szokatlan, vakító fényességet, közelebb léphetett a falakhoz, ahol rövid szemlélődés, tapogatás után rájött: ezüstbányába került. Letört egy darabot, nehezen ment, sokáig kínlódott vele, mire a batyujába rakhatta.

Közben a szentjánosbogár kifelé csalogatta, amiért nem sokáig maradhatott, gyönyörködhetett a fénylő ezüstbányában.

Kiment, s gondosan bekulcsolta maga után az ajtót.

A szentjánosbogár szinte égett, amiért nappali fény övezte be őt és a környéket. Teljes biztonságban haladhatott tovább, a földalatti girbe-görbe üregben.

Újabb kanyar, ha nem is hatalmas, újabb vastag tölgyfa ajtó következett, amelybe az a kulcs, amely az előbbi zárba nem illett, ebbe a rozsdás zárba pontosan beledughatta.

Az meg aranybánya volt. Az eléje táruló fényességtől, oly sárgának érezte magát, mintha aranszobor lenne. Már-már arra gondolt, hogy letöri az egyik ujját, és azt rakja a tarisznyájába.

Mosolyogva lépett az aranyfalhoz. Gyönyörködve megtapogatta, majd úgyszintén letört egy darabot. Sokkal nehezebben sikerült, mint az ezüstöt, s boldogan a tarisznyájába sülyesztette az ezüst mellé.

Jó, jó, óriás kincsekre lelt az öregasszony által. Boszorkány volt-e, netán tündér, mégcsak nem is sejtette. Valamiként mégsem érezte magát maradéktalanul boldognak, mert van, ami van, de mihez kezd-

jen vele? Titkolja-e, akkor meg mit ér a két értékes bányával? Miként hozná nyilvánosságra, hogy ne törjék-gyilkolják miatta egymást az emberek?

Bármilyen sokáig törte a fejét, nem jutott dűlőre..

Kint a világosságon, sokáig ácsorgott, dörzsölgette a szemét, mire ismét megszokta a napfényt, vállára dobhatta a tarisznyáját, jól megérezte a helyet, ahol a bányára lelt, mert most már tudta: ezüst és aranybányát rejt a föld mélye, és tovább ballagott.

Közepes nagyságú domb tetejére ért, ahonnan lesett erre-arra, míg nem egy kisebb falut fedezett fel, meglehet tanyát.

Teljesen elfogyott az élelme, igen megéhezett, ezért arrafelé indult, ért oda hamarosan.

S újabb csoda, mert mi tárult eléje?

Hiába leste kétrét, dörzsölgette mind a két szemét: egy több-tornyú, nem kastély, vár tűnt elébe az előbb látott falu helyett. Még a fejét is megvakargatta: miként lehet, hogy s mint történhetett meg ez a csoda, mert ez az: az előbbi falu helyett most egy vár elé tévedt! Csak nem a földből nőtt ki, avagy álmodik?!

Nem ámuldozott, riadozott sokáig - mert szó ide, szó oda nagyon megijedt, akár mint csúrte-csavarta: semmi más nem történt, mint varázslat -, egy páncélveretes katona ugratott melléje a lova hátán.

- Háború van, katonákra van szüksége a királynak. Beállsz-e? - szegezte neki a kérdését, csakúgy a ló hátáról.

- Királynak? - ámuldozott. - Király, nálunk?

- Honnét verődtél ide? Nézd csak! - mutatott a kivont kardjával egy irányba. - Abban a várban lakik! Ne habozz, gyere!

Egy életem, egy halálom - gondolta András. - A tarisznyám üres, a gyomrom korog. Munkám nincs, követlek.

Rengeteg katona rohagált a vár udvarában, ahol a lovas katona egy tiszt elé állította, aki azonnal neki szegezte a kérdését.

- Katonának jelentkezel?

- Há...át - zavarodott meg.

- A hátnak hasa is van. Pucolj a laktanyába, s öltözz be, szerelkezz fel! Nagyon nagy szükségünk van katonákra, noha teljesen kiürült a király kincstára. Két hónapja nuku zsold.

- Az ellenség meg csak nyomul-nyomul előre - tette hozzá a melléje érő, s mindent halló tisztársa.

- A királlyal szeretnék beszélni! - vágott közbe András. Most jutott eszébe. Honnét nem tudta. A miértet annál inkább.

- Te a gyüttment, a senki fia? Korábban kell kelned ahhoz, pajtás!

- Már pedig én mindenféleképpen beszélni akarok vele - erősködött, harciaskodott András.

- Csak nem kém vagy? - esett neki az egyik tiszt.

- Meg akarsz ölni a királyunkat? - úgy a társa.

- Azt hallottam, üres a kincstár. Javasolni akarok valamit, amivel dugig feltöltheti.

- Ez bolond - nevetett fel az első tiszt.

- No, no! - intette meg a társa. - Én becsületes legénynek vélem. Szólok a generálisunknak - s ellovagolt.

András a fűbe telepedett, a másik tiszt egy katonát rendelt melléje, hogy vigyázzon rá, nehogy megszökjön, vagy más galibát csináljon.

Nem kellett sokáig várakozniuk, mert a tiszt, a generálisával együtt hamarosan odaért.

- Hallom, a királlyal akarsz beszélni. Mi lenne az? - szólt rá erélyesen a generális.

- Rengeteg..., rengeteg? Egy-egy bányányi ezüstöt, aranyat ajánlok fel neki!

- Hozzá kísérünk, de ha átversz bennünket, te meg a fejed külön-külön távozik a királytól.

- Állom a szavamat.

- Akkor máris mehetünk.

Két katona fogta közre, a generális kísérte.

Cudarul nézett ki a király. András csak mesékben olvasott, hallott eddig a királyokról, még álmában sem gondolta, hogy így néznek ki.

A koronáját, a jogarát, az aranyujtásos köntösét eladta, mert kellett a pénz a katonaságra, sőt az aranygombjait is levagdosta, a ruhájáról. Egyszerű pokrócba csavarva ült, nem a trónján, meglehet, azt is eladta már, egyszerű karosszéken.

A generális jelentése után, a király magához intette András.

- Látsz, amit látsz! Az ellenségünk egyre közeledik, pénzem meg nincs több katonára. Amit lehetett mindent eladtam. Halljam, miben segíthetsz!

András bátran közelebb lépett hozzá, s megkérte, hogy négyszemközt beszélhessen vele.

A király hátrább küldte a generálisát, és a ki tudja hány őrseit, meg mindenkit.

András kivette tarisznyájából a letört arany s ezüst darabokat, meg a két kulcsot és átnyújtotta a királynak, azután halkán, majdnem sutogva elmesélte neki, hogyan s mint az egyik alagútban egy ezüst és egy aranybányára lett.

A király zsebébe dugta a kulcsokat, odaintette a generálisát, és megparancsolta neki, hogy menjenek el, arra a helyre - Andrást, túszul fogta -, amelyet András pontosan s érthetőn körülírt, részletesen elmagyarázta, hol és miként találják meg.

Miután a generális néhány katonával lóra pattant, Andrást maga mellé ültette, ugyancsak karosszékre.

- Idefigyelj, fiam! - mert első látásra megbízott benne. - Ha tényleg ezüst- és aranybányát találunk, nem mondhatom neked, hogy hozzád adom a lányomat, mert nincs, de félkirályságom sincs már, mert elfoglalta az ellenség. Öreg s beteges vagyok. Ha meghalok, te leszel a király, ülsz helyettem a trónomra.

Többet nem mondott, zsebkendőjét vett elő, és elsírta magát. András nagyon megsajnálta. Sokáig vigasztalagatta, mire megnyugodott, és tovább beszélgethettek. A király mindvégig csak panaszkodott, panaszkodott...

A generális és a katonák egy óra múlva érkeztek vissza. András nagyon várta őket, mert igen éhes volt már.

Úgy, amint a legény mondta: a barlangot, benne a két ajtót megtalálták, mire a király azonnal a generális kezébe nyomta a két kulcsot.

Megint egy újabb óra múlva tértek vissza, holott Andrásnak már majd kiugrottak a szemei az éhségtől.

Ájúldozva mondta el a generális, hogy mennyi ezüstöt, aranyat látott, mire a király átkarolta Andrást, és kedves fiamnak nevezte, majd

parancsot adott az ezüst és az arany kibányászására, eladására, katonák, felszerelések és harci eszközök, főleg fegyverek, ágyúk beszerzésére.

Andrást a lakosztályába vezette, ahol végre jóllakhatott. Hercegi címet ígért neki, koronát, hozzá illő ruhát, amit András szépen megköszönt, s közölte: nem fogadja el. Ugyanúgy él tovább, mint eddig.

A következő napokban, a királyi udvar teljesen felbolydult. Ezüst és aranykereskedők érkeztek, akik kocsisszám hordták el a kibányászott kincseket. Töménytelen pénzt fizettek a sok aranyért s ezüstért, amin a király, András irányításával ezerszám toborozta a katonákat, öltöztette be, szereltetett fel, képeztetett ki a tisztjeivel, állította csatarendbe, dobatta ki mindannyijukat, azonnal a harctérre.

Az ellenség előre nyomulását, nemcsak megállították, visszanyomták őket a határon túlra.

A király egyre jobban megkedvelte Andrást. Öreg s beteges volt, amiért valamennyi feladat Andrástra hárult. Hol ide, hol oda futott. Intézkedett, utasítgatott, parancsokat osztogatott. Állandóan az emberek között mozgott. Sokat törődött a várban és a közelben élő szegényekkel. Segítette, mindennel ellátta őket, amelynek az lett a vége, hogy mindenki szerette, tisztelte.

A király - akinek újra volt koronája, jogara, aransújtásos palástja, igazi királyi trónja, aranygombja a ruháján - maga mellé intette Andrást.

- Megmentetted az országomat és engem. Mindenki tudtára adom: mától te vagy a király!

Levette a koronáját s erővel András fejére nyomta. Kicsit nagy volt, a szeméig lecsúszott, alig látott.

- A tiéd!

András óriás tapsvihar közepette hajolt meg, vette le, rakta vissza a király fejére.

- Tisztelt, apámuram! Nem fogadhatom el. Asztalosmester vagyok, az is maradok. Hazamegyek a falumba, édesapám mellé, mert nekem ami történik velem s körülöttem, álom. Megveszem a régi mesterem műhelyét, átrendezem, és tovább dolgozok a szakmámban. Nem királynak teremtett engem az Isten...

Nem fejezhette be, mert az egyik tiszt, hápogva-hámozva elébük rontott.

- Békeküldött közeledik a vár kapuja felé. Fehér lovon, gyönyörű nő, kezében fehér zászlót lenget. Beengedjük a kapun, vagy zavarjuk vissza?

A király Andrásra, ő a királyra lesett, majd szinte egyszerre intettek, ki a kezével, ki a fejével.

- Engedjétek be - szólalt meg a király elsőként -, és kísérvétek elénk!

Úgy történt.

Gyönyörűséges, sosem látott szépségű nő lépett eléjük. Tiszta fehér, csipkés, a földet súroló, egymásra omló, fodros, selyemruhát viselt. A kezében tartott fehér zászlót a király lábai elé rakta.

Pukedlit csinált, majd beszélni kezdett. A hangja, amely hol csilینگelt, hol zenélt, András szívében azonnal megállította a vért. Első pillantásra rádöbbsent: hiába közönséges asztalosmester, egész életében ilyen gyönyörű feleségre vágyott.

- Apám küldött, hogy ne egyszerű békeküldött, maga az ellenséges király lánya kérjen a nevében békét.

- Elismeri apád a győzelmemet? - vágta a gyönyörű nő fejéhez, maroknyi sárként a király.

- Másként nem küld ide engem, a saját s egyetlen édes lányát.

A király felállt, felvette a szőnyegről a fehér zászlót, a maga előtt lévő asztalra rakta, majd a feszes sorban álló katonák felé fordult.

- A király lánya érkezett hozzánk! Fegyverrel tisztelegj!

Egyszerre emelkedtek vállhoz a fegyverek, csúsztak le, koppantak mellettük a földön.

- Hátsó osztag! Fegyvert díszlövésre tarts..., tűz!

Egyszerre dördültek el a fegyverek.

- O...szolj! - küldte el őket a király, majd a gyönyörű nő mellé lépett, belekarolt, és felvezette a trónja mellé.

- Szeretettel köszöntünk. A fogadott fiam, egyben megmentőnk - mutatott Andrásra, aki szintén köszöntötte azt, akiről egyetlen pillanatra sem vette le a szemét. - Menjünk be a társalgóterembe - karolt bele ismét, vezette be a hatalmas, díszterembe.

Leültek a dúsan, s igen díszesen megterített asztal mellé. Senki más, csak ők hárman.

Addig, addig beszélgettek, mígnem az öreg király egy nagyot ásított, fejét lehajtotta, koronája a szőnyegre hullt, nem törődött vele, elszundított.

A két fiatal, miután András felvette a koronát, az asztalra rakta, összenevetett.

András ugyanazon mosollyal az arcán a gyönyörű nőhöz fordult.

- Van..., mármint otthon - dadogott zavartan András.

Nem folytatta, mert a szép nő mindent elérve felkacagott.

- Lány vagyok. Nemhogy vőlegényem, udvarlóm sincs jelenleg. Te...? - nevetett kacéran.

- Senkim. Mindig ilyen - bátorodott neki - lányra vártam, mint amilyen te vagy.

- Csak nem akarsz feleségül venni? - csilingelt a hangja, dallamosan szóló érces harangként.

- Szívesen, ha hozzájőnnél egy asztalosmesterhez.

- Királyfihoz soha, de az asztalosmesterhez örömmel.

Folytatnom sem kell, mi lett a vége.

A király, miután mindent megtárgyalt Andrással, olyan nagy lakodalmat rendezett, amelynek hetedhét ország-szerte híre kerekedett.

András, hiába vált egy és fél ország királyává, mert a vesztés király a gyönyörű lánya mellé a fél országát is odaajándékozta neki, sosem viselt koronát. Úgy, amint elhatározta: szívélyesen elköszönt az öreg királytól, és hazaköltözött a falujába, a gyönyörű királylányból, egyszerű iparos asszonnyá vált feleségével. Amint tervezte: megvette a volt mestere műhelyét, saját terve szerint átalakította, régi házukat az apja irányításával, ha nem is palotává, szépen kiképzett, bebútorozott, a falu legnagyobb házává varázsolta. Ahol boldogan éltek, ha csak meg nem haltak az óta, öt szép gyerekükkel, akiből, akár hercegfia is lehetek volna.

Aki netán nem hiszi, látogassa meg őket!

Vak Palya bácsi

Tudjátok-e, mi a különbség a hazug s az ügyefogyott ember között? Nem? Akkor megmondom. A hazug embert bűnösnek tartják, az ügyefogyott embert kinevetik.

Nos, ilyen ügyefogyott öregember - manapság dilinósnak neveznétek -, élt a mi kis falunkban is.

Vak Palya bácsinak nevezték, holott nem volt igazi vak, csak egyik szemét, a jobb oldalt-e vagy a bal oldalt, arra már nem emlékszem, amint ő mondta: a második világháborúban zálogba adta a hazának.

Ha szerét tehette kiült a kapujuk melletti kispadra. Szájában az elmaradhatatlan pipáját szopogatta, amelyből hol magasba pöfékelte a füstjét, hol, csak úgy tessék-lássék a szájában szopogatta a csibukját. Mi gyerekek azonnal hozzáfutottunk, ha észrevettük, hogy kint ül a kapujuk mellett.

- Meséljen valamit, Palya bácsi - kértük, rimázkodtunk.

- Mesélni nem tudok, de, mivel igencsak megöregedtem, sok minden megesett velem, egy-egy kis történetet elmondhatok közülük, - mindig így kezdte s emígyen folytatta:

- Amikor még ember voltam, nem tedd ide, vidd oda senkifia, még söfőr koromban történt, igen úri családnál szolgáltam. Nos, az egyik hatalmas erdőn átvezető úton, hirtelen megállt a kocsink. Azonnal tudtam, hogy kifogyott a benzin, de melyik valamit magára adó söfőr, már pedig én az voltam, vallja be ezt a szégyenét, mert ez kifejezetten az ő hibája: Ennyire messze útra induláskor elfelejtette, amint én is, megnézni a benzintartályt, nem kis dolog, kérem...

A főnököm s én kiszálltunk, körbejártuk a kocsinkat. Felnyitottam a motorház fedelét, megpiszkáltam ezt-azt, végül a főnökömré bámultam, ő vissza rám.

- Bedöglött?

- Be az - vágtam rá.

- Ajaj! - vakargatta kalapja alatt a fejét. - Szerelőt a legközelebbi faluban találunk, ha ugyan létezik ott autószerelő. Jobbra is, balra is erdő - Félelmetes közeg. Meg kocsiban aludni sem kényelmes, főleg

a magamfajta uraknak, mert reggelig nem igen jön erre autó, netán traktor.

Felesége, a nagyságos asszony az autóban rikoltozott: ő bizony fél, nem marad itt éjjel.

Szerencsére torkában rekedt a hangja, ugyanis egy hatalmas szarvasbika rontott felénk. Át akart váltani a másik oldali erdőbe. Behúztam a nyakam, majd hirtelen kinyújtottam a kezemet, s elkaptam az első lábát. A földre rántott, ahol rövid birkózás után mind a két kezemmel elkaptam az agancsát.

- Engedj el! - rimánkodott, mire én ránevettem.

- Szívesen, ha bevontad az autónkat a legközelebbi településre az autószerelőhöz.

Szó ide, szó oda nem tehetett mást. A gazdám kivette a csomagtartóból a vontatókötelet, és az autónk elején lévő horoghoz csatolta. A másik végét már én erősítettem a szarvas agancsára.

S a hatalmas gímszarvas akarva-akaratlan bevontatott a közeli faluban lévő autószerelőhöz, ahol titokban megtöltöttem az autó tartályát benzinnel, a szerelő kezébe egy bankót nyomtam, rákacsintottam, mire úgy tett, mintha javítana valamit az autón.

- No de - folytatta azonmód -, látjátok-e a templom tornyát? Persze, persze, hogy látjátok, s benne a nagyharangot? Azt is láttátok már, de miként került az a hatalmas harang fel a toronyba, azt tudjátok-e? Nem, nahát azt is elmondom.

Pesten dolgoztam, éppen hazajöttem, s mit látok? A torony előtt hatalmas harang hever. Sok ember veszi körül. Fenn a magasban, a torony ablaka körül állvány és hatalmas csigasor. Na, mondom, ezek fel akarják húzni rá a harangot, onnét szépen becsúsztatják a helyére, s felakasztani az acélrúdra. Szembe jött velem egy asszony, ki már elfelejtettem a nevét. Aszongya: felhúzták, de néhány centi után elszakadt a kötél. Erősebb kellene, ami nincs. Azon tanakodnak, hogy mit tegyenek. Még be sem fejezte, amikor helikopter repült el a torony felett. Mondom neki: itt a megoldás! Felhúzza a csörlőjével. Ah! Szlovák. Pontosan délben repül el a torony felett. Senkise tudja miért. Ne féljen, kifaggatom, vágtam rá. De nagy huncut vagy te, s faképnél hagyott. Másnap dél felé leakasztottam a falról a nagy tük-

rünket, és kivittem a templom elé. Nézték, csodálták, merthogy mi nek az? Némelyek bolondnak vélték. Majd meglátjátok, nyugtattam meg őket. Pontosán tizenkét óraker megjelent a helikopter. A nap vakítón sütött. Becéloztam a tükrömmel a helikopter pilótáját, pontosan bele a tükröm által visszavert sugarakat a szemébe. Úgy elvakult, hogy csak forgott, forgott, mint a kerge birka. Addig-addig kínoztam, mígnem leszállt. A pilóta kiugrott, hozzánk futott, mert igen sokan vettek körül, s csak hadonászott, meg csak gagyogott. Melléje léptem, s elkaptam a karját. Ne popedalj, kiáltottam rá. Nem otthon, magyar földön állsz, akár a helikopteredet is elkobozhatnánk, meg senki sem ért meg! A hatalmas haranghoz vezettem. Rámutattam. Repülj föléje, enged le a csörlőd végét, amelyet bekapcsolok a harang fogantyújába. Felfelé mutattam az állványra. Oda emeled. Miután behúzták a helyére, lekapcsolják a görgőd végét, máris mehatsz, amerre akarsz!

- Dobre! - kiáltotta, és máris indult vissza a helikopteréhez.

A harang fölé repült, leeresztette a csörlőjét, bekapcsoltam a harangba. Mondom, nem: minden úgy ment, mint a karikacsapás.

Szájába vette a pipája csibukját, megszopogatta, aztán megint kivette.

- Hát azt, amikor még ember voltam, nem tedd ide, hozd ide senkifia, s Afrikában a legnagyobb őserdőbe tévedtem, hallottátok? Persze hogy nem. Nohát elmondom. - Fejét az ég felé emelte, aztán lecsapta tekintetét a földre, papucsával a homokot súrolta. Egész kis gödröt vájt benne. A másik lábával betúrta, és mosolyra készítetn ránk szegezte a szemét. - Mit gondoltok, ki rontott rám?

- Az oroszlán - vágtam rá hévvel.

- Nem a! Maga a legeslegnagyobb létező elefánt bika. Talán két méternél is, ha nem háromnál hosszabb agyara volt. Na, mondom magamban, ha soha, most meghalsz Palya. Úgy felnyársal, mint valamikor én a villámmal a szénát. Usgyi, futásnak eredtem. Olyan gyorsan szaladtam, mint soha. Futottam, futottam, ő a nyomdokomban. Valósággal dübörgött alatta a föld. A máskor állandóan egymást kergető, hangoskodó állatok mind megcondultak, olyan csend vett körül, mint a temetőben. Addig-addig futottam, már a nyelvem is ki-

lógott, mire egy hatalmas fa került elé. Mögéje vágódtam. A hatalmas elefánt meg egyenesen neki a fának. Olyan hévvel futott az a hatalmas állat, hogy mind a két csont agyara meglehet méternyire befűrődött a fába. Szerencsétlenségére gumifa volt. Bele igen, de vissza, bármennyire erőlködött is, nem bírta kihúzni az agyarákat. Az egész fa rázkódott, a rajta házaló emberszabású majmok dühöngtek, az öklüket rázva fenyegetőztek. A sok madár, különféle, szebbnél-szebb papagájok óriási ricsajjal mind felrepültek...

Megint szájába rakta a pipáját, megszívta, majd kivette s a kezében szorongatta.

Amikor láttam, hogy nem szabadul, előmerészkedtem a fa mögül. A habzó szájú elefánt mellé álltam.

- Kellett ez neked, pajtás? - szóltam rá. - Én nem bántottalak, te támadtál rám.

- Szabadíts ki! - rimázkodott.

- Ha megteszem...

Azt sem tudta mit akarok mondani, közbevágott:

- A szolgád leszek egy évig.

- Rendben van, hozom a fejszédet.

- Ne, ne! - tiltakozott a gumifa. - Kiszáradok, s nem lesz többé gumiből. Számolj háromig, szétnyitom azt a részt, ahová az agyara befűrődött.

Alig mondtam ki: kettő, a hatalmas elefánt mindkét, hosszú agyara kiszabadult.

- Ülj fel a hátamra! Beviszlek a legközelebbi faluba.

Azt mondta: üljek fel, mégis megmoccanni sem hagyott, elkapott az ormányával, és szó szerint feldobott a hátára. Igaz, magam erejéből sosem mászhattam volna fel. Iszonyatosan magas volt, és az a széles háta. Akár táncolhattam, avagy bukfencet hányhattam volna rajta. Szóval, szépen helyet foglaltam, és rápaskoltam az öklömmel.

- Mehetünk!

Valósággal törte-zúzta maga előtt a bokrokat, a kisebb fákat pedig egyszerűen letaposta. Úgy nézett ki utánunk az erdő letiprott, hosszú sávja, mint a harctér. Éppen elszundítottam, amikor az elefánt megállt. Felültem, s szétlestem. Hanem az a falu! Sosem felejttem el. A

házak, nem is házak egyszerű kunyhók, nádból, deszkákból készültek, meg fonott, vessző falakból, amelyeket sárral tapasztottak be. Férfiak s nők, gyerekek majdnem meztelenül járkáltak, álltak körül, énekeltek, táncoltak és kiabáltak.

Császárválasztásra készültek. S mit ad Isten, én jelentem meg az elefánt hátán. A Nagy Szellem küldött, tehát, senki más, csak én lehetek a császáruk. Hurrá!

- Én-e, soha! - kiabáltam, amint a számom kifért.

- Miért nem vállalod el? - szólt fel az elefánt.

- Mert én ahány császárt ismertem mind megölték. Kit a főurai, kit az ellenség katonái. Én pedig nem akarok még meghalni. Gyerünk el innét, mindegy hová, csak el!

- Azt nem lehet - így az elefánt.

- Akkor te maradj, én leugrok, és elmenekülök.

Így történt meg, hogy az elefánt lett a császár, én meg megszöktem.

Itt vagyok. Senkifia vagyok. Tedd ide, hozd ide senkifia vagyok. - Elhallgatott. A fejét lehajtotta, a pipájával játszott.

- Ugye szeretitek a szaloncukrot? - ütötte fel a fejét hirtelen. - Miért is ne szeretnétek, amikor valamennyi gyerek szereti azt.

Nem várt választ máris folytatta.

- Hogyan s miért, elhatároztam, hogy cukrot vetek, teszem azt, mint a mákot, avagy a kölest beszórom a földbe. Ha azok kikelnek, hátha a cukor is kicsírázik. Honnét tudjam, hogy nem, amikor nemcsak én, senki sem próbálta ki még! Szóval szép sorjában elvettem.

Az eső megáztatta, a nap megmelegítette, a föld kövér volt, szóval minden stimmel.

Apró füvecskék nőttek, zöldelltek, majd mind elszáradtak.

Megérett a termés! Előkaptam az ásót, beszúrtam a földbe, s mi- ket..., nem, nem földet, jobban mondva, csak földet, sok-sok szalon- cukrot fordítottam ki. Éppen csak a sztaniolpapír hiányzott róluk. Az előtte való estén esett az eső, valamennyi szaloncukor sáros lett. Be- leszedtem a füzfa kosárba, s azzal a szándékkal, hogy megmosom, beleborítottam mind a csatorna alatti esővízzel tele kádba. Mosom, mosom, s képzeljetek csodát, valamennyi elolvadt. Egyetlen szem

sem maradt mutatóba, hogyha megkínálni nem is, legalább megmutathassam nektek...

Az udvarból kiáltást hallottunk.

- Papa! Jöjjön, és söpörje le a gangot!

Palya bácsi felkattintotta a pipája födelét, kiverte belőle a hamut, majd hozzánk fordult.

- Ugye, mennyire igazat mondtam. Ember voltam, de jelenleg csak tedd ide, vidd oda, senkifia vagyok - s a kiskapu felé indult.

A legkisebb öröm is lehet nagy

Amelyitek naponta lefutja a megszokott köreit, hosszú sétákat tesz, kirándul a hegyekbe a szüleivel, hosszú perceken át „talpal” oda s vissza az iskolájába vezető úton, ide-oda futkos a szünetekben, telenként korcsolyázik, síel, nyaranként úszik, evez, teniszezik, focizik, tesz ezt-azt, hogy ne soroljam tovább, vajon együtt érezhet azzal a nyomorék fiúval, aki néhány métert is csak emberfeletti nehézségek, fájdalmak árán tehet meg?

Ez jutott eszembe gyerekek, amikor Tihamér felém közeledett.

Bal kezét szorosán a hátához szorította. Jobb kezével, madárszárny-szerű hadonászással egyensúlyozta magát, eldeformálódott lábait a parkettán húzva, csúszkálva araszolgatott, bármelyik pillanatban megbotolhatva, orra bukhatva, hanyatt eshetve.

Vézna melle beesett, háta kissé púpos, csontos kezei, a tolókcocsijának karján feküdtek. Feje kissé hosszú, orra duzzadt, szemgolyói hal-szemek, fülei nagyok, ajka kissé ferde.

Egyszóval: tipikus gnóm alkat volt. Születésétől nyomorék, szegény.

Mialatt néztem, szüntelen azon törtem a fejem: mit kérdezhetnék meg tőle, mígnem agyam fészkének szerteröpködő madarai, egyre magasabbra rebbentek. Egyiknek sem kaphatom el a lábát, helyükbe ez a számárság ötlött eszembe:

- Emlékszel-e valamire, amikor boldog...

Meghökkenem, mondjam-e tovább, nem sértem-e meg kihegyezett lelkiségét...

Egyébként is az állandóan tolókcocsiba kényszerült, mások segítségére, pátyolgatására szoruló, lehet-e, volt-e valamikor boldog? Meg mi az a boldogság? Kinek-kinek más! Mitől lehet valaki boldog... Ah! Megcsuklón folytattam:

- Mikor érezted magad életedben a legboldogabbnak?

- Egészen kicsi koromban - vágta rá kapásból, állandóan benne fészkelődő madárszárny rebbenéseként. A hangja, mert nemcsak a teste... Jaj Istenem! Jaj Istenem!

Rám vigyorgott. Igen, igen, nem nevet, a gnómok tipikus vigyorával lesett rám, mialatt tovább mondta:

- Ugye csodálkozik, hogy ennyire gyorsan rávágtam. Tudja miért? Mert csak akkor, se máskor, se többet, egyes-egyedül, hangsúlyozom: igazán csak akkor voltam boldog, amikor..., de hát hallgassa csak!

Maga elé nézett. Torkán az ádámcsutkája, régi gőzmozdonyok dugattyúihoz hasonló, le s fel ugrándoztak. Korához képest vén arcán a ráncok harmonikázni kezdtek.

- Anyám születésemkor, talán - tette hozzá morbid humorral - megpillantott, és a látványtól szörnyethalt. Apát baleset érte. Rászakadt a daru. Szegény, áldott jó nagymamám nevelt fel - jegyezte meg ellágyultan, fekete szegélyűn, gyászba veszőn. - Már ő is meghalt...

Szóval a sarokba ültetett. Nagy... talán jobb szó rá a hatalmas, meglehet - meditált elgondolkozón - csak nekem tűnt, az akkori kisgyerekeknek olyan hatalmasnak, szinte teremnek? Kis batyut kötött a hátamra: Gyere, simogatott meg, kirándulunk a messze lévő mesebeli erdőbe! Leülünk az egyik hatalmas fa alá, s meguzsonnázunk! Vajás, téliszalámis szendvicset csomagoltam, de kapsz süteményt és Colát is!

Átkarolt s vezetett.

- Lassan és óvatosan, mert nézd csak: maci, manó, meg egy nagy kutya, odébb farkas leselkedik rád útközben. Nocsak, törpék is vannak! - A gnóm emberek visszataszító vigyorával folytatta: - Plüss állatokat és törpéket rakott ki, egymástól jó méternyire.

Elindultunk. S ha hiszi, ha nem, talán órákig is eltartott, mire fáradtan, elcsigázottan a szoba szemben lévő részébe, a képzeletbeli erdőbe értünk, mert nagyon nehezemre esett a járás, holott segített, meg gyakran le is ültünk. Olyankor kezébe vett egy-egy plüss figurát s mesélt, meg ijesztgetett: Hamm, bekaplak, megeszlek! Mindig és nagyon, de nagyon jól éreztem magam. Óriásokat nevettem... mire végre átvergődtem a szobán...

- Aztán - fékezett le fekete fellegszerűn elkomolyodottan. Hosszú-kás fejét leejtette. - A többi? Amint mondtam, meghalt. Én ebbe az otthonba kerültem.

Két kezét felemelte. Szúnyogokat hessegetőn, csapkodni kezdett velük a levegőben. Szemében könnyek gyűltek, folytak végig, potyogtak le a nadrágjára.

- Szegény mamám halála után summázva, ez a sorsom, mert más...?

Jaj Istenem! Jaj Istenem! Ennyi!

Kedves gyerekek, ugye ti is segítettetek volna Tihamérnak?

A róka doktor

A Hold hatalmas ásitással bújt nyugovóra a hegyek mögé. Néhány ugri-bugri csillagocska, a hajnali derengést letaposva lovagolt utána a most keletkező friss szél hátán. A toronymagas fenyőfák egymás után hullatták le tavalyi tobozaikat, a mellettük lévő tisztáson sorban nyitották ki csipájukat a vadvirágok. Az egész éjjelt átvirrasztó fülesbagoly, éppen az odújába akart behúzódni, amikor a róka félresöpörte a tetvek után bóklászó, katonásan felfelé menetelő hangyákat, hatalmas táblát szögezett ki az igen vastag törzsű tölgyfára.

A fülesbagoly gyorsan kitörölte szeméből a csipákat, s lejjebb repült egy ággal.

- „A róka doktor megkezdte rendelését” - olvasta elámulva.

- A mindenit! - vakargatta meg a fejét, mivel régen ismerte a rókát.

- Hogy s mint lett ebből a rusnya ravaszdíből orvos? Avagy...?

Nem fűzhette egy rakásba összetöredezett gondolatait, mert a róka hatalmas megafont emelt a szájához, hogy az egész erdőt betöltőn belekiabáljon.

Ám nem szólalhatott meg, mert a majdnem égígérő, szomszédos fenyőfáról rákiabált a fenyőrigó:

- Miért zörögsz ennyire korán? Mind felriasztottad a fiókáimat!

A felettük repülő öreg varjú, mindent látva a fenyőfára szállt, ahonnét tátott szájjal leste a rókát, aki csak belekiabált a megafonba:

- Szúrást, törést, ficamot, meg mindent gyógyítok.

Nyavalyát, kólikát, bogárcsípést, szemfájást.

Még ezektől is többet, meggyógyítom a begyedet.

Hókus-zókusz, itt a róka doktorandusz!

- A mindenit! - ismételte meg a fülesbagoly, mialatt kétrét görnyedten lesett le a rókára.

- Hol tanultad ki a mesterséget? - szólt le kissé később, mert csak nem állhatta meg szó nélkül.

- Ez nem mesterség, tudomány! - oktatta ki a róka, aztán:

- Hallhattad: doktorandusz!

A hatalmas fülesbagoly kicsike agyában az összes ismert tudékony-sága egymás sarkát taposva keveredett egy rakásba. Okos bagoly volt, sok mindent tudott, dehogya róka orvos is van a világon, semmiképpen nem fért bele a tudományai közé. Nem törte tovább, egyben hagyta a kobakját, mint a töretlen diót.

Miután a róka befejezte a mondókáját, azért csak nem állhatta meg, hogy le ne szóljon.

- Becsapsz! Ravasz vagy. Na mondd, hol tanultál?

- Semmi közöd hozzá! Aki sokat kérdezősködik, hamar megöregszik. Ettől független, ezennel felveszlek asszisztensemnek.

- Mennyit fizetsz? - szólt le, a róka eszének adózón alázattal.

- A forgalom után egyszer ennyit, máskor annyit. Vedd elő a nagykönyvedet, s jegyezz bele mindent!

Még be sem fejezte, amikor a legközelebbi bokorból egy szarvasbika dugta ki a fejét, s megkérdezte:

- Igazi orvos vagy?

Róka doktor fának támasztotta a megafonját, kihúzta magát, s feléje ordította, melynek megint az lett a vége, hogy a szomszéd, majdnem égígérő fenyőfájáról ismét megrótt a fenyőrigó.

- Alig aludtak el a kicsinyeim, megint felverted őket.

Róka doktor nem törődött vele tovább kiabált:

- Szúrást, törést, ficamot, meg minden mást gyógyítok...

- Letört az agancsomból egy kicsike darab - szólt közbe, mialatt felmutatta a letört darabot.

- Vissza tudod hegeszteni?

- Hegeszteni nem, de a helyére forrasztani igen - tudálékoskodott a róka doktor.

A szarvasbika kilépett a bokorból, s kissé közelebb ment a róka doktorhoz, aki eközben felszólt a fülesbagolynak:

- Írd! Az első páciensem: szarvasbika. Csont töréseszendusz, agancs forrasztandusz.

Közben a szarvasbika a róka doktor kezébe nyomta a letört agancsdarabot, aki hol közelebről, hol távolabbról nézve, alaposan megforgatta a szeme előtt, sőt az előtte álló szarvasbika agancsához illesztgette a letört darabot, majd a szeme közé vágta:

- Máris meggyógyultál, de - húzta el a hangját tudálékosan - mondd el velem a varázsigét: Tündérkém, erdei Tündérkém, én adok neked egy csont darabot - a kezében tartott agancsdarabot eldobta - te adj helyébe vasdarabot!

- Miért dobtad el? - jajdult fel a szarvasbika.

- Mert nincs többé szükséged rá. Menj a legközelebbi forráshoz, és nézz a víz tükrébe!

- Köszönöm, köszönöm! - hálálkodott az oktondi szarvasbika, s elindult.

- No, no! - állította meg a róka doktor. - A vizitdíj?

- Nincs pénzem - torpant meg a szarvasbika.

- Természetben is lehet. Ott egy bokor, törd le a kinyúló ágát, s máris tovább futhatsz!

A szarvasbika odament, s egyetlen nekirugaszkodással letörte.

Doktor róka odasompolygott, és a letört ágon lévő fészekből, óvatosan szájába kapta a négy kis madárfiókat és megzabálta.

Senki sem látta, csak a madár anyuka, aki magasra repülve hangos csiviteléssel átkozta a róka doktort, meg az előbbi fenyőrigó, fenn a fészében. Megrettenve tárta szét a szárnyait, takarta be a fiókait, majd nyakát, fejét jól behúzva a fészékhez lapult.

- Mindent felírtál? - kiáltott a fülesbagolynak, mialatt megnyalta a szája szélét -, azt is, hogy nem adott paraszolvenciát?

A fülesbagoly nem válaszolhatott, mert medve rohant feléje a körülöttük lévő hatalmas fűben.

- A bocsom, a bocsom! Hasmenése van. Gyógyítsd meg!

- Hol van a bocsod? - szólt rá a róka doktor.

- Ott ballag a! - mutatott a nagy fű között alig cammogó, sovány bocsára.

- Írd! - szólt fel a fülesbagolynak a róka doktor. - Medvebocs. Hasmenésendusz.

A közben melléje ért bocshoz lépett, megtapogatta a hasát, majd rászólt.

- Tátsd ki a szád, s mondd: ááá!

Miután belenézett a torkába, meghallgatta az ááát, a mellette álló anyjához fordult.

- Eltaláltam: hasmenésendusz. - A tarisznyájába kotort, ahonnét maroknyi fücsomót húzott elő. - Tea fű! Egy-egy csipetnyit öt percig főzni kell. Utána lehűteni s meginni! Nem felhajtani, nyelegetni! Egy hét alatt meggyógyul.

- Köszönöm, köszönöm! - hajlongott a medve mama. - Mivel tartozom?

- Szerzel egy tököt. De nagy legyen ám! - Amikor látta a medve mama rácsodálkozó arcát, hozzátette: - Rengeteg van az erdő melletti földeken. Kibelezed, teletöltöd méhektől elrabolt mézzel. Egy órán belül itt legyen! - Felkiabált a fülesbagolynak. - Jegyezz fel mindent! - Ezután a medve mamához fordult. - Mindent úgy, amint mondtam! Mehettek! Kérem a következőt!

Mert már ketten is váraoztak rá. Farkas lent, nem messzire tőle, a kánya fenn a fán.

A farkas rohant oda elsőként, amiért a kánya úgy megharagudott, hogy rettenetes átkozódások közepette elrepült.

- Mi a bajod, - kérdezte meg a róka doktor a farkast, mit sem törődve az elrepült kányával.

- Nem tudom kihegyezni a bal fületem.

A róka doktor felkiabált a fülesbagolynak.

- Farkas. Bal fül, beragadt-enzusz.

Ezután a farkashoz lépett. Elkapta a bal fülét, majd kitépelt egy maroknyi füvet, s letörölte róla a fenyőfaragacsot, ugyanis ettől ragadt össze a füle... Jól kihegyezte, s a farkas hátára vert.

- Kész! - közelebb hajolt hozzá, s a fülébe súgta: - Bemész a faluba! A földes út szélén, a legelső ház udvarán sok fiatal csibe legel. Nincs kerítés, könnyen bejutsz az udvarba. Kettőt felragadsz, s elhozod nekem. - Ezután szája elé rakta a két kezét, hogy más ne hallja, és felszólt a fülesbagolynak. - Lopandusz, nem, nem! Két csibe, és kész! Mehetsz - ütött megint a farkas hátára.

A következő páciens a nyuszi volt, aki remegve lépett elébe.

- Remegienzusz - szólt fel a fülesbagolynak a róka doktor, majd lehajolt a nyuszihoz. - Látom, máris meggyógyultál -, majd szóhoz sem engedve jutni, rászólt -, vizitdíj két nagy sárgarépa s egy fej káposzta. Máris indulhatsz! Felírtad? - kérdezte meg a fülesbaglyot.

- Fel, ám a paraszolvenca itt is elmaradt.

- Hagyd! - intette le nagyvonalún.

Senki sem várákozott.

Miért? - kérdezhetné meg bárki, mert az erdő legöregőbb varjúja telekárogtá a környéket.

- Ravaszság! Kuruzslás! Ne higgyetek neki!

Amelynek az lett a vége, hogy a róka doktor ismét kezébe vette a megafonját s belekiabált:

- Szúrást, törést, ficamot, meg minden mást gyógyítok.

Nyavalyát, kólikát, bogárcsípést, szemfáját.

Még ezektől is többet, begyógyítom a begyedet.

Hókusz-pókusz, itt a róka doktorandusz!

Miután befejezte, a fa tövébe ült. Az öreg varjú tovább kiabált, míg nem a fülesbagoly felkerekedett, s elzavarta.

Egy óra sem telt el, a maci meghozta a kibelezett tökbe csurgatott mézet, honnét szerezte, senki sem tudta, és megérkezett a nyuszi is a két nagy sárgarépával s a káposztával. A róka doktor ezt is, azt is átvette, a fülesbagoly, miután mindent feljegyzett, lekiabált a róka doktornak:

- Minek nekünk a répa meg a káposzta:

- Jó lesz neked - neveltette ki a róka doktor.

- Rosszul látsz? Vágott vissza az. - Birkának nézel?

Miután jól kinevették magukat, a róka doktor maga elé morogta: - Szükségünk lesz arra még...

- Egyedül a farkas maradt adós - zavarta meg a róka doktor morogását a fülesbagoly.

- Galiba történhetett, várjunk rá nyugodtan! - Azzal lehevert a tölgyfa tövébe.

Már majdnem beleharapott az álom farkába, amikor egy vadkecske sántikált melléje.

Felugrott, kitörölte szeméből a most fogant hatalmas csipát, s a kecskére bámult.

- Vadkecske, sántítandusz - szólt fel rövid szemle után a fülesbagolynak, majd a vadkecskére szólt. - Mi baja van a lábadnak?

- Nem tudom - mekegte. - Nem bírok rálépni.

- De három lábon tudsz járni? - vágott közbe a róka doktor.
- Másként nem jöhettek volna ide.
- Tehát tudsz. Akkor járj tovább is három lábon!
- Most doktor vagy, vagy sem?
- Tudsz olvasni?
- De mennyire tudok.

- Akkor olvasd el, mi van a táblára írva. - Azért húzta az időt, mert azon törte a fejét, hogy vizitdíjként mit kérhetne tőle. Nem tudta eldönteni, ezért rámondott: - No, mutasd a fájós lábadat!

A vadkecske felemelte a bal első lábát.

- A róka doktor tudálékosan, orvoshoz illően megnézte, megtapogatta, megnyomkodta, majd felkapta a nagy fej káposztát és a két hatalmas sárgarépát, s a vadkecske kezébe nyomta.

- Háromszáz méternyire elugrálsz. Leülsz a legközelebbi bokor tövébe, megeszed, sorban a répákat, aztán alszol egy jót, majd elfogyasztod a káposztát is. Azonnal meggyógyul a lábad, futkározhatsz amerre látsz, sőt egyik szikláról a másikra ugrálhatsz.

- A paraszolvencia? - kiabált le a fáról a fülesbagoly.

- Majd hoz egy liter tejet. Érted, hogy is hívnak vadkecske?

Nem értette, amennyire erejéből telt a tele tarisznya ennivalóval elbattyogott.

Az idő haladt. A nap egyre magasabbról s kihegyezettebben sütötte az erdő fáinak hegyét. A nem messzire lévő faluból idehallatszott a déli harangszó. A róka doktor egyre éhesebbé vált. Állandóan a farkas járt az eszében.

Amilyen balkezes, nem sikerült elkapnia a csibéket, vagy - csapott a homlokára - elkapott néhányat, és ő zabálta meg, most messzire elkerüli őt és az erdőt. Éhes marad, holott mennyire könnyedén ki tudná lopni a csirkéket. Fel is függeszti a rendelését. Eliszkol, s kilop néhány fiatal csibét, és jóllakik!

Intett a fülesbagolynak, hogy repüljön közelebbi ágra. Miután az a legalsó ágon ült, felszólt neki, pontosabban, fejét magasba nyújtva, súgta.

- Ebédidőt tartok. Elmegyek, eszem valamit. Ha keresnek: rögtön jövök.

A fülesbagoly sunyin rákacsintott, és visszasúgta.

- Csak el ne kapják az irhátat.

- Róka vagyok, vagy nem? - nevette ki saját magát.

- Róka doktor - vágott vissza az sunyin, mialatt felrepült a helyére.

A róka doktor alig tehetett meg néhány lépést, amikor a közeli bokrok közül kicammogott a maci mama.

A róka doktor rámosolygott. Cammogott, nem rohant, nem dühös, amiből arra következtetett, hogy meggyógyult a bocsa.

- Ugye, mennyire tudós doktor vagyok? - adott hangot előbbi feltételezésének, derűsen széthúzott szájjal.

- Hol van a kibelezett tők, amelyet a méhek beteg bocsomra sajnálattal tele töltöttek mézzel?

- A fa tövében - rikoltotta a fülesbagoly.

- Itt, itt - szorgoskodott a róka doktor, mitagadás kissé megszeppenve.

A maci a vastag tölgyfa tövéhez lépett, felvette a mézzel tele kibelezett tököt, és ugyanazon mozdulattal a kíváncsin leselkedő róka fejére húzta, aki a fulladozásától rángatózva, ugrálva, minden áron szabadulni akarón a fejére húzott, mézzel tele, ragacsos, szertefolyó, szemét maró, orrát, száját, fülét betömő kibelezett töktől. Addig-addig rohant, mígnem fának ütközött. A tők szétrepedt, s két darabbá válva a földre hullt. Ám a méz java ott maradt, tovább fulladozott, s rohant, csak rohant...

- Mi a bajod? - szólt le a fáról a fülesbagoly, a fára szögelt „Róka doktor” táblát leszaggató, mindent felforgató, mérgesen dühöngő maci mamának.

- Csak az, hogy meghalt a bocsom - ordította rá sírós hangon.

A fülesbagoly hozzá vágta a nagykönyvét, és sietve behúzódott az odújába.

Az öreg varjú meg a fenyőrigó, mialatt a levitézlett róka doktor tovább futott, egymás szavába vágva kiabálták:

- Úgy kellett, káposztába hús kellett. Megérdemelted!

A mesének vége, ám ha valaki mézes fejű rókát lát, legyen szíves, szóljon!

Az özvegy király, és a lányai

Az Óperenciás tengeren is túl, ahol a kurta farkú malac túr, még azon is túl, nagyon, nagyon messze, egy biztos, nem ebben a kicsi, de szép hazában történt, élt egyszer egy király.

Nagyon gazdag volt. Hatalmas palotájának falai tiszta ezüstből, a palota ki tudja hány tornya színaranyból készültek, s úgy fénylettek, hogy még a nap is lekapta róla a szemét, mert azonnal megvakult volna.

Szolgái, akik minden mozdulatára ugrottak, ezernél is több, katonája, pénze megszámolhatatlan. Egyszóval: mindene volt, de még annál is több, ami a világ leggazdagabb királyához dukál.

Ez a király mégsem érezte magát maradék nélkül boldognak. A világ legszebb asszonya, a felesége, végre megszülte a várvavárt babáit: hármas ikreket, ám a világ legboldogabb királyának mély bánatára, szülés után, anélkül, hogy egyetlen pillantást vethetett volna a bábaira meghalt.

A király félrevonult, hogy senki ne lássa, miként sír három nap és három éjjel. Miután eltemették a feleségét, magához hívatta a fődajkát, és szigorú, királyhoz illő szavakkal kikötötte:

- Annyi dajkát - lehet ezernél is több - vesz maga mellé, amennyit akar! A három kis árvával a nyári palotába vonulnak, ahol tizennyolc éves korukig nevelik őket!

- Felsőged még nem látta őket, idehozom mind a hármukat - verte össze a fődajka csodálkozva a két tenyerét.

- Egyetlen pillanatig sem akarom látni a feleségem gyilkosait - vágott közbe a király.

- Hogyan, miként lehetnének gyilkosok a kis árvák? - sírta el magát a fődajka.

A király elkapta, és úgy megrázta, hogy csak na.

- Rejtsd el őket előlem úgy, hogy egyetlen pillanatra se tekinthessenek rájuk. A fejét veszem, ha véletlenül a szemem elé kerülnek. Viszont, pontosan tizennyolc éves korukban elélem állítja mind a hármat. Ha csak egy is hiányzik a fejével fizet. Ha bármire szüksége lesz,

forduljon a kamarásomhoz, aki valamennyi igényét maradék nélkül kielégíti, teljesíti! - Szemét rámeresztette, szavai könnyesekké váltak. - Menjen a dolgára! - intett a kezével, mert olyan erőt vett rajta a sírás, hogy egyetlen mukkot sem tudott kiejteni a száján.

Miután a fődjaka asszony eltávozott, a falnak dőlt, és sírt, csak sírt. Hét szolga napokig csavargatta, szárítgatta a sok könnytől teljesen átázott szőnyegeket.

A napok, a hetek, a hónapok, az évek egymás sarkát taposva rohantak, ha nem is az örök, csak a szimpla feledés szakadéka fölé, hogy egymás után belebukjanak.

A három királykisasszony felcseperedett, s miután a fődjaka letépte a szegről a tizennyolcadik évet, napra, órára pontosan tartalmazó lapot, karon ragadta a három királykisasszonyt és a királyi palotába vezette.

A király, aki időközben igencsak megöregedett, régi koromfekete haja bederesedett, sima arcát egyre több ránc szeldeste, mitagadás, régi délceg járása kissé megroggyant, nagyot nyújtózkodva állt fel a trónjáról, ahol az egyik külföldi delegációval órákig tárgyalt, ám egyetlen lépést sem tehetett, mert a főtanácsnoka melléje lépett, és alázatosan jelentette:

- A fődjaka három lánnyal együtt várja a bejutását.

- A lányaim! - szomorodott el, mert ha napközben a sok, országos elfoglaltsága miatt nem is gondolt a lányaira, álmában egyre jobban s többet gyötörték az elűzött árvái. Nem beszélve a hűn szeretett felesége sírjáról, ahova, ha szabadideje akadt, rendszeresen kiszökött a palotából, akaratlan eszébe jutottak a feleségének kis gyilkosai, amint ő nevezte a lányait. Most kifejezetten felvillanyozta az idegrendszerén átfutó, eddig ismeretlen zsidbadás, hogy tizennyolc év után, legalább egy pillantást vessen rájuk.

- Engedd be őket - szólt a főtanácsnokára.

Miután a három lánya, s a minden ízében remegő fődjaka belépett, a király rövid, de hathatós szemléje után, ha nem kapaszkodik a trónja szélébe, bizony hanyatt esik!

Az egyik lány süket, a másik néma, a harmadik sánta volt...

Visszarogyott a trónjára, s földre sújtotta, ízig-vérig megroggyantan, a végig kétségbeesetten remegő első dajkára mordult:

- Vidd vissza azonnal oda, ahonnet idehoztad őket!

A fődajka, összevissza kapálózva terelte ki a lányokat, vezette őket vissza a nyári palotába.

S a királykisasszonyok, ugyanúgy, mint ezelőtt, a gyönyörű, valamennyi igényüket kielégítő, pazarul berendezett palota s az ahhoz tartozó, magas kerítéssel övezett, gondosan karbantartott parkon s virágkerten kívül, egyetlen lépésnyire sem teheték ki a lábukat, nem vethettek egyetlen pillantást sem az őket környező világra. Amit a lányok, az idő múlásával együtt, egyre jobban hiányoltak, és attól kezdve, miután megtudták, hogy a saját édes királyapjuk rendelkezett így, napestig sírva töltötték el az idejüket. Annyi könnyet hullattak a virágokra, hogy a legmelegebb napokban sem kellett meglocsolni azokat...

A nap verőfényesen sütött. A virágbimbók egymás után pattantak szét, dugták ki fejüket kíváncsin a szebbnél-szebb virágok, s vidáman mosolyogtak az őket simogató, könnyeikkel locsoló királykisasszonyokra. A majdnem egyöntetűn kék égen úszó, hatalmas báránfelhőből, amely néhány pillanatra a napot is eltakarta, egy kis felhődarabka levált, és kíváncsin lesett az alatta elterülő, csodálatos virágkertben síró három királylányra. Addig-addig leste őket, mígnem lejjebb ereszkedett, és ugyan mit kérdezhetett mást, mint, hogy:

- Miért sírtok?

A két királykisasszony, mivel a harmadik süket volt, egymás szavába vágva válaszolt:

- Születésünktől kezdve, ebbe a palotába, parkba s virágkertbe záratott bennünket a királypapánk. Egyetlen pillantást sem vetett ránk tizennyolc éves korunkig. Miután meglátta: egyikünk vak, másikunk süket, harmadikunk sánta, visszazáratott mindhármunkat ide. Úgy kell leélni az életünket, hogy semmit, de semmit sem láttunk, észleltem én, vak létemre a világból...

- Űljetek a hátamra! Felemelkedem veletek a magasba, ahonnet egészen a világvégéig mindent, de mindent megnézhetek.

A sánta és a süket királykisasszony, nehogy megakadályozza őket a földajka, vagy más beosztott dadus, sietve karon ragadta a vak testvérüket, és fellépdeltek a bárányfelhőre, amelyre, mint puha paplanon szépen letelepedtek.

S a bárányfelhő a magasba emelkedett.

A sánta és a süket királykisasszony élénken repdesve lesett szét, mesélték el örömujjongva vak társuknak, hogy mi az amit látnak. A három királykisasszony az elmúlt tizennyolc éven át egyetlen napig sem érezte magát annyira boldognak, mint ott az Esthajnal csillag felkeltéig, amire a bárányfelhő egyre jobban és jobban összeszűkül, amelynek az lett a vége, hogy a három királykisasszony csak úgy fért el a szétszakadozott bárányfelhőn, ha lelógatták a lábukat..

- Az én időm lejárt - szólalt meg végre az igen megfogyatkozott bárányfelhő kissé bánatosan, - Bele kell olvadnom a hamarosan ránk boruló éj sötétjébe. - Az Esthajnal csillagra kiáltott: - Nem vennéd át éjjelre a három királykisasszonyt?

Az pislantott egy nagyot, majd szó nélkül kitérte a kapuit, hogy a három királykisasszony kényelmesen átsétálhasson a melléje sikló bárányfelhő maradványáról.

Miután a bárányfelhő végleg eltűnt, az Esthajnal csillag kapui bezárultak.

- Szívesen látlak benneteket - szólt rájuk az Esthajnal csillag -, ám ingyen itt semmit, de semmit, még szállást sem kaphattok.

- Nekünk semmink, se pénzünk, se ékszereink nincsenek. Semmit sem hoztuk magunkkal - jajdult fel a sánta királykisasszony.

- De kezetek van.

- Az van - mutatták fel a tenyerüket ketten is.

Az Esthajnal csillag kinek-kinek rongyot nyomott a kezébe, amit azok tanácstalan forgattak, nézegettek.

- Amint a bárányfelhőnek, nekem is hamarosan lejár az időm. Elvegyülök a többi, ezer, meg ezer csillag között. Ti velem jöttök, s egész éjjelen át a poros csillagokat törölgetitek, fényesíti-tek. A többit a Hajnali csillaggal beszélitek meg a feltűnésekor. Induljunk.

Csoda, nem, hiszi bárki, nem, a három királykisasszony vígan balagott, törlő kendőikkel a kezükben az Esthajnal csillag után, aki az egymás után felbukkanó csillagokra mutatott.

- Porosak. Törölgessétek le mind!. Sziasztok! - S a szemük láttára a többi csillagok közé vegyült.

A három királykisasszony, akik soha életükben nem dolgoztak, ki-re-kire számtalan dajka jutott, akik azt sem tudták, mit segíthetnek nekik, azonnal munkához láttak. Olyan szorgalmasan és kedvvel dolgoztak, mintha világ életükben ezt tették volna, s ezen múlna az életük.

Közben a Hold is kidugta fejét a környező hegyek mögül, hogy háta mögé késztesse az összes csillagot. Nem sikerült, mert, amelyeket a királykisasszonyok letörölgettek, annyira fénylettek, hogy hiába nyomta vissza a fejüket, sorban előbukkantak.

- A mindenit! - fortyant fel végül is a Hold. - Mindenki a letörölgett csillagokat lesi a földről, hiába állok elébük, nyomom vissza a fejüket, nem tudom a hátam mögé kényszeríteni őket. Lassan mintha itt sem lennék, senki sem törődik velem! - A három szorgalmasan dolgozó királykisasszonyra kiabált: - Menjetez hátrébb, hess, hess innét!

A királykisasszonyok ijedten hátrébb húzódtak, és ott dolgoztak tovább, a Hajnali csillag feltűnéséig, aki eléjük állt, és rájuk mosolygott, majd sorban kivette kezükből a törlőrongyokat.

- Elég! Látjátok azt az égi tavat? - mutatott egy irányba.

- Igen - vágta rá a sánta királykisasszony a testvérei nevében is.

- Mosakodjatok, fürödjetek meg. Csupa por mindenetek.

- A sánta királykisasszony a tóba terelte a testvéreit, ahol jó sokáig lubickoltak az aransárga, illatos, langyos, kellemes, égi habokban.

Elsőként a vak királykisasszony lépett partra, és lelkendezve, az egész kéklő, ragyogó, mostanra mind hátra húzódó csillagokkal tele eget túlharsogón felzaklatta, örömtele ujjongásával.

- Látok - örömeiben tánkra perdült.

Utána a süket királykisasszony lépett ki, és a testvérét átölelve ő is örömujjongásba kezdett.

- Mindent hallok! - táncolt vele együtt.

Mindezeket hallva a sánta királykisasszony is partra ugrott, és a két testvéréhez csatlakozott, összeölelkezve mindenkit túlharsogón ezt zengte:

- Nem vagyok többé sánta!

S csak táncoltak, táncoltak. Talán máig ropják a táncot, ha a Hajnal csillag melljük nem lép.

- Jó tett helyébe jót kaptatok, viszont pirkad, üljetek a hátamra, hullócsillagként hazaviszlek benneteket...

Az első dajka, amint megpillantotta a három gyönyörűséges királykisasszonyt, mert nemcsak meggyógyultak, világszéppé váltak: aranyárga hajuk a derekukig ért, hatalmas szemeik vakító kékként villogott, alakjuk a legszebb szoborral vetélkedett. Két tenyerét öszszecsapta, száját kitátotta és körülrohanta a nyári palotát. Mind a ki tudja hány dajkát összehívta, hogy a saját szemükkel lássák a csodát, amit ő még mindig nem foghatott fel ésszel. Utána karon ragadta a három gyönyörű királykisasszonyt, és csak úgy ripsz-ropsz, minden bejelentés, engedély nélkül a király apjuk elé vezette mind hármukat.

A királynak még a lélegzete is elakadt. Pontosan úgy néztek ki a lányai, mint az elhunyt, szeretett felesége. Egy helyett hármat kapott. Levette a koronáját és édes lányaimnak nevezve az eddig kitagadott, gyilkosoknak csúfolt lányait, sorban megcsókolta mindhármukat.

Miután elült az egész testét felkorbácsoló érzése, azonnal elhatározta, hogy férjhez adja őket. Öreg már, s megviselt, a lányok férjeit, mind a hármat királlyá nevezi ki maga helyett.

Lett is felfordulás a palotában, annyi királyfi jelent meg, hogy senki sem számolhatta meg őket. Akadt, aki aranyujtásos hintón, kürtszó kíséretében érkezett meg, ki hat komornyikkal, némelyik fedett, plüss bársonnyal kibélelt, kristályüveges kocsin, amelyet hat ló húzott, legtöbben aranynyeregben s lóháton, ki-ki fehér lovon s mind királyfikhoz illő, drága öltözékekben...

Pompa, pompa hátán!

A három gyönyörűséges királykisasszony elámulva leste őket, úgy érezték magukat, mintha álmodnának. Összeölelkeztek, s egymásra lestek. Egyikük sem tudta mihez kezdjenek önmagukkal, és a sok-sok királyfival. Hosszú időbe telt, mire a magasból alaposan végig-

lesve felfedezték, a tömegén túl, a rózsabokrok szélén ácsorgó, a társaiktól teljesen elkülönülő, három, gyalogos, félénken, magukba roskadó, csinos királyfiakat.

A régebbi vak királykisasszony meglökte a testvéreit.

- Látjátok? - s a három magányos, visszavonultan ácsorgó, félénk királyfikra mutatott.

- Régen lesem őket - így az egyik s a másik.

- Hívjuk ide mindhármukat! - javasolta ugyanaz a királykisasszony.

- Hívjuk - egyeztek bele a testvérei.

Két szolgát küldtek értük, ám több szolgának is követnie kellett őket, hogy áttülekedhessenek a tömegén, s mire nehézkesen sikerült meggyőzködniük a három királyfit, akképpen, hogy majdnem erőszakkal kellett a három királykisasszony elébe vonszolniuk őket.

Az egyik királyfi sánta, a másik vak, a harmadik királyfi süket volt.

A három királykisasszony, hol egymásra, hol az előttük álló királyfikra lesett. Minél tovább nézték őket, visszagondolva, hogy ők ugyanilyenek voltak, egyre jobban megtetszetek nekik.

- Ti...? - szólt rájuk elsőként a régebbi sánta királykisasszony. Más nem, ez is nehezen csúszott a nyelvére.

- Ikertestvérek vagyunk - kezdte a sánta királyfi. - Király apánk nem engedett el, noha, mivel hallottuk híreteket: régebben ti is úgy néztetek ki, mint mi most, ki-ki sánta, vak, és süket volt, nagyon kíváncsiak lettünk rátok. Megszöktünk. Három napot és három éjjelt gyalogoltunk, mire ideértünk.

- Tényleg ennyire kíváncsiak voltatok ránk? - vágott közbe a régebbi süket királykisasszony.

- Még annál is jobban.

- Tudjátok-e, hogy nagyon csinosak vagytok? - babsalygott rájuk a régi vak királykisasszony.

- Mit érünk vele, ha egyikünk sánta, másikunk vak, a harmadik testvérem süket?

A régebben vak királykisasszony kacéran elkapta a vak királyfi kezét.

- Téged választalak férjemül. Beléd karolok, mint régen belém. Sétálunk, s én mindig de mindig elmesélem, hogy mi-mindent látok, történik körülöttünk. - Átkarolta, s megcsókolta.

Halljatok csodát, a vak királyfi, a csók elcuppánása után látott.

- Én pedig - így a régebbi süket királykisasszony, bájolón bámulva a süket királyfira - téged - s hevesen átölelte a derekát. - Hallókészüléket veszünk, s mindent hallasz - s ő is megcsókolta.

Mondanom sem kell, az eddig süket királyfi, a csók után minden szót hallott.

- Ő meg az én férjem lesz - cuppantott a sánta királyfi arcára csókot a régebbi sánta királykisasszony. - Olyan cipőt csináltatok neked, amelyben nem sántítasz.

Ugye, magatoktól is kitaláljátok mi történt: a sánta királyfi lábai táncra perdültek.

A csókok után azonnal elszállt az átok, amellyel maga a világ legborzalmasabb boszorkánya varázsolta nyomorékokká a három királyfit, még az anyjuk méhében.

Ne kérdezzétek meg miért, bocsássatok meg, elfelejtettem.

Egy biztos: a gyönyörűséges palota legmagasabb tornyán, felbolydult, vén, koromfeketénél is sötétebb tollú varjú jelent meg, s olyan ricsajt csapott örületes káromlásával, hogy az udvaron várakozó királyfik mind befogták a füleiket. De ez még hagyján. Az ég hirtelen beborult, olyan sötétség keletkezett, mintha éjjel lenne. Annyira félelmetes dörgés keletkezett, az eget ezernyi villám cikázta át és át, hogy az előbbi királyfik azt sem tudták hová bújjanak félelmükben, mígnem az egyik katona előkapta a fegyverét és lelőtte a varjú képébe bújó boszorkányt.

Az ég kiderült. A nap verőfényesen sütött, a virágok olyan erős illatot árasztottak, hogy a királyfik, ki merre látott, tüszögve, szemeket törölgetve menekültek el a palota udvarából.

Az öreg király, amikor a lányaik bemutatták neki, hogy kiket választottak ki a rengeteg királyfik közül férjükül, elmesélték, hogy ők is ugyanolyan nyomorékok voltak, mint ők, hogyan szabadultak meg csókjaiktól a világ legveszedelmesebb boszorkányának átkától, a szí-

véhez kapott, örömeiben-e, régi bűnének súlyára ébredve-e, összeesett és meghalt.

A három királykisasszony, amint illik három napig gyászolta - igaz, ami igaz, nem siratták - az apjukat, királyhoz méltón eltemették, utána hét napig és hét éjjelig tartó, világra szóló lakodalmat rendeztek, hogy ki tudja hány napig, sem felejtette el a környező népség, akiket mind meghívtak a lakodalmukba...

A mesének vége, aki nem hiszi el, keresse fel őket és ropjon el velük egy csárdást!

Most jutott eszembe, hogy megkérdezzetek benneteket: voltatok-e már lakodalomban?

A mezőőr

A nap nagyot ásított, és eltűnt a közeli erdő mögött, hogy átadja helyét az erőszakosan közeledő estének. Az égen víg vadliba-csapat húzott észak felé, olyan hangos gágogással tereferéltek egymással, hogy a félénken fel-felkandikáló Esthajnal csillag mind a két fülét befogta, s egy eltévedt felhőpamacs mögé bújt. Az óriás, meg kisebb-nagyobb földdarabra szabdalt, erdősávokkal, vízelvezető árkokkal, néhány magányosan ténfergő bokrokkal tele mező felett - noha csend és békesség honolt mindenütt -, az összevissza repdeső, izgága madarak máris az éjszakai szálláshelyüket keresték.

Ilyen körülmények közepette kezdte meséjét az egyik nagy fa alatt Laci bácsi, aki több mint két évtizede járja mezőörként, keresztül-kasul a falu határát. Két őz előbb váltott át az erdőből a közeli lucernatáblába.

- Sok minden történt, esett meg velem. Ezekből mondom el a javát. Hallgassátok végig!

- Hát ez meg mi? - álltam meg, lestem riadtan erre-arra, segítséget keresve, akitől megkérdezhetném: azt látja-e, amit én látok?

Kisebb búzatábla kellős közepén - miért pontosan ott, nehezteltem a kár láttán ösztönszerűn, halljon mindenki csodát, egy igazi UFÓ állt. Szemem láttára nyílt ki az ajtaja, estem majdnem hanyatt amikor, láss csodát, hosszú, zöld béka, de valamelyest emberhez is hasonló ugri-bugri alakok ugráltak ki, lestek erre-arra, taposták le: - ejnye, ejnye, csavartam meg a fejem -, óriás kárt okozva a hosszú búzaszárakat.

Lekaptam vállamról a kétcsövű puskámat, s mindkét kakasát, lövésre készen felhúztam.

Lábam a földbe gyökerezett, időbe telt, mire mezőörhöz méltón összeszedtem magam, kissé közelebb merészkedtem, no, nem az UFÓ-hoz, a búzatáblához, és legyenek bárkik, mezőőri tisztségemből adódón rájuk kiabáltam:

- Kik... - azt akartam megkérdezni, hogy kik vagytok, ám mivel sosem láttam még ilyen vagy ezekhez hasonló lényeket, nem tudtam

eldönteni: tegezzem-e, netán magázzam őket. Mindezek híján csak ennyit mondtam. Igen, mondtam, nem kiabáltam:

- Helló!

Azok mit sem adva rám, tovább tették azt, amit, mármint a dolgukat.

Még közelebb bátorkodtam hozzájuk, majd biztos, ami biztos, mert hiába csak amolyan, hosszú, béka formájú, zöld emberkék, ott állt mögöttük az a hatalmas, képen, televízióban már látott valóságos UFO, de mi is lehetne más? Elhatároztam, hogy illőképpen köszöntöm őket. Puskámat visszaraktam a vállamra, minek is, amikor meglehet ezeken a golyó sem fog, még közelebb léptem, majdnem bele a búzatáblába, s illedelmesen rájuk köszöntem.

- Adjon Isten jó estét! Mi járatban járnak errefelé, ha szabad megkérdezmem?

Újfent, rám sem hederítettek, tovább forgolódtak az UFÓ körül.

- Tud-e valamelyikük magyarul, ha már megtiszteltek bennünket a látogatásukkal? - szóltam ismét rájuk.

Végre egyikük, a legmagasabb, a legvastagabbik, zöld ember - mert így neveztem el őket magamban -, közelebb lépett hozzám.

- Lenni fonök - mondta igen sántító hangsúllyal. - Felre, nem, fel...lederi...tok lenni...nünk. Te?

Hajdani katonakoromhoz hasonlóan kihúztam magam.

- Mezőőr vagyok.

- Jer...jö...fel...le ite!

- Szívesen, ha előbb megmondjátok: honnét kerekedtetek ide, s mit akartok a búzatábla közepén?

- A ket...ezer, vagy milli hányad...uk bolygó. Fel...lederit, leni...van elo...legy. Elni...min...hotyan. - Felém intett a csápszerű kezével. - Je...re köz...ite! - Nem folytatta, a kezével s a fejével egyszerre hívott közelebb.

Na, ezekkel sem sokra megyek - vakargattam meg a fejem, mialatt óvatosan, az idegenektől félve, meg minden egyes búzaszárat kímélve, ha nem is melléjük, a közelükbe merészkedtem.

Miként s mikor, érdekes nem vettem észre, hogy a zöld emberek a letaposott búzaszárakra telepedtek.

- Gyer... - tekergette a kezét a társai körül, szerintem azt jelezve, hogy üljek le közéjük.. - Ven...deg, eni, te ve...lünk.

Mi tagadás, nemcsak kelletlen, félve lépdeltem le közéjük, s amikor a vezér a földre mutatott csápszerű ujjával, kissé távolabb és olyképen ültem le, hogy a felhúzott kakasú puskám a kezem ügyében legyen. Kalapomat az ölembe raktam.

A hirtelen közénk telepedett csendet - egyikünk sem tudta mihez kezdjünk egymással, ki kezdje el a beszédet - az egyik zöld emberke törte meg, aki felugrott az UFO-ra, ahonnét gyufás doboz nagyságú, mobil telefonra hasonlító műtyürkével tért vissza, nyomta a vezér csápszerű kezébe.

S képzelje el, ki-ki, mi történt. Egy biztos, ha nem ülök, menten elszaladok.

Valóságos csoda kerekedett, ugyanis nagy megrökönyödésemre a vezér markába szorított, kis készülék hibátlan magyarsággal, az előbbi vezér hangján s helyette beszélni kezdett.

- Ne ijedjen meg! - szólt rám a vezér, észrevéve a riadt mocorgásomat. - Ez a kis készülék a gondolataimat közli - amelyeket a kezem közvetít neki -, tökéletesen azon a nyelven, amellyel hozzám, vagy hozzánk szólnak, miáltal a maguk bolygója összes országainak a nyelvét megértjük s beszéljük.

Megöregedtem. Sok mindent láttam, és hallottam, de ilyenről soha - álmélkodtam földbe taposó csodálkozással.

- A maguk s a mi világunk, mindenben, de mindenben teljesen más. Látja, a társaim évéshez készülődnek. Tartson velünk! Ismerje meg az ételeinket, s vesse össze a magukéval! Jólakunk, utána beszélgethetünk. Nem sokáig, mert felrepülünk, hogy felderítsük a környéket. Szálljon be maga is...

Nem folytathatta, mert élénken tiltakoztam.

- Hogy elraboljanak, mert hallottam már ilyet. Felvigyenek mutatóba a maguk bolygójára?

- Badarság. Maguk nevetnének az ilyeneken, hamisságokon, ám mi sosem nevetünk, mert nálunk ismeretlen a nevetés. Mint maga a hang is.

- Nem is beszélgetnek? - fakadtam ki, hol magázva, hol tegezve.

- Mutogatunk, hogy át tudjuk adni egymásnak a gondolatainkat.

Még mondta, mialatt a társai két, fogpasztaszerű tubust, és többféle színű, tablettákat tartalmazó dobozt nyomtak az egyik s másik kezembe.

- Egyen! - biztatott a vezérük, majd példát mutatva, egymás után kapkodta be a különféle színű tablettákat, szívta ki a tubusban lévő ételüket vagy mit, mire azonnal megértettem, hogy ezek a földön kívüli zöld emberkéek mit s hogyan esznek.

Illedelmesen megköszöntem a szíves vendéglátásukat, visszaadtam a tubust, és a többféle színű tablettákat tartalmazó dobozt. A nyakamban lógó bőrtáskám után nyúltam, amelyből jókora darab fehér kenyeret, kolbászt és szalonnát vettem elő, mutattam feléjük.

- Maguk azokat, mi ezeket szeretjük. Ki ezt, ki azt. Igaz is, a főtt ételt ismerik-e?

- Azt sem tudjuk, mi az.

- Nem is tudják akkor maguk, mi a jó.

Leszeltem a bicskámmal egy darab kenyeret, s jókora szelet kolbászt vágtam rá, s a vezér felé nyújtottam.

- Szívesen adom, kóstolja meg.

- Nekünk nincs fogunk - mutatta -, nem tudunk rágni. Köszönöm a kínálását. Ugye érti, miért nem fogadhatom el.

- Hasonlóképpen, amiért maguk is megtiszteltek az ételükkel.

Ők is, én is elrakodtam, és felálltam...

Láthatólag a távozáshoz készülődtek...

- Nem tartóztatom magukat, nekem is dolgom akad. Szálljanak fel nyugodtan, s nézzenek körül, de több kárt ne tegyenek! Ez is sok.

- Elnézést, de mi csak ilyen dús búzatáblákba, esetleg igen magas füvek közé, amely ritkán adódik, tudunk landolni. Láthatja: se kerék, se más alul.

- Látom, persze hogy látom. Egybeszabott, óriás luftballonszerű ízjűnkkel egyszerűen leereszkednek. Hukk, és kész!

Mivel láttam, hogy a társai egymás után ugrálnak fel az UFÓ-ba megigazgattam magam. Kalap a fejemen. Egyik vállamon a puskám, másikon a bőrtáskám. Illedelmesen elköszöntem, és megfordultam. A vezér, mielőtt ő is felszállt volna utánam kiáltott.

- Semmit se látott, semmit se hallott, érti?

- Hallgatok, mint a sír - szóltam vissza, csak úgy foghegyről, amelyhez magamban, ezt is hozzá tettem: Jó, jó, de mi lesz Vámos Berci búzatáblájával, amit okoztak, okoznak majd az ide látogatók? Mert hűhó, az lesz!

Halljon mindenki újabb csodát! Miután kiértem a búzatáblából, s visszalestem, az UFÓ eltűnt, holott se hangot, se fényt, amelyet hátal is látnom kellett volna, hiszen erősen sötétedett, nem láttam.

Ha előbb hűhóról beszéltem, lett is, még pedig mennyire nagy! A nézősereg, meg kik s milyen tudósok, újságírók, tévések, meg az Isten tudja kik látogattak, vallattak, erőszakoskodtak, hiába rángattam fel a vállamat, tártam szét a két karomat, hajtogattam untalan: semmit, de semmit sem láttam! A határ ellenkező részében jártam. Szó ide, szó oda, féltem, mert hátha visszajönnek a zöld emberek s nyakon csípnek.

Rádásul a rendőrség is nyomozásba kezdett: kik voltak a tettesek, akik Vámos Mihály búzatábláját, csupán heccből letarolták, mert annyi hasonló eset fordult elő már az országban, hogy senki sem hitt, sőt bebizonyosodott, hogy nem UFÓ-k készítették a búzatáblákban azokat a nevezetes köröket...

Engem is kihallgattak. Mit tehettem más: tartottam a szavam.

Sok idő telt el, mire feloldottam a hallgatási fogadalmamat. Ti vagytok az elsők, akiknek elmondtam, s tudjátok-e, mire kérlek benneteket: ne mondjátok tovább senkinek! Cserébe újabb történetet, s nem mesét mondok el nektek.

Hogyan, miként, ez is este történt.

A Napnak még az ásítástól is elment a kedve, amikor megpillantotta a falu túlsó vége feletti égbolton a Hold árnyképét.

- Ne tolakodj! Nem látod, hogy még szolgálatban vagyok!- ordított rá oly nagyot, hogy a madarak mind felriadtak az éjjeli szálláshelyükön. A Hold előképe, sűrögve-forogva bebújt a közeli erdő fái mögé.

Némi időbe telt, mire a Nap prüszkölve-morogva befejezte végre a szolgálatát, és nyugovóra tért, előbújhatott a Hold, hogy verőfényes, aranyszínű sugaraival bearanyozza az egész mezőt.

- Fogódkodjon meg mindenki, mert azonnal leül, ha meghallja: ki jött velem szemben a határ kellős közepén, a földúton. Hát egy hatalmas, nagy mancsú, barnamedve. Persze, hogy megijedtem. De még mennyire megijedtem. Úgy lebénytam, hogy időbe telt, mire lekaphattam vállamról a kétcsövű puskámat, s a medvére foghattam.

- Állj - ordítottam rá remegve - mert lövök.

- Sörétes puskával medvére, mi? - nevetett ki.

- Egyik csőben sörét, a másikban gyöngygyölyő. Úgy átlukasztja a bőrödet, mint a pinty! - Lódítottam, mert bizony igaza volt a medvének: mind a kettőben sörét volt a töltényekben. Csupán rá akartam ijeszteni őfelségére, amely sikerült is.

- Ne lőj! Jó tett helyébe jót kapsz tőlem - dörmögte, mialatt úgy lecövekelt, mintha megdermedt volna.

- Mi lenne az? - szájaltam vele.

- Amit kívánsz.

- Hármat szoktak kívánni, én csak egy valamit kívánok tőled.

- Mi legyen az?

- Amíg szolgálatban leszek, velem együtt járod szerte a mezőt, mert, ha nem tudnád, mezőőr vagyok.

- Meddig tartana mindez?

- Néhány hétig, a betakarításig. Én lombhullásnak nevezem. Velem együtt járod a mezőt.

- Kezet rá! - nyújtotta felém mancsát a medve.

Kezet ráztunk, majd ettől a perctől kezdve együtt jártuk a határt. Biztosan tudjátok, én mégis megemlítem: Messzire elkerültek bennünket a tolvajok, mert ki ne félt volna, no tőlem is, a hatalmas medvétől meg pláne. Olyan jókat szunyáltam a kalyibámban, hogy no! Nem mondtam eddig, most pótolom: két kalyibám is van. Egyik a határ ezen, másik a határ azon a részén, ahová behúzódhatok, ha elkap az eső. S mi lett a vége? Úgy ellustultam, hogy járni sem akadt kedvem. Minek is, amikor a medve hírére, nemcsak a tolvajok, a gazdák is berezeltek. Csak traktorral mertek kijönni a határba, netán autóval. Kiszállni, csak óvatosan, mielőtt alaposan körüllestek.

- Maci, te! - ráztam meg egyszer a medvém bőrét - Felülök a hátadra, reggel, délben, amíg a feleségem ki nem hozza az ebédem, és este

végigjárjuk a határt, utána dosztig szabadok leszünk. Ami igaz, az igaz, nem tetszett neki. Ímmel-ámmal vitt végig ekkor, meg amakkor a határban, végül nem megszökött! Akkor is a kunyhómban aludtam, őt az ajtó előtt hagytam. Felébredek, s kiszólok: Készülj, mert indulunk! Se morgás, se kapálódzás. Felkeltem, és kimentem. A medvém helyett egy cédulát találtam a földön.

„Medve vagyok s nem ló, hogy lovagolj rajtam!”

A mindenit! - lestem erre, meg arra, a medve sehol. Ez tényleg meglógott. Egy szó, mint száz, leginkább a bőrét sajnáltam, mert ha lelövöm, enyém a bőre. Milyen jókat szunyálhattam volna rajta. Meglógott, tudjátok-e én mégis min csodálkoztam leginkább? Honnét szerezte a papírt, meg a tollat?

Azóta sem lovagoltam medvén, hanem tolvajt, azt bizony fogtam.

Elmeséljem, miként? Na jó, hallgassátok csak!

- Mi történt itt? - motyogtam, miután kiértem a határba. Ezen az éjjelen ugyanis otthon háltam. - Alig pirkad, s máris két golya köröz a határ felett. Nem állhattam meg, hogy rájuk ne ordítsak.

- Miért nem aludtok még? Ráadásul kelepelték is, felveritek az egész határt!

Nem válaszoltak, mire lekaptam vállamról a kétcsövű puskámat, s halljátok mennyire félték tőlem, azonnal odébb repültek.

Az erdőből kakukkszó ütötte meg a fületem, mire órá is rákiabáltam:

- Azt mondják, okos madár vagy, értesz a jósláshoz, ha a fészekrakás nem is dukál, más fészkébe lopod be a tojásod, hány évig élek még?

Mit gondoltok, hány kakukkszót olvastam meg?

- Negyvenháromat. El is küldtem azonnal valahová.

Közben a verebek, a cinkék, a csuszkák, a sárgarigók, a seregélyek is mind felébredtek, s olyan zsvajt csaptak, hogy az erdő alatti partoldalban mind befutottak a házukba az üregi nyulak, de maga a róka is eloldalgott a környékről.

Mit ad Isten, a nap is kidugta fejét az erdő mögül, s kíváncsian szétlesett.

- Leshetsz is, mert tolvajt nem látsz! - kiáltottam rá.

Na, most ez egyszer tévedtem, mert alig tettem meg néhány száz métert, amikor egy kisteherautóba botlottam. Képzeljétek magatokat a helyembe, mit látok rajta? Telis-tele van sárga csöves kukoricával.

- Némá! - sustorogtam. - Ezek tolvajok lesznek. De kik lehetnek volna mások, mint tolvajok - jöttem rá, és íziben lekaptam vállamról a puskámat, s a teherautó mellé bújtam, mert egyetlen lelket sem láttam. Most, de később úgyis előbújtok! - gondoltam. - Amint meg is történt.

Ketten voltak, s majd leültek, amikor elébük ugrottam.

- Fel a kezekkel, mert nem tréfálok! Mindkettőtöknek jut bőven sörét.

Reszkettek, így meg úgy hablatyoltak, végül nekem ígérték a fele kukoricát, ha elengedem őket.

- Választhatok! - mordultam rájuk mérgesen, mivel bratyizni akartak velem, a becsületes mezőőrrel. - Itt helyben ledöntitek az összes kukoricát a teherautóról, és tovább mehettek a fenébe, vagy kilövöm mind a négy gumitokat, és feljelentelek benneteket.

- Ne... ne! - kiabálták közbe, és máris felugrottak a platóra, s az utolsó csőig letúrták az összes kukoricát, majd kapkodva-sietve beültek az ülésre, és elhajtottak. Persze, persze, hogy felírtam a rendszámukat.

Vállamra raktam a puskámat, és beballagtam a faluba, Mester Pistához, akié a kukorica volt - egyébként igen rendes ember -, s elmondtam neki mindent.

Elképzelték mennyire örült a kész, a lefosztott kukoricának, mennyi időt s pénzt takarított meg, Nem mondom, engem is megjutalmazott. A bíró meg megdicsért a következő testületi ülésükön, ráadásul megígérte, hogy ki is tüntet.

Így ért véget ez a nap, de a mesém még nem, mert hallgassátok csak!

Ez, ha nem is ugyanolyanként, mert a természet nem ismételi meg önmagát, ahány nap, annyi arca van, reggel történt.

Egyszer sem említettem még, hogyan s miért, a határ kellős közepén van egy igen terjedelmes... no nem tó, mocsár, amelyben hol több, hol kevesebb a víz. Mondanom sem kell, hal is akad benne bő-

ven. Orvhalász is, de ők nem az én posztom. Mindenesetre, ha elme-
gyek mellette, meg-megállok, és el-elnézegetem.

Majd leültem az egyik nyárvégi reggel, amikor megpillantottam a
sok vadludat. Telis-tele volt velük a láp. Mintha hó esett volna az éj-
jel, csupa fehér volt a víz teteje.

Mondtam: nem tartozott hozzám, azért mégis csak sok, ami sok!

- Mit kerestek itt, ráadásul ennyien? Az egész lápot betöltöttétek.

- Délebbre vonulunk - válaszolt a vezér lúd, meglehet gúnár. -
Megpihenünk.

- Pihentek hát!. Közben megeszitek az összes halat!

- Amennyi hal van ebben a vízben, attól felkopna az állunk. Meg-
pihenünk, lubickolunk, estére felkerekedünk, és tovább repülünk.

- Hacsak így lenne! - vágtam vissza - Közben kiruccantok a veté-
sekre, és tövestül kicsipegetitek. Hadd mérgeelődjének a gazdák,
igaz?

- Mégsem halhatunk éhen?

- Miért nem maradtok ott, ahol születtetek, laktok?

- Mert ott nagy hidegek vannak. Minden befagy. Semmi, semmi
ennivalónk nem marad.

- Gondoskodjatok előre magatokról, mint mi tesszük azt.

Az a fránya lúd vagy gúnár nem kinevetett, mire mérgemben, mert
már csak ne nevessem ki egy mezőört, lúd vagy gúnár létére valaki!
Lekaptam vállamról a puskámat. Rájuk szegeztem, és elordítottam
magam.

- Valamennyiteket lelőlek, ha azonnal fel nem takarodtok innét!

- Ne lőj! - rimázkodtak olyan hangosan, hogy talán a faluba is be-
hallatszott. - Kérj valamit cserébe.

- Mit kérhetnék én tőletek mást, minthogy húzzátok el a csíkot
azonnal!

- Üzenj valahová, bárkinek szívesen elvisszük.

- Azt sem tudom merre repültök tovább.

- Pesten át, le a Hortobágyra.

- Ami igaz, az igaz: Pestre lenne mit s kiknek üzennem.

- Mondd el, vagy írd le, elvisszük, átadjuk a leveledet.

Nem sokáig gondolkoztam, mert régen összegyűlt a fejemben, kisé elrendeztem a sorát, majd kivágtam.

- A Parlamentbe üzennék...

- Pontosan a felett repülünk el - vágott a szavamba.

- Szóval szálljatok le a tetőre, vigyázzatok össze ne piszkoljátok, mert a cserepek, melyeket igencsak megcifráltak, nem holmi egyszerű cserepek, s kiabáljatok le a szellőzőnyílásokon!

- Mit, mit? - gáogták vagy ezren, alig folytathattam.

- Szóljon fel a képviselőnk: Kapjanak a mezőőrök egyenruhát, ne a sajátjukat koptassák. A gazdák adjanak alánk lovat, hogy megszzebbre lássunk, gyorsabban megkerüljük a határt, mert egyre több a tolvaj...

Hát így egyeztünk meg. Nem is maradtak tovább, felkerekedtek, milyen nagy ricsajt csaptak, és mialatt eltűntek, oly sokan voltak, hogy valósággal besötétedett felettem az ég.

A mesének vége. Ugye kíváncsiak vagytok: megkapták-e a Parlamentben Laci bácsi, a mezőőr üzenetét? Ha igen, lovon s egyenruhában őrzi-e a határt?

Nézzétek meg egyszer, ha a határban jártok!

Én, meg a Blökim.

Hol volt, hol nem, volt egyszer nekem egy szép, nagy, fekete Blökim.

Igen, igen Blöki, mert így hívták:

- Blökiiii! - Egyszerűen Blöki!

- Menjünk sétálni! - állt elém, morogta felém a megszokott mély hangján.

- Menjünk - vágtam rá -, de előbb megigazítom a bundád.

- A kefe, már megint az a kefe! - morogta, félszemével rám sandítva.

- Meg a póráz! - tettem hozzá.

Lehangolódottan morogva ballagott a keféért és a pórázáért. Persze, persze, kétszer is hátrasandított, hogy nem szántam-e meg, olyannyira szánelmasan, szívbemarkolón rimánkodva lesett rám, hogy nehezemre esett vissza nem vonni előbbi utasításomat.

Nem szántam meg.

Alaposan simára kefélttem a bundáját, nyakába akasztottam a pórázát, és a kapu felé indultunk.

Én, meg a Blökim.

Alig értünk ki, máris megrángatta a pórázát.

- Idegen kutya. Hadd zavarjam meg egy kicsit!

- Útban van neked? Mert nekem nincs.

- Kutya szokás. Jól tudod, hogy én az vagyok.

- Én meg a gazdád.

- Morogni, fogvicsorítva rávonyítanom csak szabad.

Semmivel sem törődve vadul csaholni kezdett. Felágaskodott, mintha szabadulni akarna a pórázától, engem is magával rántva támadta az idegen kutyát.

Nem sokáig tehettem, egyrészt visszatartottam, másrészt, az idegen kutya támadón ráfordult, s sietve tovább szedte az irháját.

- Hú, de jól esett ez a kis riogatás - lesett fel rám, jóízűn mosolyogva.

- Rendben, de most már elég legyen!

- Jól van, no! - morogta, mialatt tovább mentünk.

Én és a Blökim.

- Nézd azt a ronda német juhászt! - morogta a következő utcában, támadásra készen, megint megrángatva a pórázát.

- Mi bajod vele?

- Nem emlékszel? - De mennyire emlékeztem. A kerítésük elé kerülve, olyan mérgesen támadt ránk, olyan nagyokat ugrott a kerítésüknek, hogy azt hittem menten átugorja, és széttép. Valósággal zuhogott-döngött a vaskapu.

- Megtáncoltatom egy kicsit, utána rányújtom a nyelvem, s jót röhögök rajta.

- S ha elengedlek?

- Az lenne a legjobb. Oda-vissza rohangálnánk, ő belül az udvarban, én kinn a járdán. Szája habzana mérgében, amiért nem jöhet ki, én meg vadul ráviczorognék: na, gyere ki, ha mersz! Olyan ugatást csapnánk, hogy a környék összes kutyáját felvernénk.

- Nem kérek a cirkuszból! - vágtam rá, és tovább vezettem a magában elégedetlenül morgó Blökimet.

Én, meg a Blökim.

Az áruház elé értünk. Leárazás volt. Kint, az ajtó előtt is sorban álltak a vevők.

Blökim kirántotta kezemből a pórázát - ami igaz, az igaz, kissé elbambultam -, és uccu nekirontott az egyik sorban álló fiatalembernek.

- Megismertelek, elkaptalak - támadta iszonyatos vicsorgással, vad csaholással. Már-már azt hittem letépi a nadrágja szarát. A sorban állók közül, halálra rémulten, ki tovaugrott, ki torkaszakadtából ordított:

- Takarodj!. Segítség! Kapja el valaki! Takarodj!

Nem tartott sokáig, mert odaugrottam, elkaptam a póráz végét, s erőmből telten a lehető leggyorsabban, magamhoz húztam a Blökim.

- Ne... nem szabad! - csitíttgattam, simogattam a fejét.

- Megismertem - morogta a Blökim, újabb támadásra készen, - Engedj el, hadd tépem le a nadrágja szarát. Mind a kettőt...

- Miért? - simogattam, csillapíttgattam tovább.

- Nem ismered meg? Ő lopta el a biciklinket. A cukrászda előtt vigyáztam rá. Megkerült, s szépen elkasmarta. Hiába ugráltam, vonyítottam, a pórázt a biciklitartóhoz kötöttem...

- Tudom, nem érted el.

- Engedj el, hadd kapjam el a nadrágja szárát.!

- A rendőrség régen elkapta. Azonnal visszakaptam a biciklimet.

- Szerinted a börtönben ül? Nézd... meglépett a cudar! - prüszkölt mérgesen.

Sűrű elnézést kérek, magyarázkodás után mentünk tovább.

Én, meg a Blökim.

- Macska! - rángatta meg a Blökim mérgesen morogva a pórázat. - Mennyire szemtelen! Pontosan a járda közepén. No megállj csak! Engedj el! - könyörgött. - Hadd, kapjam el azt a lompos farkát!

- Mi a bajotok nektek a macskákkal? - vágta a fejéhez.

- Kutyaszokás. Egyébként ti miért haragszotok a patkányokra?

- Mert kárt tesznek. A cicák ugyanolyan kedvenceink, mint amilyenek ti a kutyák.

- Legalább azt engedd meg, hogy megugrasszam.

- Elengedlek, itt bátran futkározhatsz, de egy újjal sem érhetsz hozzá!

- Hagyjam, sétáljon nyugodtan, önagysága, ráadásul a szemem látára, igaz?

Elengedtem, s ő - hiába az intés, szőrét, felborzolva, félelmetes fogvicsorgás közepette, mérgesen morogva rontott a macskára.

Az, mintha semmibe sem venné, sőt ingerelné, mit sem adva rá, kényelmesen megfordult, és uzsgyi, felmászott a kapu faoszlopára, ahol kényelmesen maga alá vonta a farkát, s jót nevetve lelesett a Blökimre, aki mérgesen ugrált a kapu oszlopára.

- Még incselkedsz is? - kiabált fel habzó szájjal a macskára.

- Gyere le, ha mersz!

- Gyere fel te, ha tudsz - röhögte ki, csiklandón nyávogva a macska.

- Kidöntöm, szétrágom ezt az oszlopot - esett neki meg-megújult rohamokkal Blökim az oszlopnak.

- Ha-ha-ha! - röhögött a macska, miközben a nyelvét is rányújtotta.

Melléje siettem, elkaptam a fejét, nyakába akasztottam a póráz szíjait, és magamhoz húztam.

- Kellett ez neked? - róttam meg nevetve.

- Kellett, mert ha nem is kaptam el a grabancát, jól megugrasztottam.

- Já-ia! - kiabálta a macska alaposan kinevetve bennünket..

Én, meg a Blökim.

Tovább mentünk, noha a Blökim hátralesett a macskára, s rá is kiabált:

- Sosem találkozok veled, mert...

- Mert, mi lesz akkor? - nyávogta kacagva a macska.

- Gyere le, s megtudod.

- Tudod mikor? Május negyvenben.

- Beleegyzem, ha addig ott maradsz - szájalt vissza Blökim.

- Be...e! - s szárfület csinált az erősen morgó Blökimre.

- Ne cirkuszoj! Menjünk tovább!

- Pedig de szívesen kilesném, amikor lesétál a magasból.

- Jól van, no! - simogattam meg a fejét.

Én, meg a Blökim.

Ismét tovább sétáltunk.

- Gazdám! - lesett fel rám a Blökim, némi, kölcsönös futkározás után, miközben egyre gyorsabban kapkodtam a levegőt - Engedj szabadon!

- Miért ne, ha engedelmeskedsz?

- Mikor nem engedelmeskedtem? - sértődött meg s joggal a Blökim.

- Tudod: egyetlen szó, fütty, s melletted termek.

Kikapcsoltam a nyakörvét, mire a Blökim alaposan megrázta magát, majd: „újjéé, szabadon futkározhatok” felkiáltás közepette iszonyatos futásnak eredt.

Nem messzire az egyik kisebb tócsa körül - már kint jártunk a város peremén - több madár: melyikük ivott, melyikük fürdött, a fecskék sarat csipegettek kicsike csőrükbe a házuk építéséhez, Blökim közékük rontott, s hess, valamennyiüket elzavarta a tócsától.

- Füttyentettem, mire felütötte a fejét, rám lesett, és visszarohant hozzám.

- Mi a baj? - torpant meg előttem, s néma megdöbbenéssel lesett fel rám.

- Miért kellett elzavarnod a madarakat?

- Mivel nekik szárnyuk van. Ne a földön ugrándozzanak. Fenn a légben, esetleg a fákon van a helyük.

- Azt hittem azt mondog: kutyaszokás.

- Az is, mert melyik kutya túrné el, hogy a szemük láttára incselkedjenek velük.

- Egyikük sem incselkedett veled.

- Előtte, de nézz rájuk!

- Rád se hederítenek.

- Nézz fel a fára, s mindnyájan kiröhögnek!

- A fecskéknek abba kellett hagyniuk a házuk építését, mert elzavartad őket.

- A madár, madár! Hagy érezzék ki az úr a földön.

- Szóval, te úr vagy? - nevettem ki.

- Részükre igen, neked a barátod.

Megsimogattam, és ráparancsoltam:

- Futkározz tovább!

Hosszabb futkározás után - valamennyi kóbor macskát, ezt-azt felsipegető madarakat elzavart, felvert -, kimelegedve, kinyújtott nyelvvvel mellettem termett.

- Elfáradtam. Menjünk haza! Misike az udvarban vár...

- Honnét tudod. Hogy vár?

- Megérezem, meg éhes is vagyok. A gazdasszony töltött csirkét süt ebédre. - Megnyalta a szája szélét - Nagyon szeretem a csontot.

- Persze, persze, mind te kapod meg.

Blökim mialatt tovább nyalogatta a szája szélét, felém tartotta a nyakát, hogy csatoljam rá a nyakörvét.

Rácsatoltam s elindultunk.

Én, meg a Blökim.

Már jócskán bent jártunk a házak között, amikor a Blökim felemelte a fejét s szaglászni kezdett.

- Füstöt érzek - rángatta meg idegesen a pórázat. - Tűz van. Szaladjunk!

- Biztos, hogy...

Nem engedte befejezmem.

- A mi szaglásunk sokszorosa az emberekének. Biztosan érzem: nagy tűz van.

- Nahát akkor, fussunk!

Én, meg a Blökim.

Nyakunk közé kaptuk a lábunkat, és erőnkből telten futásnak eredtünk. Alig néhány méternyi futás után, már látszott a füst. Annyira magasan, s annyira sűrűn, hogy az én orromat is megcsavarta a füst bűze.

Egy kis lakóház mellé épített, nyitott fészker és kicsi istálló égett.

Szétnéztem. Senki, az egész környék kihalt. Előkaptam a mobil telefonomat, és felhívtam a tűzoltókat. Mindeközben Blökim állandóan a nadrágomat rángatta, s erőszakkal a kis istálló felé húzott, ahonnét kétségbeesetten mekegő kecskét vezettem ki, engedtem szabadon, éppen akkor, amikor ketten rohantak felém.

- Lajos háza ég - kiáltotta el magát egyikük. A társa az udvari csaphoz lépett, hiába, mert veder, slag sehol. Addig-addig kínlódtunk, vertük szét a tüzet, ki lapáttal, ki azzal, ami a keze ügyébe akadt, mire, szinte egyszerre megérkezett a gazda s iszonyatos szirénázással a hatalmas tűzoltókocsi.

Hamar, azt is mondhatnám, egykettőre eloltották a tüzet, utána a tűz keletkezésének a kivizsgálása következett.

- Ki vette észre először a tüzet? - kérdezte a tűzoltó tiszt.

- Én, meg a Blökim.

Helyesebben: ez egyszer a Blökim jelentkezett, mondta el: miként érezte meg a füstöt, húzott ide engem a tűzhöz, mentettük ki a kecskét... A tűzoltók nem folytathatták tovább a kérdezősködést, mert a ház, a fészker meg a kecske gazdája közbeszólt.

- Én vagyok a tűz okozója. Kolbászt készítettem, a színben kis füstlőt építettem. A kolbászokat seprűnyélre akasztgattam. Két kampóra helyeztem, s alágyújtottam. Dolgom akadt, a tüzet őrizetlen magára hagytam.

Bement az üszkös, kormos színbe, ahonnét négy szál kissé megperzselődött, mocskos kolbással a kezében tért vissza, ahol egyenesen a Blökimhez lépett, s erőnek-erejével a nyakába akasztotta: - Te fedezted fel a tüzet, mentetted meg a kecskémét, és a házamat, mert nézd, a lángok már az ereszt nyalogatták, téged illet. Kissé hamus is, de lemosható.

Ezután a tűzoltókhoz fordult.

- Ha kész a jegyzőkönyv aláírom...

Én, meg a Blökim.

Elköszöntünk. És haza indultunk. Olyan büszkén, kihegyezett fejfel sétált mellettem, mintha valamilyen érdemrend lógna a nyakában.

Alig értünk a kapuba, amikor egy kóbor kutya jelent meg előttünk. Egymásra lestek, majd a kóbor kutya hirtelen leült, fülét kihegyezte, szemével epedezően leste a Blökim, farkával sűrűn seperi kezdte a járdát.

Blökim, meg én.

Tanácsstalan lestük egy ideig, mígnem a blökim rám lesett.

- Éhes. Neki adom az egyik pár kolbászt!

Az előbbi csoport mind bennünket lesett a távolból.

- Tanulnunk kellene tőle - jegyezte meg a tűzoltó tiszt, mialatt a Blökim kivette nyakából az egyik pár kolbászt, és a kóbor kutya kezébe nyomta. - Nem irigyek, mint mi emberek.

Mennyire igazuk volt, otthon derült ki igazán, amikor a cicánk, szokása szerint a Blökim mellé húzódott, s hízelgően hozzádörzsölődött.

- Neked is kolbász kellene, igaz? - mordult rá a Blökim.

- Haát! - nyávogta az, tovább hízelegve.

- Pizskos, nem ilyen nyafkáknak való, amilyen te vagy.

- Letörlöm a fűben.

A blökim, mintha azt kérdezte volna, hogy adjon-e, sem, rám lesett.

Úgy tettem, mintha nem hallanám, elfordultam.

- Na jó! Neked is adok belőle.

A macska felé nyújtotta, hogy törjön le belőle egy darabot.

Mosolyogva lestük a cicát, amint letörlölte, és majszolni kezdte.

Én meg a Blökim.

Anyóka és Apóka

A ki tudja hány éves - bizonyosan igen öreg - szemüveges bagoly, egyik ágról a másikra szállva leste az óriás törzsű tölgyfa tövében ácsorgó két öregot. Levette a szemüvegét, rálehelte, és alaposan megtörölgette a kabátja szélével.

- Kik vagytok? - szólt le, mert csak nem állhatta meg szó nélkül.

- Ő Anyóka, én meg Apóka vagyok - mutatkozott be illedelmesen az öregember.

- Jó, jó, de mit kerestek itt?

- Szállást, mert kilakoltattak a házunkból, nincs hol lehajtanunk a fejünket.

- Albérletet kaptunk volna a faluban, ha lenne pénzünk - tette hozzá Anyóka -, de nincs.

Az öreg, szemüveges bagoly alaposan szemügyre vette őket, s öreg kora, bőséges élettapasztalata alapján azonnal megállapította, hogy nem hazudnak, mert mit lehet tudni manapság! Bizonyíték az a két, hatalmas batyu, amely mellettük hevert a fűben, másként biztos, hogy nem cipelik ki, ide az erdőbe.. A legelső ágra repült, szemüvegét a homlokára feltolta, és szívélyesen rájuk huhogott.

- Van egy hatalmas odúm. Senki sem lakott még benne. Várjatok, kinyitom az ajtaját.

Visszarepült az odújába, ahonnét egy kulccsal tért vissza. Lecsúszott a ki tudja, hány méter vastag tölgyfa tövébe, zárba illesztette a kulcsát, egyet fordított rajta, mire az ajtó azonnal kitért, ő széttárta a két kezét, s a két hajléktalan öregre mosolygott:

- Parancsoljanak!

- A bére? - csúszott ki a hang Apóka száján az elfojthatatlan csodálkozásával összekapaszkodva.

Az öreg, szemüveges bagoly - mi tagadás -, kissé nagyképűn vágta rá:

- Az erdőben valamennyi fészekrakás helye s odú ingyenes. Használják egészséggel! Ha szükségük lesz valamire, kiabáljanak fel az odúmba!

Így történt meg, hogy Anyóka és Apóka, a hosszú hercehurca, szenvedés, hajléktalanság után hajlékhoz jutott.

Miután a batyukban lévő - az elárverezéstől megmentett - szegényes holmijukat kipakolták, szépen berendezkedtek a se nem szűkös, se nem tágas odújukban, beesteledett.

Alig maradt ideje a minden lében kanál szajkónak, hogy telekürtölje az erdőt:

- Új lakók: Anyóka és Apóka érkezett az erdőbe. A legöregebb s a legvastagabb tölgyfa odújába költöztek...!

Anyóka és Apóka arra riadt fel, hogy valaki az ajtójukat veri.

A hatalmas medve volt a tettes, aki egy kosár, nagy szemű, méz-édes málnát szorongatott a kezében.

- Nektek hoztam. A seregélyek küldik. - nyomta az ámuldozó, a szemét törölgető Apóka kezébe, majd se szó, se beszéd több, a málna megköszönését sem várva meg, eltűnt a körülük lévő bozótban.

Őt a nyúl követte, aki sárgarépát, a lobogó zászlóként repülő, minden más hangokat elsöprőn zsongó, méhraj, hatalmas lépes mézet, - s hogy ájuljon el mindenki - a róka, pirosra sült tyúkot - hogy s mint lophatta el, senki sem tudta, csak ő -, a holló egy egész cipót - a közeli falu üzletének pultjáról emelte el - rakott az ajtó elébe.

Anyóka ájuldozva csapta össze a két kezét, miközben elsírta magát örömeiben,

Azonnal tüzet raktak. A húst felszeletelték, répával s különféle fűszert helyettesítő növényekkel ízesítették.

Igen sok vad gyűlt össze, fenn a fán, lent a földön. Kit a szag, kit a sosem látott esemény csalt a két öreg köré, amelynek az lett a vége, hogy ők is kaptak némi ízelítőt. Nyúl a sült répát, a holló a kenyér héját, az öreg, szemüveges bagoly a sült tyúk bőrét, s mit gondoltok: a csontokat ki ropogtatta össze? Senki más, mint a róka. Szerintetek a medve? Hát persze, persze: a lépes mézből kapott egy darabot. A madarak a málnából egy-egy szemet. Jutott is, maradt is, annyi, hogy a két öreg igen jóllakott.

Mialatt Anyóka az edényeket mosogatta, rakosgatta el, az állatok a szájukat nyalogatva széjjelszéledtek.

Az öreg, szemüveges bagoly, miután alaposan megtörülgette a szemüvegét, majdnem a földet söprő ágra repült. Mondani akart valamit, ám Apóka megelőzte.

- Tudjuk, te vagy a legokosabb az erdőben. Mindent neked köszönhetünk, viszont nekünk is lépnünk kell.

- Holnap s minden nap kaptok valamit...

- Szegények vagyunk. Egyetlen vagyonunkat, a kicsi házunkat elárverezték, mégsem élhetünk örökké kegyelemkenyéren.

Az öreg, szemüveges bagoly megvakargatta a fejét.

- A bizony igaz. Mivel én vagyok ebben az erdőben a legbölcsebb, mondanék nektek valamit.

- Mondjad, mondjad! - vágott egymás szavába a két öreg.

- A közeli kisvárosban hetenként van piac.

- Igazad van. Viszont nem értem - vágott közbe Apóka -, mit akarsz ebből kihozni.

- Legyetek kofák!

Anyóka és Apóka egyszerre nevetett fel.

- Mit áruljunk, amikor a bőrünkön kívül semmink nincs? - bugyborékkolt az előbbi nevetés maradéka Apóka szájában.

- Hallottam, értesz a fűzfa kosár fonásához - csapott kettőt-hármat a szárnyával az öreg, szemüveges bagoly.

- Ahhoz is, meg máshoz is - vágta rá Apóka.

- Láttam, metszőollót is hoztál magaddal.

- A végrehajtó kezéből kaptam ki.

- Rengeteg a vessző. Metsszél le egy nyalábnyit, s fonj két kosarat! Miért? Akkor mondom meg, ha elkészülnek a kosarak. Egyébként is dolgom van, nem érek rá a diskurálásra. - S elrepült.

Igaz, be is esteledett.

A fák sűrű lombjain átszűrődő hold fényei bújócskát játszottak az éji madarak hancúrozásával. A róka valahol a falu szélén leste, hogy mit lophat el. A hatalmas medve rövid portyája után nyugovóra tért. Az örökké morcos borz, prédára vadászva járta keresztül-kasul az erdőt. A hatalmas bodzabokor-halmaz olyan erős illatot árasztott, hogy

a fészükön ülő madarak szüntelen prüszköltek. Az öreg, szemüveges bagoly szokásos éjjeli körútját járta. Itt-ott, kivel-kikkel percekig beszélgetett, előadásokat tartott a magas röptű tudományához híven, erről-arról.

Másnap délután, mert a délelőttöt végig szundította, elégedetten repült az Apóka melletti kosárra.

Anyóka éppen akkor mosta meg a ragacsos méztől igen ragadós kezét.

- A kosarak készen vannak - huhogta, előbbi alvástól összeszűkültszemeivel nagyokat pislantgatva...

- És? - sürgette Anyóka, mert melyik öregasszony nem kíváncsi.

Az öreg szemüveges bagoly neheztelően lesett rá, mialatt, egyet csapva a szárnyával folytatta:

- E héttől valamennyi piaci napon megjelentek a városban! Mikor, mit árultok.

- A mikor-mitből nem élünk meg - nevetett közbe az egyébként állandóan jó kedélyű Anyóka.

Apóka, mintegy jelezve, hogy ne szóljon állandón közbe, meglökte.

Az öreg, szemüveges bagoly, a tudós emberek bölcsességével sandított rá, mialatt tovább beszélt:

- Lépes mézet. Erről az állandón zsongó, szorgos, méhek hada gondoskodik. Sűgva teszem hozzá: törjetelek le egy-egy kis darabot a medvének. Ő a legerősebb állat. Kedveskednetek kell neki. Málnát, ha beérik szedret. A seregélyektől kapjátok. Szarvasgombát. A vad-disznók túrják ki nektek. Hallom igen keresik, és jól megfizetik.

Mondanom sem kell Anyóka és Apóka kapva-kapott az alkalmon. Alig győzték megköszönni.

S ettől a naptól kezdve hétről hétre, a piacra jártak, ahol annyira kapós volt az árújuk, hogy szinte azonnal szétkapkodták. Az így kapott pénzből élelmet s mimást vásároltak, a maradék pénzüket félre-rakták télre, amikor nem lesz mit eladniuk, s egyébként is a nagy hó miatt - derékig ért - nem járhatnak be a városba.

Anyóka és Apóka közben új elfoglaltságot talált. Anyóka keresztül-kasul járta az erdőt. Gombát szedett, s megszáritotta. Gyógynövényeket gyűjtögetett, amelyekkel hálából a beteg állatokat gyógyítgat-

ta. Apóka megfelelő suháng fákat keresett, nyesett le, és kiválón sikerült görbe botokat hajtogatott, faricskált belőlük, amelyeket úgyszintén a piacon árult, adott el szép számmal...

Egyik piaci napon egy sörte kalapú vadász lépett melléjük.

- Ugye maguk az erdőben laknak? - esett nekik a kérdésével.

- Mégpedig egy hatalmas odúban - válaszolta illedelmesen Apóka.

- Odúban? - ájuldozott, merőn lesve az öregember arcát, hogy nem hazudik-e, netán huncutkodik.

- Elárverezték a házunkat. Hajléktalanokká váltunk. Kihúzódtunk az erdőbe.

- Ajaj! - sajnálkozott, majd közelebb hajolt az öregemberhez. - A vadászmasterünk küldött. Mondjam meg, mert hétről hétre látja magukat a piacon, erdei termékeket árulni, pénteken és szombaton nagyvadászatot tartunk. Húzódjanak be az odújukba! Mert tudják - tette hozzá kissé komikusan - dirr-durr, oszt... - A folytatást lógni hagyta a levegőben.

- Köszönjük szépen, hogy szóltak... - Talán tovább hajbókolnak, ha a fiatalember faképnél nem hagyja őket.

Ugye ezt sem kell mondanom, hogy mi volt az első gondjuk, miután kiértek az erdőbe. Az öreg, szemüveges bagoly tudtára adták a hallottakat. Aki azonnal értesítette az erdő hős hírnökét, hogy kürtölje tele az erdőt. Nagyvadászat lesz, mindenki meneküljön át a másik erdőbe!

Amelynek az lett a következménye, hogy hiába verték fel a vadhajtók az egész erdőt, egyetlen vadat sem lőhettek le.

Mindez továbbra is így történt, mert az előbbi fiatalember rendszeresen tudtukra adta - a vadászmaster parancsára, avagy lelkesedésből -, hogy mikor tartanak normál vagy nagyvadászatot. A vadak mind elmenekültek, a madarak meg a vadászok felett körözve, ki-ki a maga hangján alaposan kiröhögte őket, amelynek, sajnos szomorú következménye lett. Mert a vadászoknak is volt eszük, ráadásul furton-furt törték a fejüket, de közrejátszott a pletykás szajkó is, aki nevetve elcserentette a valóságot. Nem tehetett róla, ilyen volt a természete.

A nap verőfényesen sütött. A tisztások, különféle vadvirág mintákkal teleszótt díszpompába öltöztek. A lehullott levelek között fekete-

rigó kereste a reggelijét. A fákon madarak daloltak. A sárgarigó füttyült: Mit csinálsz Ilus? A hajam fészülöm. A vadgerlék turbékoltak, cukrúztak, a fakopáncs az egyik odvas fán dobolt. Kissé távolból az örökké rejtőzködő kakukk számolta kinek-kinek a hátralevő éveit számát. A seregélyek a verebekkel együtt hancúroztak a fák sűrű lombjai között, mialatt terepjáró toppant a hatalmas, odvas tölgyfa elé. Igen: toppant, mert a minden lében kanál, éber szajkó sem jelezte a közeledését, ráadásul egyetlen állat sem tartózkodott a közelben.

Négyen ugortak le a földre. Egy rendőr, az erdész, a polgármester, meg a vadászmester.

Anyókat s Apókat az öreg, szemüveges bagoly verte fel az álmukból, léptek ki a verőfényes napfényre, amely annyira elvakította őket, hogy alig győzték törölgetni a szemeiket.

- Szóval, maguk laknak ebben a hatalmas odúban. Kitől kértek, kaptak engedélyt? - riasztott rájuk az erdész.

- Senkitől - suttogta Apóka.

- Mindenünket elárvereztek - siránkozott Anyóka -, hajléktalanokká váltunk. Valahol meg kellett húznunk magunkat.

- Én fogadtam be őket - szájalt az öreg, szemüveges bagoly.

- Mintha te lennél a gazda - gúnyolta ki az erdész.

- Az erdő mindnyájunké - vágott vissza az öreg, szemüveges bagoly. - Itt születünk, itt lakunk...

- Nem rólad van szó! - vágott közbe az erdész. - A vadászmester ráfogta a puskáját, mire az öreg, szemüveges bagoly, a társait figyelmeztetőn elrepült.

- Ne bántsa az állatokat! Az emberek kidobtak bennünket maguk közül, ők befogadtak.

- Viszonzásként maguk figyelmeztették őket, mikor lesz vadászat. Mind elmenekültek. A madarak meg kinevettek...

Nem folytathatta, mert az erdész közbeszólt.

- Hol még az ősz, s a levelek nézzék, mind sárgák. Kiszáradt a fa, amiért még ma kivágjuk.

- Jaj! - kapott a fejéhez előbb Anyóka, utána Apóka. - Innét is kilakoltatnak bennünket - sírta el magát Anyóka.

- Bevisszük magukat a szociális otthonunkba - rakta kezét biztatón a polgármester Anyóka vállára.

- Máris? - jajdult fel ismét Apóka.

- Szálljanak fel a terepjáróra! - intézkedett a rendőr, mindkét kezével hessegetve őket.

- Szeretnék elbúcsúzni - mutatott körbe Anyóka a közben odalopózkodó, a bokrokban megbúvó állatokra, fel a fákon nyüzsgő madarakra.

- Sajnáljuk - így a polgármester - sietünk!

Apóka öregségét meghazudtolón a terepjárón túl futott, és torkaszakadtából kiabálni kezdett.

- Köszönjük szépen, kedveseim! Igazi szeretettel fogadtatok be, embereket megszegyenítőn segítettetek. Lakást, ételmezt adtatok...

Nem folytathatta, mert elsírta magát. A rendőr melléje lépett, belekarolt, és a terepjáróhoz vezette. Őt is, Anyókát is felsegítették a hátsó ülésre. Az erdész és a vadászmester nem szálltak fel, ott maradtak.

Dehogy maradnak, dehogy, ha tudják azt, ami! Alig indult el a terepjáró, a napsütötte, vakítón derült égből, keresztül-kasul cikázva villám csapott a hatalmas, vastag, odvas tölgyfába, amely pillanaton belül porig égett. Helyén, halljon ki-ki újabb csodát, hatalmas követ láttak, mire az erdész és a vadászmester hanyatt-főtt elfutott.

Lent a földön, fenn a fákon valamennyi állat sírt s jajgatott.

Anyóka és Apóka szociális otthonba került. Mit gondoltok, kik látogatták meg őket éjjelenként?

Persze, persze: az erdei barátaik.

S mi lett a villám által a hatalmas, odvas tölgyfa helyére sújtott szikladarabbal?

Egyik ügyes kőfaragó, Anyóka és Apóka életnagyságú alakját faragta ki belőle, s a hely nemcsak a falusiak, a környékbeliek kedvenc kiránduló helyévé vált, az a mai napig is.

Ha nem hiszitek el, látogassátok meg ti is!

A barátkereső borz

A társaitól eltérő, nagy borz, miután kijavította hosszú alagútját, meg ki tudja hány kamráját, szokásától eltérően nem aludt el. Még egyszer végig ballagott a majdnem kilométernyi alagútján, hogy nem talál-e valahol hibát, majd kisétált a világosságra. A sötéthez szokott szeme elkábult, csak pislogott, pislogott, mígnem egy hatalmas, majdnem földig érő lombos fa árnyékába menekült, s nekidőlt a hatalmas fa tövének.

Mindenkinek van párja, barátja, csak neki nincs? - búsult, csak bús-lakodott. Mellette lévő fünek csak egy gyökere van, s hány, de mennyi fűszála! Ő meg teljesen egyedül járja a határt. S mikor? Éjjelenként. Odébb virág. Mennyi, de hány virág díszlik egy-egy száron! Csak ő kószál egyedül. Felette a fa. Hány, de mennyi ága, azokon hány, de mennyi gallyak, a gallyakon hány, de mennyi levél lebeg. Csak ő járja az erdőt keresztül-kasul egyedül.

Az ágak résein fellest az égre. El-elvekult, pislogott is eleget, mégis egészen jól látta: két gölya. Lám. Ők sem egyedül keverik a levegőt, csak ő, hol itt, hol ott magányosan.

Mennyi, de mennyi fecske csicsereg, verebek seregnyien röpködnek, csak ő üldögél egyedül a fa alatt!

Társat keres. Akivel, ha nem is karöltve, de kettesben sétál, beszélget a világ sorsáról.

Kimászott a fa alól, be a sűrű lucerna táblába, hogy ne érje sok fény. S kibe botlott: a sünibe.

Sokat hadakoztak, őszintén szólva, nem szerették egymást, de miért ne lehetne a barátja.

- Süni! - szólította meg - leszel-e a barátom?

Az kételkedően leste egy ideig apró, gyöngyszemeivel.

- Miként köszönhetnél fel, gratulálhatnál név-, és születésnapomon? Egy hétig is fájna a szád, ha megcsókolnál.

- Mennyire igazad van! - s tovább ballagott.

A nyuszival a lucernatábla mellett lévő káposztaföldön, közvetlen az erdőszélén akadt össze.

- Nyuszi! - szólította meg őt is, mielőtt elfutott volna, mert mihelyt meglátta, máris a nyaka közé kapta a lábát.

- Ne fuss el! Kérdezni szeretnék valamit - kiabálta utána.

- Borz, s nappal, kint a mezőn? - átkodott meg az, hosszú füleit ide-oda mozgatva.

- Gyere közelebb! Nem szeretek kiabálni.

A nyuszi, ha bátortalanul, ám a tisztas, elfutására elegendő távolságot hűn megtartva közelebb lépett.

- Legyél a barátom - közölte vele a fehérsávós fejű borz.

- Te hosszú-hosszú barlangban laksz, igaz az én lakásom is koto-rékban van. Én éjjel alszom, te összevissza barangolsz. Szó sem lehet róla! - s faképnél hagyva a búslakodó borzot elfutott.

A borz egy pocoklukat talált. Nem fért bele, ezért gyorsan kiszéle-sítette két első lábaival, s behúzódott.

- Betolakodó! Házbitorló! Önkényes lakásfoglaló! - szidta a mezei pocok.

- Ne félj! - védekezett barátságosan a borz. - Nem maradok sokáig. Azért tágítottam ki, mert nem fértem bele.

- Az én házam. Miért akartál beleférni? - szájalt vele a mezei pocok.

- Mert nem bírom a napfényt. Éjjeli állat vagyok.

- Nappal van, mit keresel itt?

- Megkérdezem, hogy nem leszel-e a barátom?

- Sem így, sem úgy nem vagyunk összeillők.

- Körülbelül ugyanazt eszed, amit én. Igaz, nem férek el a barlan-godba, de te bőven az enyémben.

- Fogd be a szád, és húzd el innét a csíkot! - kiabált vissza a mezei pocok mérgesen.

- Nagyon barátságatlan vagy.

- Azt vártad, megköszönöm, amiért összetúrtad a bejáratomat? Órákig dolgozhatom, mire helyrehozom.

- Rendben van, elmegeyek.

- De nehogy vissza gyere!

S a borz bosszús morgás közepette otthagya. A hűvös, az árnyékos erdő felé ballagott, ahol a rókába botlott. Nem vette észre, mert a földre lapulva egy nyulat figyelt, akit el akart kapni.

- Róka koma! - szólt rá, mire az úgy megugrott, hogy bukfcencet vett. Messze az egyik bokor takarásában állt meg, lesett óvatosan hátra.

- Gyere vissza! Beszélni szeretnék veled.
- Velem, akit ki üldöz, ki fél tőlem?
- Olykor-olykor összeakadt a bajuszunk...
- Csak nem megint birkózni akarsz velem?
- Mondtam, beszélgetni.

A róka kissé közelebb oldalgott, igen oldalgott, mert a baloldaláról közelítette meg a borzot, és leült.

- Legyél a barátom!

A róka felugrott, s olyan jót nevetett, hogy meg kellett törölnie a szemét.

- Én, pontosan neked a morcos, magányos, állandóan elégedetlenkedő vetélytársának. Úgy becsapnálak, hogy egy nap múlva elkergetnél. - Azzal felegyenesedett és hátra sem lesve elrohant.

Mindenkinek akad valami hibája, nekem is - morogta az örökké zsémbes borz, mialatt tovább ballagott. Nem is kicsit, nagyon álmosnak érezte magát. Egész éjjel vadászott, nappal meg nem aludt, amiért egyre lassabban döcögött.

- Hová mész? - állította meg már jóval odébb a farkas, amikor éppen le akart húzódni egy igen árnyékos bokorba. - Hogy, hogy nem alszol a vackodban? - tette hozzá ezt is.

- Barátot keresek. Addig járok-kelek, amíg rá nem lelek. Nem lennél a barátom?

- Én a farkas, aki no jó, barátkoznánk, ám ha rám tör a bensőmet állandóan kínzó vérszomj?

- Megennél?

- Ezt csak akkor tudnám megmondani neked. Most jóllaktam, ha kell egy pusztit is adhatok...

- Nem pusztilkodni, barátkozni akarok.

- Akkor próbálj mással szerencsét! - Nem futott el, egyszerűn faképnél hagyta.

A borz megcsóválta a fejét, félretolta maga előtt a bokor ágait, s letelepedett alája.

Jó órácskát pihent s tovább ballagott. Már arra gondolt, hogy hazamegy, s az egyik kamrájában lévő ételből alaposan belakmározik. Nem ment, mert egy kis őz toppant eléje.

- Hová megy a bácsi? - kérdezte meg szemében csillogó naivsággal.

- Barátot keresek - vágta rá haragosan, amiért bácsinak nevezte, őt, aki még egészen fiatal.

- Azt előbb kellett volna elkezdened - nevette ki, s elfutott.

Az erdő vizenyős részén, dagonyázó disznókat fedezett fel. Úgy lubickoltak a sáros, nemrég esett összegyülemlett esővízben, hogy csupa sár lett mindenük. Úgy néztek ki, mint a kisördögök. Az egyik malac végre kimászott a partra szárítkozni a napon. Majdnem ráfeküdt, mert a sártól még a szeme is beragadt. A borz mérgesen rámondult.

- Csupa sár lettem tőled. Nem tudsz vigyázni?

- Tudnék, ha látnék - nevette ki az.

- Én borz vagyok, akit teljesen elvakít a nap, mégis látok, ha nem is sokat, egy kicsikét.

- Micsoda? Borz vagy? - húzódott odébb, szeméből, mind a két kezével kitörölgetve a sarat. - Nem támadsz meg? Mert szólok a testvéreimnek. Sokan vagyunk, kinek-kinek már kinőtt az agyara is.

- Tudod miután járkálok?

- Nem - húzódott még arrébb.

- Barátot keresek. Nem lennél a barátom?

A malac jókedvében hangosan felvisített. A testvérei, a rokonsága mind felfigyeltek. Azt hitték bajba került, a segítségére siettek.

Szégyen a futás, de hasznos - gondolta a borz, miközben, amint erejéből telt, lomhán szedve a lábait, elrohant. Könnyedén utoléri, ha az előbbi malac vissza nem hívja őket.

- Mókázott. Barátot keres! - amin annyira nevetett, nemcsak ő, a társaira is átragadt, hogy az összes sár lepergett róluk.

A borz nagyon messze, kifulladtan, megizzadtan állt meg, lesett szét, hogy nem követik-e.

Miután senkit sem látott a legközelebbi bokorba bújt, ahol alaposan kipihente magát.

Esteledett. A nap a hegyek mögé bújt. A fák levelei ásítóztak. A szél már korábban lepihent. Egyes állatok most éledeztek, mások a fészükre, vagy a megszokott leszálló helyükre húzódtak.

A borz is többször ásított, noha ő pontosan ilyentájt ébredt fel. Arra gondolt, hogy kimegy a mezőre, és szétnéz.

Alig túl az erdő szélétől kissé sántító hörcsöggel akadt össze.

- Mi a bajod? - kérdezte meg részvételleljesen.

- Valamelyik rossz ember hurkot rakott ki a házunk bejárata elé.

Bele akadt a lábam. Mire sikerült kiszabadítanom több helyen eltört. Összeforrt, de hibás maradtam. Kitaszítottan tengetem az életemet.

A borznak nagyot dobbant a szíve, szinte kényszerítette valami, meglehet a jó tündére, hogy rávágja:

- Én is egyedül vagyok. Barátot keresek. Nem lennél a barátom?

- Így, sántán?

- Sok illetővel beszélgettem, mindenkinek van hibája, nekem is.

- De én a barátod lennék!

- A legjobb barátoknak is akad hibája. Kinek ez, kinek az. Kinél most, kinél később vesszük észre. Miért lennél te vagy én különb a másikonál?

S a borz, végre baráttra lelt...

A magányos fakopáncs

- Kipp-kopp. Kipp-kopp, kiiii... kopp!

- Szabad! - szólt ki a tojáson ülő cinke, a most kosárfonással szerénykedő társa helyett.

- Kipp-kopp. Kipp-kopp, kiiii... kopp! - ismétlődött meg ugyanaz a kopogás.

- Hallhatted, hogy szabad! Bújj be! - hagyta abba, lesett az ajtóra az előbbi kosárfonással bajlódó cinke.

- Kipp-kopp. Kipp-kopp, kiiii... kopp! - csak tovább kopogott.

- Nézz már ki, ki az? - kíváncsiskodott, mérgelődött egyszerre a tojáson ülő cinke.

Az lerakta kezéből a félig kész kosarat, és az éppen belefogni készülő hosszú fűszálat, leverte a fütöredéket a nadrágjáról, s kiment.

- Te kopogsz? - szólt rá, nem mérgesen, éppen hogy ismerősként mosolyogva. - Szentül azt hittük az ajtónkon kopogtat valaki.

- Dolgozom, mint azok, akiknek mindenegyes kukacért ugyancsak meg kell szenvedniük. Nézd csak, mennyi háncs hever már a fátok alatt. Egyébként nem tudtam, hogy itt laktok. Másként beszólok, mielőtt munkához kezdek.

- A mókustól kaptuk ezt a házat.

- Ők? Mert ketten éltek ebben az odúban: ő és a felesége?

- Egyik magányos unokájukhoz költöztek. Hallom te magadra maradtál.

- Még a télen történt. Nem húzódtunk le délre, vagy át valamelyik másik országba. A fák kérge egyik napról a másikra jéggé fagyott. Éhezünk. Megfúrtuk az egyik méhészt kaptárát, és kiszedegettük a méhéit, mire ő lelőtte a páromat.

- Hol laksz most, mert hallom a fát is kivágták, amelyen a lakások voltak.

- Nagy az Isten ege. Hol itt, hol ott húzom meg magamat, amíg nem akadok másik párra, nem vájok ki valahol odút s építünk bele új házat. De, hallod-e, ebben az öreg fában annyi a féreg, hogy bárki felnevelhetné vele a fiókáit.

- Mit tehetnénk, ha nekünk kicsi s gyenge a csőrünk.

- Tojáson ültök?

- Négy tojás van a fészünkben.

- Szóljál, ha kikelnek a fiókák! - Nem folytatta, minek is, megértette az, abból a néhány szóból is, nem köszönt el, egyszerűen elrepült.

A cinke bement a házukba, és mindent elmesélt a fészken ülő tárának.

A fakopáncs sokáig körözött az erdő fölött, majd a közeli falu, annak is a kertjeikben lévő öreg fái felé vette az irányt. Még a magasból meglátta, hogy az egyik, szép, nagy ház, tágas tornácán kalitka lóg a falon. Ismeretlen, de igen szép madár ül fogságban benne. Egy, vagy egyetlen kukacot sem bányászott ki hosszú, hegyes csőrével az öreg barackfából, amikor meggondolta magát, s a kalitkához repült.

Belekapaszkodott a kalitka aljának szélébe, s belesett a furcsa madárra.

- Nagyon szép madár vagy - hízelgett neki.

- Köszönöm szépen.

- Hogy hívnak?

- Rudi, Rudi vagyok.

- Honnét kerültél ebbe az erdőbe, mert sosem láttam még ilyen csőrű, ennyire díszes madarat. Ugye, nem magyar madár vagy?

- Papagáj vagyok. Az egyik madárkereskedőtől vettem meg, így, amint van: kalitkával együtt.

- Te még sosem repdestél szabadon? - ámult el, noha nem tudta a valóságot, csak gondolta.

- Sosem.

- Kiszabadítlak.

Fehér, feketefoltos macska ugrott a teraszon lévő asztalra, amely le volt takarva, közepén rózsák díszeltek a kristályüveg vázában és indulatosan a fakopáncsra nyávogott.

- Azonnal tűnj el innét, mert szólok Szörmóknak! Elkap, s kitepi az összes tollaidat.

A fakopáncs rá sem hederítve, merőn verdeste, hosszú, hegyes csőrével a kalitka riglijét.

- Vau, vau! - rohant oda mérgesen csaholva Szörmók, a kutya.

- Hagyd békén a papagájunkat! Tűnj el innét, mert... - megakadt, mert azt nem mondhatta, hogy megharaplak, ellöklek a kalitkától a mancsommal, mivel ő lent állt a kövön, az fent a kalitkába kapaszkodva, ezért csak ugatott, egyre mérgesebben ugatott.

- Gyere fel, s kapjál el! - nevette ki a fakopáncs Szörmók legnagyobb mérgére, egyetlen pillanatra sem hagyva abba a papagáj kiszabadítását. Nem is folytathatta volna, mert a rigli lecsúszott, a kalitka ajtaja kinyílt.

- Vau! Vau! Nyau! Nyau! - ugatott tovább Szörmók szakadatlan, sietett segítségére a macska, aki hej, de szívesen nyakon csípte volna a madarat.

- Gyere! Repülj szorosan a nyomomban! - szólt be a fakopáncs a papagájnak.

Nem kellett megismételnie, azonnal kirepült és idétlen, de sűrű, kis szárnycsapásokkal, nagyon meglátszott, hogy sosem repült életében, követte a kiszabadítóját, az első fáig, amelyre azonnal letelepedett, mert nem bírta tovább, nem az iramot, magát a repülést.

- Gyerünk, gyerünk tovább, mert látod, máris észrevettek. A vészes kutyaugatásra, és a macska nyávogására rohantak ki. Máris meglátak a papagájt a fán. Létráért rohannak. Repülj, gyorsan utánam!

- Nem bírok. Holt fáradt vagyok.

- Szedd össze magad! Erőlted, ha nem akarsz visszakerülni a kalitkába!

- Visszamegyek. Látod, nem bírok repülni. Kalitkában születtem, nőttem fel, laktam ez idáig. Mi lenne velem egyedül? Hallod, mit kiabálnak körülöttünk a verebek, a fecskék: idegen madár. Kinéznek. Nem fogadnának be maguk közé, sőt elűznének. Belém csípnek. Nem tudom hol meghúzni magamat. Nem ismerem a szokásokat.

- Ne menj vissza a fogságba, az örökös bezártságba. Madár vagy, aki a szabadságot, a végtelen ég alatti úrt kedveli. Madár létedre, kicsike kalitkába zárva, milyen élet az? Gyere, gyere! Dél felé repülünk, a hazádba, a testvéreidhez. Messzire elkísérlek. Közben megtanulsz rendesen repülni, élelmet szerezni, mint én s a többi madártársunk!

- Valamennyi madárnál szebb, feltűnőbb vagyok. Előbb-utóbb, itt vagy máshol befognak, s újra kalitkába csuknak. Itt jó helyem van. Szeretnek, dédelgetnek, be-bevisznek a szobába, ahol szabadon repkedhetek, mindennel ellátnak.

- Hát akkor maradj! Ne haragudj rám, amiért kiszabadítottalak, ki-csaltalak a kalitkából - egyet büccentett a fejével és felrepült a magasba.

Mindebből arra a következtetésre jutott, hogy nem mindenki örül, ha kiszabadítják a fogságából, szabadságot ígérnek neki, sőt segítik is.

Megéhezett. Visszarepült ahhoz a hatalmas, öreg, odvas fához, amely odújában a cinkék lanknak, amelyből rengeteg kukacot tud kibányászni, hosszú hegyes csőrével, érdes, ragadós nyelve segítségével, meg elpanaszolja, mert el kell panaszkodnia valakinek a szép papagáj hűtlenségét, amely - jött rá - nem is hűtlenség, igazság, zord valóság a maga nemében. Mert, meghányva-vetve: igaza volt papagájnak: Feltűnőn szép madár, előbb-utóbb befogják, mert tehetetlen.

A két kis madarat az odújuk szélén ülve találta.

- Nem ültök a tojáson? - lepődött meg, valami rosszra, tragédiára gondolva.

- Hűtjük egy kicsit - felelte a papa cinke.

- Én meg, áh...!

- Áh...! Bizony, áh! - vágta rá passzolón a papa cinke. - Közben a fejünket törjük.

- Jól gondoltam én, mégis valami baj történt? Másként vígan énekelnétek, nem lógnátok búsan a fejeteket. Mi a baj, mondjátok el nekem!

- Én visszaülök a tojásokra - kapta fel a fejét a cinke mama, te meséld el neki a történeteket! - Megfordult, s eltűnt az odú mélyedésében.

- Tegnap...

- Tegnapelőtt - kiabált ki a cinke mama a mélyből.

- Szóval felkeresett az innét nem messzire lakó méhodúból, az egyik anyaméh szószólója.

- Azt mondtad: egyik, akkor több is van, noha...

- Hallgasd csak! - csitította le a cinke papa. - Méhodújukban eddig egy méhanya, méhkirálynő volt, amint ők nevezik, most másik is született.

- Ahá! - ütött a ballábával a fejére a fakopáncs-, akinek ki kell raj-zania egy sereg, túlszaporodott méhével.

- A mi odúkat nézték ki lakhelyükül.

- Nem értem. Miért pontosan ezt?

- Mert a szószólójuk szerint, a legöregebb, a régen meghalt méhéktől hallották: ez a mi odúnk volt az őslakhelyük. A med-vék rabolták ki a fészküket, mert akkor még sok medve élt az erdönkben, üzték el messzebbre őket.

- Nem látták, hogy ti, szóval foglalt az odú?

- Dehogy nem, dehogy nem! - szólt ki megint a tojásain ülő cinke mama.

- Három napot adtak, mire ürítsük ki az odúkat, tűnjünk el innét! - folytatta a cinke papa.

- Két nap letelt, ti...?

- A fészkünk, a négy repedés előtt álló tojásunk, a szépen berendezett lakásunk... - férfi létére majdnem elsírta magát.

- Ha megbíztok bennem segíték nektek.

- Mindenkiiben, aki segíteni akar, aki segíteni tud, benned, régi ismerősünkben...

- Barátotokban.

- Barátunkban főleg megbízunk.

- Mit mondtak, ha letelik a három nap, megtámadnak, netán küldöttek keresnek fel előtte benneteket?

- Tudod, miként van az a méheknél! Az anya elől repül, a méhek ezrei meg követik. Jaj annak, aki ellenáll.

- Azonnal felkeresem őket.

- Agyonra szurkálnak.

- Nem először találkozom velük. - Nem folytatta, elrepült.

Egyenesen a közeli méhodúhoz sietett.

- Áh, te vagy az? - fogadták, repdesték, cinikus vészességgel körül-körülrepzizegve.

- Ismertek, nem félek tőletek. Hiába vagytok több ezren, nem tudtok agyonmarni. Tárgyalni szeretnék az anyakirálynőtökkel.

- Melyikkel, mert ideiglenesen kettő is van.

- Azzal, amelyik most akar kirajzani.

- Egyikkel sem beszélhetsz! - vágta rá az éppen szolgálatos őrállók parancsnoka.

- Küldjétek ki a szószólójukat!

- Azt lehet.

Az őrállók parancsnoka a fakopáncs körül repkedő, támadásra kész katonáira szólt:

- Hagyjátok békén! - s eltűnt az odú bejáratában.

Alig néhány másodperc múlva, másodmagával tért vissza.

- Mit akarsz? - röpködte körül harciasan az anyakirálynőjüket féltő őrizője, mérgesen zümmögve.

- Alkut akarok kötni veled.

- Hallgatlak.

- Hallom az újdonsült királynő ki akar rajzani.

- Így igaz, ugyanis én vagyok az.

- Azt az odút nézték ki maguknak, amelyben a cinkék, a barátaim laknak. Ráadásul fiókákat várva tojásokon ülnek.

- A mi ősi odúnkban.

- Az erdőben az a szó, hogy ősi, ismeretlen.

- Összüleink lakhelye volt. Erőszakkal lakoltatták ki őket, rabolták el tőlük.

- Amint én s fakopáncs társaim megesznek majd benneteket, ha nem tudunk megegyezni.

Az megvakargatta a feje búbját, ha egyáltalán volt neki, s rávágta.

- Máris megegyeztünk. Mondd a feltételeket!

- Ha kirajzotok, kirajzotok. Semmi közünk hozzá. Ne a cinkék odúját foglaljátok el. Ismertek...

- De mennyire! - cinikusodott a méhek szószólója.

A fakopáncs úgy tett, mintha semmit sem vett volna észre.

- Két üres odút is felajánlok helyette - mondta, megnevezve hol, melyik fában vannak.

- Nem elég, van más ajánlat?

- Se a nyáron, sem a következő télen nem kapunk el, nem bányászunk ki egyetlen méhet sem a lépekből. Pont!

- Kezet rá!

Két tanú előtt, egyet a méhek jelültek meg: lódarazsat, másikat a fakopáncs: az éppen odatévedt, kis ökörszemet. Kezet fogtak, s ki erre, ki arra elrepült.

A kis cinkék boldogan fogadták a hírt. A harkály egy nagy pusztit is kapott a tojásáról felugrott cinke mamától.

Boldogan el akart repülni, amikor a szajkó, az erdő mostani újságkihordója, a cinkék odújának bejárata elé repült. Az újságot egyszerűn bedobta a tojáson ülő cinke mamának:

- Olvass! Legalább nem unatkozol. - Eztán a fakopáncshoz fordult.

- Hallom: nősülni akarsz. Fordulj a szerkesztőségünk hirdetési rovatához, vagy maszekban, hozzám - súgta, körüllesett s folytatta. - Olcsón megszámítom neked.

- Na, ebben valami svindli van - nevetett fel a cinke papa, és a fakopáncs szinte egyszerre.

- A legolcsóbb, s a leghatásosabb forma. A faluban láttam: villanyoszlopokra, kapukra, ide-oda, különféle hirdetéseket, plakátokat ragasztgatnak ki. Én itt az erdőben, fákra aggatnám a hirdetéseinket, a fényképedet is kitehetném. Derék, csinos özvegy fickó vagy, valamennyi ujjadra kaphatnál asszonyt, netán lányt.

Váratlanul a fejére csapott a tenyerével. Olyan nagyot csattant, hogy a tojáson ülő cinke mama is felriadt az újság olvasásából.

- Nem kell, semmi sem kell! Ismerek egy talpraesett, dolgos, csinos lányt. Biztosan állítom: örömmel hozzád menne feleségül. Öt kukac a hirdetés ára.

- Nem is hirdettél - nevette ki a fakopáncs.

- De ajánlottam valakit.

- Ki az? Hol lakik?

- Ma már nem. - A hóna alatt szorongatott újságokra mutatott.

- Mind szét kell hordanom. Holnap összehozlak benneteket. Viszlát - s elviharzott.

A fakopáncs jót nevetett, mert egy szavát sem hitte el a szajkónak. Nem jól tette, mert másnap ki más jelent meg, amikor éppen felcsúszott az ég peremére a nap, mint a szajkó.

- Megbeszéltem, sikerült. Ismer. Örömmel a feleséged leszel.

- Annyi tyúkot hozok neked, nászajándékba, amennyit akarsz - szólt közbe a lompos farkú, ravasz róka, aki mindent hallott, mert hová nem sompolygott oda, ahol valamit hallani lehetett. Hátha neki is leesik egy jó falat, netán hír, amelyet felhasználna a saját javára.

- Lopnál, mi?

A róka sunyin nevetett, s tovaiszkolt.

Alig tűnt el, amikor a kicsike nyaktekercs kereste fel a fakopáncsot.

- Egy kőfalban lévő lukban laktunk. A vihar ledöntötte. Mindenünk odaveszett. Hallom: te igen értesz az odúk kifaragásához. Készíts nekünk is egy kis odút!

A fakopáncs mélyen elgondolkozón megvakargatta a fejét.

Mi az elsőbb: a nősilés, vagy ennek a szegény, hajléktalan, picic madárnak s családjának odút faragnia? Nem kérdés.

Egy hétig tartott, mire megfelelő fát talált, s kifaragta a kicsinyke odút. A nyaktekercs nem győzött hálálkodni, dicsérni az ügyes fakopáncs díszes, mert azt is faragott a bejáratára, faragását.

Alig végzett vele, amikor meg a bagoly kereste fel, kérte meg: neki is faragjon egy kis, de az sem baj, ha nem lesz kicsi, palotát.

- Fa? Kissé régi, odvas belsejű fa kellene, nem tudsz valahol ilyen fát?

- Te vagy a mester, te értesz hozzá! Annyit fizetek, amennyit kérsz.

- Csakhogy én nem szoktam pénz s mást kérni.

- Ingyen dolgozol? - hült el az.

- Nem, a köszönöm szépen szóért, meg a munkám dicséretéért.

- Nincs még egy ilyen derék legény az erdőben, mint te. Be is írom örök emlékül nevedet a nagy könyvembe.

Mindenki dicsérte, nem így a menyasszonya, aki nemsokára megüzente a szajkóval, hogy nem lesz a felesége annak, aki a semmiért dolgozik.

- Nem a semmiért - üzente vissza. - Köszönöm szépen szavakért, s a boldog kézfogásért, a feléje csillogó szemekért, amikor beköltözé-

sükkor örömben úgy ragyog a szemük, mint holdvilágos éjjel a csillagok.

Egyre több munkát kapott, ráadásként: ki ilyen-ki olyan dísz - leginkább címet - kért az elejére.

Fakopáncs, annak ellenére, hogy már két fakopáncs inas tanult, ugyanennyi segéd dolgozott a keze alatt, továbbra is egyedül maradt. Mégsem érezte magát sosem egyedül, mert a feléje érkező öröm, amely az újra s megint az általa kifaragott, díszes, tágas odúba beköltözők szeméből feléje áradt, valamennyi hiányát betöltötte, őt is öröme fakasztotta.

Mondhatja-e valaki, hogy egyedül maradt, akit mindenki nagy szeretettel emleget az erdőben?

A hintalovak harca

- Vágtassunk, hadd lobogjon a sörényünk! - kiáltotta a jobb oldali hintaló.

- Vágtassunk! - hagyta rá a baloldali társa.

- Velem mi lesz? - szólt közbe a két lovat összekötő ülőke. - Magamra hagytok?

- Igaz - így a jobboldali hintaló -, de nem tehetek róla, meguntam az állandó egyhelyben állást, vakaródzást, vágatni akarok.

- Ne félj, visszajövünk - vigasztalta az ülőkét a baloldali hintaló.

- Gyía! - nyerítettek egy nagyot, és mind a ketten futásnak eredtek.

A fejüket délcegen feltartották, a sörényük lebegett, hosszú farkuk felágaskodott, patkóik olyan nagy szikrákat csaptak, hogy a mellettük lévő háromkereű bicikli befogta a szemét, másként megvakult volna.

A nyerges ló, a roller, a lábbal hajtható autó utánuk futottak. Ez csengetett, az dudált, amazok nyerítettek, emez hangosan zúgott. Akadt néző, nem is kevés, akik énekelni kezdtek. Végül olyan nagy ricsajt csaptak, hogy a nagy terembe betévedő két dongólégy menekülni igyekezett. Az ablak üvegének csapódtak, leestek, felugrottak, újra az üvegnek estek: hol felmásztak, hol visszacsúsztak, eközben olyan nagy zsongást csaptak, hogy sokan akaratlanul odalestek.

A két hintaló végül visszatért a megszokott helyére, aminek a kettejük közé erősített ülőke annyira megörült, hogy előbbi sírása nevétsbe torkollott.

Vele együtt nevetett a roller, a nyerges, kis kerekes ló, az autóbusz s a repülő.

- Hinta, palinta! - énekelte az ülőke, mire a két befogott ló olyat ugrott, hogy majd széttört az őket összekötő fogó rúd, s oda-vissza vágatni kezdtek. Vágtattak, meg nyerítettek, s olyakat ugrottak, hogy az ülőke hátrébb húzódott, a szomszéd paripa felágaskodott, s nagyot nyerített.

- Hinta, palinta! - énekelték a jelenlévők, lehangosabban a magányos, az összes játéknál erőteljesebb, kicicomázott nyereggel, lelógó kengyellel ékeskedő nyerges ló.

Az ablakba rekedt két dongó végleg elhallgatott, aminek az ablaküvegére ragasztott bohóc örült legjobban, mert éppen arra készült, hogy beárulja őket az óvó néninek, ám rájött, a gyerekekkel együtt régen hazament, mint mindenki.

A háromkerekű bicikli csikorgott, a lábbal hajtható autó gumijai a gyors forduló miatt nyikorogtak, a roller, mivel nagyon sebesen haladt, annyira gyorsan fékezett, hogy kis híján egyik leandernek ütközik. A kerek repülő, amelynek propellerje is volt, úgy nekifutott, hogy majdnem felrepült.

Hogyan, miként, az ablakrésén, meglehet az ajtóén, egy, ha nem három kisördög lopódzott be a terembe.

Senki sem látta, mert a kisördögök láthatatlanok, csak érezték. Feszültség, néma dac támad közöttük, sugallat a rosszra, a rend felborítására.

- Miért húztad meg a sörényemet? - támadt a baloldali ló a társára.

- Hozzád sem értem - nyerítette az flegmán.

- Igenis hozzá értél. Megcibáltad. Láttam - kiabálta a kerek repülő.

- Persze, mert te repülni is tudsz - gúnyolódott a jobboldali hintaló.

- Ha szárnyam nincs is, három kerekem van, és igen jól kilátni a pilótafülkéből, láttam, amit láttam.

- Ki görbítette be az első kerekemet? - horkant közbe a háromkerekű bicikli.

- A nyerges ló - vágta rá hevesen a roller. A szemem láttára lépett rá.

- Te beszélsz, aki állandóan a dudádat nyomkodod! - szájalt a lábbal hajtható autó ablakán kileső sofőr mellett ülő utas.

- Te meg mást sem teszel, csak azt kiabálsz a sofőrnek: dudálj, egyre jobban nyomjad a dudádat!

- Hazudsz!

- Nekem meg letörték az egyik kerekemet - szólt közbe a kerekes mozdony, amely előbb füttyentett egy nagyot, később meg csak pöfékelt s pöfékelt.

- Mert állandóan füstölsz - gúnyolta ki ércesen a kerekes repülő.

- Igaza van - vette pártfogásába a roller - olyan nagy a füst, hogy állandóan tüszkölnöm kell.

Közben a jobboldali hintaló nagyot ugrott, s mindent, még az állandó társát is otthagya elrohant.

- Hinta, palinta - kiabálta faltól falig rohanva.

A társa, a baloldali ló követte, mire az ülőke recsegve-ropogva a földre zuhant, három, meglehetősen darabra töredezett, hullott szét. A két lovat összekötő, egybe fogódzkodó rúd nagyot nyekkenve hullt a padlóra. Az éppen arra haladó nyerges ló rálépett, s úgy megcsúszott, hogy majdnem hanyatt esett, amiért mérgesen horkant egy nagyot.

- Mit csináltak! - förmedt rájuk a lábbal hajtható autó, átgázolva az összes törmeléken.

A jobboldali hintaló a társa mellé ért, s nagyot rúgott belé. Az vissza. Úgy rugdalták egymást, mintha futballoznának, amelyért a bíró mindkettőjüket kiállította volna.

A roller rájuk kiáltott:

- Adj neki!

A háromkerekű bicikli, amelynek az első kereke kissé belapult, amiért úgy forgott, mintha sántítana, szintén közbeavatkozott.

- Kapaszkodj a sörényébe, s ráncigáld meg jól! Az sem baj, ha kiteped az összesét!

Nem kellett őket biztatni, olyan csetepatáliát csaptak, hogy mindent letiprottak, valósággal szikrázott patájuk alatt a keményfa padló.

- Nekem a kerekemet törték össze - panaszkodott a kerekes mozdony. Ha nem tudom megjavítani, valamennyi utasom a fülkékben alhat éjjel.

- A kardom, a kardom! - jajgatott a kerekes huszár. - Mivel harcoljak a csatában?

- A másik ablakomat is betörték, a visszapillantó tükrömet letörték - dudált a kerekes autó.

- Oda az egyik szárnyam - berregett a kerekas repülő azt is hozzátéve: a propellerem egyik felét letörték, lehetetlenség lesz felszállnom!

- A szemtelenek! Nem rátapostak a fékemre. Beszorult. Miként fékezek le ezentúl? - méltatlankodott a roller. - Menjek be az árokba, igaz? A csengőm is odalett! Mivel csengetek ezen túl, ha azt akarom, hogy térjenek ki előlem? Hajtsak be a tömegbe? Verjenek meg jól?

S csak panaszkodtak, panaszkodtak, a két ló meg tovább verekedett.

- Mert állandóan én húztam helyetted a hintád - vágta a társa szeme közé, élesen nyerítve a jobboldali hintaló, miközben nemcsak rúgott, már harapott is.

- Te, aki a világ leglustább lova vagy!

- Kit vertek meg a múlt héten, vagy azelőtt, engem vagy téged az ostorral?

- Téged.

- Igen, igen, téged! S kihez vágta Péterke a labdát, hozzád, vagy hozzám?

- Kiesett a kezéből. Te meg rátapostál, mire azonnal kilyukadt a pöttyös labda..

- Kit kellett többször lemosnia a dadus néninek, mert állandóan összesározta magát??

- Téged.

- Nagyon jól mondtad: téged, téged! - vágott vissza maró gúnnyal.

Ki tudja, meddig verekednek, tépik, rugdálják, harapdálják egymást, veszekednek, miket vernek egymás fejéhez, ha az erős, a tőlük sokkal testesebb, díszesebb nyerges ló közbe nem lép. Nagyot rúgott a jobboldali hintalóba, majd miután az fájdalmasan a lábához kapott, háromlábton ugrált, körbe-körbe forogva fájlalta a bal első lábát, rájuk kiáltott:

- Szerte kakas, szerte tyúk, nem erre van a gyalogút! - szavalta harciasan ugrálva.

- Tyúknak nézel? - horkant fel a baloldali hintaló.

- Engem meg kakasnak? - prüszkölt a jobboldali hintaló, harciasan lesve a társára, olyképpen, mint aki bármelyik pillanatban kész a további verekedésre.

A háromkerekű, sánta, csengő nélküli bicikli melljük bicegett. A fék s szintén csengő nélküli roller követte. A lábbal hajtható, betört ablakú, s visszapillantó tükör nélküli autó élesen dudálva, a többi kerek, sérült játék, ki bicegve, ki kard, ki hiányzó kerékkel, levert zománcú festékkel melljük bicegett, csúszott-mászott, s körülvették a két hintalovat.

Senki sem szólalhatott meg, mert, csakúgy, mint az őket összeuszító kis ördögfiókák, kik az ablak, kik az ajtó láthatatlan résein szemtelenkedtek be, egy gyönyörűn fényes ruhájú, mosolygós arcú, hosszú, szőke hajú, fején fényes aranypántot viselő tündérke osont be a terembe.

A játékok, ahányan voltak, annyi felé, ki-ki a maga helyére futottak.

A két hintaló felszerszámozva állt a földre hullott ülőkéje elé, kapták fel a padlóról az őket összekötő fa rudat, és hangosan ringani, az ide-oda ugrálni kezdtek.

- Hinta, palinta...

A roller lefékezett, a háromkerekű bicikli első kereke kitágult, nem sántított többé, a lábbal hajtható autó ablakát beüvegezték. A visszapillantó tükrét a helyére ragasztották. A repülő propellerét megjavították. Valamennyi játék visszanyerte eredeti alakját. Egyik sem volt többé hibás.

- Ejnye, ejnye! - így a jóságos tündér.

- Kisördögök bújtak belénk! - nyerítették a lovak, dudálta a lábbal hajtható autó, csengette a háromkerekű bicikli, hol forogtak, hol lefékeződtek a roller kerekei, vágta a sarkantyúját saját oldalába a nyerges ló.

- Mert hallgattatok rájuk.

- Ezentúl nem hallgatunk rájuk! - kiabálták a kerek, kis játékok, amelyre helyeslőn rátapsoltak a nagyobbak.

- Ne hagyj többé magunkra! - kérte a szószólójukként előlépő nyerges ló, mire a többiek is rimánkodni kezdtek.

S a rend teljesen helyreállt.

Mit gondoltok gyerekek, továbbra is velük maradt a gyönyörűséges tündér, vagy újra visszalopóztak a kisördögök?

Kis naivok?

Gergő és Bálint hosszabb bolyongás, ilyen-olyan „felfedezések”, a hazafelé vezető út hiába való keresése után kétségbeesve jöttek rá, hogy eltévedtek.

Hogy az erdő kellős közepén-e, szélén járnak, fogalmat sem alkothattak.

Úgy kezdődött el, hogy a minden lében kanál Gergő kérésére elhatározták, hogy felkeresik a falujukat átszelő patak eredetét, amint ők nevezték: az elejét.

Eleinte a patak medrében haladtak feljebb és mind feljebb, mígnem egy kisebb vízesés meggátolta, úgysis mondhatnánk, lehetetlenné tette a tovább haladásukat. Más híján a patak partján gázoltak, bokrokon, csalánosokon, vízmosásokon át, mígnem egy mókus el nem térítette őket. Ágról ágra, fáról fára ugrált, s ők követték. Mindenáron fel akarták fedezni az odúját. Nem sikerült, mert vaddisznó csordába ütköztek, pontosabban ütköztek volna, ha el nem menekülnek.

Hogyisne, hogy a malacait féltő anyadisznó megtámadja őket!

Utána meg az egyik cserfán szarvasbogarakat fedeztek fel. Felmásztak, és néhányat összefogdostak. Hazaviszik. Gondosan becsomagolták a zsebkendőikbe, s a zsebeikbe dugdosták. Mennyire irigykednek majd miattuk a társaik! Könyörögnek, hogy adjanak egyet-egyét nekik. Adnak is valamiért cserébe...

Meg forrást kerestek, ahol csillapíthatnák a szomjúságukat...

Észre sem vették, hogy erőteljesen esteledik.

Nem csűröm-csavarom tovább: a két kisfiú, szégyen ide-szégyen oda, főleg „világfelfedezőktől”, miután holtan elfáradva véglegesen rájöttek, hogy eltévedtek, elsírták magukat, mert maguktól sosem találhatnak haza.

Most is Gergő volt az, aki miután szétmaszatolta keze fejével arcán a könnyeit, elsőként nemcsak megszólalt, hanem vezérhez illően javaslatot tett.

- Térdeljünk le, és imádkozzunk!

- Te tudsz imádkozni - szipogta Bálint -, mert én nem.

- Én fejből - így megint Gergő - csak a szorzótáblát ismerem.
- Mondjuk el azt imádságként!

Úgyis történt. Letérdeltek. Kezüket összekulcsolták, és hangosan belekezdtek: egyszer egy az egy...

Talán már harmadszor fejezték be, kezdtek bele újra az egyszeregybe, amikor... hogy ne húzzam tovább a szót: „imájuk” célba talált, mert mondtak, amit mondtak: szívből, imádságként kérték, amit kértetek.

A nem messzire lakó erdész hazafelé tartott. Új erdőrészt telepítettek. A munkásai mind hazamentek. Ő valamelyik nap, szintén hazafelé tartva, egy selejtes agancsú szarvasbikát fedezett fel. Azt akarta becserkészni, hogy a legközelebbi vadászaton résztvevő külföldi vadászokkal kilövehessék.

Elsőként az állandóan vele tartó kutyája fedezte fel a hangokat. Az fejét felütve rohanni kezdett a hangok irányába. Többször is vissza kellett rendelnie, mire ő maga is meghallotta: Gyerekek, és - átkodott meg leküzdhetetlen csodálattal - sírva sorolják az egyszeregyét. Miért, s kik lehetnek?

Többször leírtam, most is ezt teszem: nem csűröm-csavarom tovább: a két gyerek, az erdész segítségével még az éjjel beállta előtt hazatalált...

Gyerekek! Ugye ti tudtok imádkozni?

* * *

Marcsika!

- Marcsikám! - simogatta meg az anyja kislánya szőke haját. - Sok dolgom van még. Most ez egyszer, feküdj le szépen egyedül! Menjél fel a szobádba! Vedd fel a pöttyös pizsamádat! A szék karjára készítettem. Imádkozzál, és feküdj le szépen! Ha végeztem majd belesek hozzád.

- És még valami, kicsi szívem! Reggel korán kiugrok a piacra, ha netán felébredsz, mielőtt hazatérnék, ugyanezt a ruhádat vedd fel, amelyik rajtad van...!

Másnap reggel Marcsi szépen felöltözködve várta haza az anyját, aki boldogan ölelte át, dicsérte és puszilta meg az arca mindkét felét.

- A pöttyös pizsamádban aludtál? - kérdezte meg ezután. - Mert, mire benéztem nyakig betakaróztál.

- Abban.

- És imádkoztál is?

- I... gen - húzta a szót - de... de - habozott tovább, mígnem kinyögte: - Nem a megszokott imámat mondtam el. Minden este ugyanazt? Mennyire, de mennyire unhatja már a Jóisten, ugyanazt hallgatni. Letérdeltem, és elmeséltem neki a Hófehérke és a hét törpe című mesét.

- És... és meghallgatta - nevette ki az anyja.

- Nem tudom, mert hamar elaludtam, s csak reggel ébredtem fel.

Megint megpuszilta.

- Megértelek, de azért az imádságodat se felejtsd el! - sustorogta kedvesen.